

Trade Remedies
Authority

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2021-23

HC 1710

Trade Remedies
Authority

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2021-23

**Cyflwynwyd i'r Senedd yn unol ag
Atodlen 4 i Ddeddf Fasnach 2021**

**Gorchmynnwyd gan Dŷ'r Cyffredin
i'w argraffu ar 18 Gorffennaf 2023**

**Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn yn
ymdrin â'r cyfnod rhwng 1 Mehefin 2021
a 31 Mawrth 2023 ac mae wedi'i baratoi ar
ffurf a gyfarwyddwyd gan Drysorlys EF.**

© Hawlfraint Awdurdod Rhwymediau Masnach 2023

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu o dan [Drwydded Llywodraeth Agored v3.0](#) ac eithrio lle nodir yn wahanol.

Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth sydd o dan hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd deiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad yma ar gael yn www.gov.uk/official-documents.

Os bydd angen y cyhoeddiad hwn arnoch mewn fformat a/neu iaith arall, neu os oes gennych unrhyw gwestiynau am ei gynnwys, cysylltwch â ni drwy ddefnyddio'r manylion isod.

Trade Remedies Authority
North Gate House
21-23 Valpy Street
Reading RG1 1AF

E-bost contact@traderemedies.gov.uk

ISBN 978-1-5286-4329-0

E02942527 07/23

Argraffwyd ar bapur yn cynnwys isafswm cynnwys 40% o ffibr wedi'i ailgylchu.

Argraffwyd yn y DU gan HH Associates Ltd. ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Fawrhydi.

HC 1710

Ein taith hyd yn hyn

Lansiwyd yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach ym mis Mehefin 2021. Rydym wedi dod yn bell yn ystod y 22 mis cyntaf ers inni ddechrau gweithredu. Dyma rai o'n huchafbwyntiau.

Mehefin 2021 i Fedi 2021

Gwellodd rhagolygon twf byd-eang yn sgil cyflwyno brechiadau cyflym mewn ychydig o economïau mawr. Yn dilyn y crebachu sydyn yn 2020, bellach roedd yr economi fyd-eang yn ehangu unwaith eto dan arweiniad twf cadarn yn yr Unol Daleithiau a Tsieina. Roedd rhagor o alw rhyngwladol am nwyddau a chanlyniad rhwystr Ever Given yng Nghamlas Suez yn creu pwysau ar gadwyni cyflenwi byd-eang.

Yn erbyn y cefndir hwn, sefydlwyd yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn ffurfiol yn gorff annibynnol wrth i Ddeddf Masnach 2021 basio drwy'r Senedd. Ym mis Medi, daeth Anne-Marie Trevelyan yn Ysgrifennydd Gwladol dros Fasnach Ryngwladol.

Cyfarfu ein Bwrdd yn rhithiol am y tro cyntaf a symudodd 110 o staff draw i'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach o gyfarwyddiaeth yn yr Adran Masnach Ryngwladol.

Wythnosau yn unig i mewn i weithredu, dechreuom ein hymchwiliad cyntaf mewn ymateb i gais gan ddiwydiant y DU, gan edrych a oedd allwthiadau alwminiwm yn cael eu gollwng yn y DU o Tsieina.

Gwnaethom hefyd ein hargymhelliad cyntaf i'r llywodraeth ar adolygiad pontio a oedd yn ymwneud â mesurau diogelu dur sydd i fod i ddod i ben ar 30 Mehefin.

Sbardunodd yr argymhelliad hwn y llywodraeth i lansio adolygiad o'r drefn rhwymediâu masnach a'r fframwaith cyfreithiol. Yn dilyn hynny, gwnaethom gychwyn ein hailystyriaeth gyntaf o'n hargymhelliad yn yr achos mesurau diogelu dur.

Hydref i Ragfyr 2021

Parhaodd adferiad economaidd byd-eang ond daeth amrywiolion newydd o COVID-19 i'r amlwg ym mis Tachwedd. Cynhaliodd y DU uwchgynhadledd COP26 yn Glasgow i fynd i'r afael ag allyriadau carbon byd-eang a llofnododd ei Chytundeb Masnach Rydd cyntaf ar ôl Brexit ag Awstralia.

Yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, ym mis Tachwedd 2021 gwnaethom ein hargymhelliad cyntaf gydag adolygiad pontio cymhorthdal, i ymestyn amddiffyniadau i ffermydd brithyll seithliw'r DU a allai fel arall gael eu difrodi gan fewnforion â chymhorthdal o Dwrci.

Yna gwnaethom ddilyn hyn â'n hargymhelliad cyntaf i ddiddymu mesur o ganlyniad i adolygiad pontio, oherwydd gwelsom nad oedd gwifren PSC yn cael ei gynhyrchu yn y DU mwyach.

Cyfarfu ein Bwrdd am y tro cyntaf yn bersonol, yng Nghaerdydd, i helpu i godi ymwybyddiaeth o'n gwaith i fusnesau yng Nghymru a sicrhau dealltwriaeth lawnach o flaenoriaethau Llywodraeth Cymru a'r Senedd.

Ionawr i Fawrth 2022

Aeth yr economi fyd-eang i mewn i 2022 mewn sefyllfa wannach na'r disgwyl yn flaenorol. Wrth i amrywiolyn COVID-19 newydd, Omicron, ledu, fe wnaeth gwledydd ailosod cyfyngiadau symud. Roedd ymosodiad Rwsia ar Wcráin ym mis Chwefror yn llenwi gwleidyddiaeth ryngwladol. Cynyddodd chwyddiant ar draws yr G7 a gartref, lleddfodd y DU gyfyngiadau COVID-19.

Gwnaethom gynnal ein hadolygiad cwota cyfradd tariff cyntaf o nwyddau a gynhwysir yn y mesurau diogelu dur.

Wrth i gyfanswm cyfrif staff yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach gyrraedd bron 140, gwelodd canlyniadau calonogol canlyniadau ein harolwg staff cyntaf sgoriau arweinyddiaeth a rheolaeth yn uwch na chyfartaledd y Gwasanaeth Sifil.

Yn gynnar yn 2022, cymeradwyodd ein Pwyllgor Archwilio a Risg a Sicrhau fframwaith asesu a rheoli ansawdd newydd ar gyfer ymchwiliadau.

Cyflwynodd Llywodraeth y DU bwerau newydd hefyd i ganiatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol 'alw i mewn' adolygiadau ac ailystyried mesurau trosiannol.

Ebrill i Fehefin 2022

Achosodd y rhyfel yn Wcráin a'r sancsiynau a ddeilliodd o hynny yn erbyn Ffederasiwn Rwsia darfu ar economi, masnach a chadwyni cyflenwi byd-eang. Er mwyn mynd i'r afael â chwyddiant cododd Banc Lloegr gyfradd y banc i 1% am y tro cyntaf ers 2009. Cafodd deuddegfed Gynhadledd Weinidogol WTO yng Ngenefa ei chanmol yn llwyddiant.

Gan symud i mewn i flwyddyn ariannol newydd, gwnaethom gychwyn ymchwiliadau gwrth-ddympio a chymorthdaliadau newydd ar ôl ceisiadau gan fusnesau'r DU ynghylch mewnfurion byrddau smwddio o Dwrci a cheblau ffibr optig o Tsieina.

Yn dilyn sesiwn 'galw i mewn' y Llywodraeth o'n hailystyriaeth o'n canfyddiadau ar fesurau diogelu dur, cynhaliodd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ei ddadansoddiad o dan gyfarwyddiadau'r Llywodraeth, a chyhoeddodd ein hadroddiad ailystyriaeth gyntaf ar gynhyrchion dur sy'n cael sylw gan y mesurau diogelu hynny.

Ochr yn ochr â hyn, gwnaethom adolygu'r cwotâu tariff cysylltiedig, gan gynnwys y rhai ar gyfer gwledydd sy'n datblygu, ac ar gyfer Wcráin. Cymeradwyodd y Llywodraeth ein hargymhelliad ac ymgorfforwyd cwotâu diwygiedig yn y cwotâu cyfradd tariff terfynol ar gyfer y mesurau diogelu dur.

Gan ystyried ymosodiad Rwsia ar Wcráin, gwnaethom hefyd argymhell atal mesurau rhwymedïau masnach ar fewnfurion dur rholio poeth o Wcráin am naw mis.

Yn y cyfamser, daeth ein holl staff ynghyd ar gyfer ein digwyddiad cyntaf yn bersonol i bob aelod o staff, a gynhaliwyd yn Reading. Rhoddod dystiolaeth i'r Pwyllgor Dethol Masnach Ryngwladol ar ein blwyddyn gyntaf o weithrediadau a sicrhawyd cyllid ychwanegol gan y Llywodraeth i wella profiad defnyddwyr y Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach, sef ein llwyfan digidol.

Gwnaethom hefyd gynnal ein hadolygiad allforwyr newydd cyntaf yn ymwneud â beiciau trydan o Tsieina.

Gorffennaf i Fedi 2022

Gwanhaodd rhagolygon twf byd-eang yn sylweddol gyda'r rhyfel yn yr Wcrain, prisiau ynni, bwyd a nwyddau cynyddol, a thynhau safbwyntiau polisi ariannol gan fanciau canolog mawr. Bu cyfnod o alaru yn dilyn marwolaeth y Frenhines Elisabeth II a gwelodd gwleidyddiaeth y DU dri phrif weinidog mewn ychydig o fisoedd. Daeth Kemi Badenoch yn Ysgrifennydd Gwladol dros Fasnach Ryngwladol, ac yn yr Unol Daleithiau gwnaeth yr Arlywydd Biden y Ddeddf Lleihau Chwyddiant yn gyfraith gwlad.

Yn ystod y cyfnod hwn, lanswyd ein Strategaeth Pobl tair blynedd gyntaf, gan ganolbwyntio ar allu ac adeiladu ein diwylliant i wneud TRA yn sefydliad arbenigol ac arloesol, lle mae pobl yn mwynhau gweithio.

Cyfarfu ein Bwrdd yng Nghaeredin, i helpu i feithrin dealltwriaeth o flaenoriaethau Llywodraeth yr Alban a diwydiannau'r Alban.

Ar ôl yn flaenorol, oherwydd cyfyngiadau COVID, a ninnau dim ond wedi gallu cynnal ymweliadau gwirio 'rhithwir' yn rhan o'n hymchwiliadau, gwnaethom ein hymweliad gwirio tramor ôl-bandemig cyntaf â Thwrci.

Hydref i Ragfyr 2022

Adolygwyd er gwell y rhagolygon a'r rhagfynegiannau economaidd byd-eang a oedd wedi darogan dirwasgiad mewn nifer o economïau mawr. Dechreuodd Tsieina leddfu cyfyngiadau COVID-19. Cwmpodd cyfradd chwyddiant yr Unol Daleithiau yn barhaus.

Gwnaethom gynnal ein [Fforwm Rhwymedïau Masnach cyntaf yn Llundain](#), gan ddod ag arweinwyr y llywodraeth a diwydiant at ei gilydd i sgwrsio a thrafod am drefn rhwymedïau masnach newydd y DU. Roedd y prif siaradwyr yn cynnwys academyddion blaenllaw, cyfreithwyr, seneddwyr a sylwebyddion rhyngwladol ar fasnach.

Gwnaethom hefyd ein [hargymhelliad cyntaf ar achos newydd](#) - y dylid cymhwyso- dyletswydd wrth-dympio newydd i fewnforio allwthio alwminiwm o Tsieina i'r DU.

Dangosodd ein hail ganlyniadau Arolwg Pobl blynyddol y byddai dros 80% o'n staff yn argymhell yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn lle gwych i weithio.

Ionawr i Fawrth 2023

Ysgogodd chwyddiant uchel yn barhaus gamau codi cyfraddau llog parhaus, gan achosi i amodau ariannol dynhau'n sydyn a gwaethygu peryglon dyled. Cytunwyd ar Fframwaith Windsor rhwng y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd. Daeth y DU â thrafodaethau i ben i ymuno â'r Bartneriaeth Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar y Môr Tawel (CPTPP) a sefydlwyd yr Adran Busnes a Masnach newydd.

Cwblhaodd Llywodraeth y DU ei hadolygiad o drefn rhwymedïau masnach y DU, a gychwynnwyd ym mis Mehefin 2021.

Gwnaethom lansio llawlyfr canllaw ar gyfer busnesau bach a chanolig sy'n rhoi cyflwyniad cynhwysfawr i system rhwymedïau masnach y DU a chyngor ymarferol ar sut i weithio gyda'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Roeddem yn un o'r unig gyrff sector cyhoeddus a llywodraeth i ddatblygu a lansio fframwaith gallu newydd, sy'n gysylltiedig â chyflogau, i'n helpu i sefydlu'r arbenigedd technegol beirniadol a'r galluoedd arweinyddiaeth sydd eu hangen i weithio yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Erbyn hyn, ar ddiwedd y cyfnod adrodd 22 mis, roeddem wedi cychwyn cyfanswm o 21 adolygiad pontio a oedd yn cwmpasu bron i ddwy ran o dair o'r mesurau a drosglwyddwyd o'r UE. Roedd hyn yn ein rhoi ar y trywydd iawn i gychwyn adolygiadau o'r 43 mesur trawsnewidiol erbyn mis Gorffennaf 2024. Ar 31 Mawrth 2023, roeddem wedi cyhoeddi ein hargymhellion terfynol ar adolygiadau pontio ar gyfer 14 mesur.

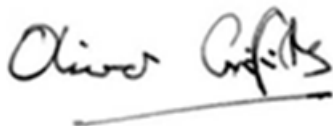
Cynnwys

Ein taith hyd yn hyn	6
Adroddiad perfformiad	14
Trosolwg	16
Datganiad gan y Cadeirydd	16
Datganiad gan y Prif Weithredwr	18
Pwy ydym a beth rydym yn ei wneud	20
Ein gweledigaeth a'n nodau strategol	23
Crynodeb o'n perfformiad	25
Materion a risgiau allweddol rydym yn eu hwynebu	29
Dadansoddi perfformiad	31
Achosion: cynnal ymchwiliadau teg, diduedd, trylwyr ac effeithlon	32
Pobl: datblygu sefydliad arbenigol ac arloesol lle mae pobl yn mwynhau gweithio	45
Digidol - darparu profiad o ansawdd uchel i ddefnyddwyr terfynol, trwy ddarparu wedi'i alluogi'n ddigidol	49
Enw da – bod yn adnabyddus, wedi ein deall yn dda ac yn uchel ein parch gan ein rhanddeiliaid domestig a rhyngwladol	52
Adolygiad o'n perfformiad ariannol	54
Adroddiad Cynaliadwyedd	60
Adroddiad atebolrwydd	66
Adroddiad llywodraethu corfforaethol	68
Adroddiad y Cyfarwyddwyr	68
Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifo	70
Datganiad llywodraethu	70
Adroddiad cydnabyddiaeth a staff	87
Adroddiad cydnabyddiaeth	87
Adroddiad staff	94

Adroddiad atebolrwydd ac archwilio'r Senedd	100
Datgeliadau atebolrwydd i'r Senedd	100
Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol i Dai'r Senedd	101
Datganiadau ariannol	108
Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y cyfnod o 22 mis yn dod i ben ar 31 Mawrth 2023	110
Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2023	111
Datganiad o Lifoedd Arian am y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023	112
Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr am y cyfnod o 22 mis yn dod i ben 31 Mawrth 2023	113
Nodiadau i'r Cyfrifon	114

Adroddiad perfformiad

Adolygiad o'n gwaith yn 2021-22 a 2022-23, gan gynnwys dadansoddiad o'n darpariaeth a'n perfformiad, a'n safbwynt ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

Oliver Griffiths
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifeg
12 Gorffennaf 2023

Trosolwg

Datganiad gan y Cadeirydd

Mae'r tair blynedd ers i mi gael fy nynodi'n Gadeirydd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi gweld newidiadau dramatig i'r dirwedd fasnach ryngwladol a chartref.

Rydym wedi chwarae rhan allweddol yn nhrefn mesurau masnach newydd y Deyrnas Unedig a luniwyd i ddiogelu cynhyrchwyr rhag arferion annheg, wrth gydbwysu buddiannau defnyddwyr a chadw cystadleuaeth y farchnad.

Cododd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach o'r ymrwymiad gan lywodraethau olynol y DU i fasnach rydd. Fe'i sefydlwyd yn awdurdod ymchwiliol annibynnol a allai ddarparu dadansoddiad ar sail tystiolaeth i'r llywodraeth o arferion masnach a oedd yn torri rheolau Sefydliad Masnach y Byd.

Rydym wedi bod yn adolygu mesurau rhwymedïau masnach trosiannol yr UE i sicrhau eu bod yn diwallu anghenion economi Prydain i gystadlu'n effeithiol mewn masnach ryngwladol. Rydym hefyd bellach wedi agor achosion newydd i geisiadau gan ddiwydiannau'r DU, ac wedi cynnal adolygiadau eithrio rhag dyddiadau dod i ben, asesiadau cwtâu cyfraddau tariff ac adolygiadau allforwyr newydd.

Rydym wedi adeiladu cnewyllyn o arbenigwyr rhwymedïau masnach, â galluoedd cyfreithiol, dadansoddol ac ymchwiliol i ddadansoddi a gwneud argymhellion i'r llywodraeth.

Pan fydd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn canfod tystiolaeth o ddympio annheg a chymorth, rydym yn cymhwysu rheolau rhyngwladol cyfreithlon i fynd i'r afael â'r anaf y maent yn ei achosi i ddiwydiant y DU. Ond rydym hefyd yn rhoi pwysau go iawn i fuddiannau defnyddwyr.

Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi gweld cenhedloedd eraill yn defnyddio rhwymedïau masnach yn glogyn amlwg ar gyfer diffyndollaeth. Gall uchelgeisiau i gefnogi busnesau pwysig a phryderon amgylcheddol a chymdeithasol cyfreithlon droi'n esgus yn hawdd dros arferion diffyndollol sy'n anafu defnyddwyr ac sy'n niweidio cystadleuaeth.

Mae'r Prawf Budd Economaidd, sydd wrth wraidd ein gweithrediadau, wedi'i gynllunio i sicrhau cydbwysedd buddiannau. Mae gan y DU hanes o gydnabod manteision masnach rydd wrth gynnal dewis defnyddwyr, safonau byw uchel, a thegwch o ran arfer busnes.

Mae'r adroddiad 22 mis hwn o'n perfformiad a'n chyfrifon yn cyflwyno cofnod o gyflawniadau ac yn sefydlu sylfaen lywodraethu ar gyfer y dyfodol. Mae ein llwyddiant yn adlewyrchu ymdrech ar y cyd a hoffwn ddiolch i gydweithwyr ar draws pob rhan o'r sefydliad am eu proffesiynoldeb a'u hymrwymiad parhaus.

Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach hefyd wedi dangos ei wytnwch yn erbyn cefndir o newid gwleidyddol a newid o ran pheirianwaith y llywodraeth wrth i ni weithio gyda'n hadran noddi i ddatblygu trefn reoleiddio a model gweithredu newydd.

Rydym yn falch o ddiwylliant lle mae gwerthoedd uniondeb, tryloywder, arbenigedd a chynhwysiant yn rhan annatod o'n gwaith. Rydym wedi buddsoddi sgiliau a galluoedd ein pobl ac mae'r rhan helaeth o'n staff yn teimlo eu bod yn ymgysylltu ac yn dweud bod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn lle maen nhw'n mwynhau gweithio ynddo.

Yn ystod y misoedd nesaf, byddaf yn trosglwyddo rôl y Cadeirydd i'm holynydd, yn hyderus bod hwn yn sefydliad arbenigol a gwydn sy'n gallu ymdopi'n dda ag amrywiadau gwleidyddiaeth y DU a'r system fasnachu ryngwladol.

Simon Walker CBE
Cadeirydd y Bwrdd

Datganiad gan y Prif Weithredwr

Disgrifiodd ein Cynllun Busnes 2022 y cyfnod a gwmpesir gan hyn, ein Hadroddiad Blynyddol a'n Cyfrifon cyntaf, fel y cyfnod 'Sefydlu' ar gyfer yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Mae'r Adroddiad hwn yn nodi pam ein bod yn falch o'r cynnydd a wnaed yn ystod y cyfnod sefydlu hwn, wrth i ni geisio bwrw ymlaen â'n gweledigaeth o fod yn gorff rhwymedïau masnach sy'n cael ei barchu'n rhyngwladol.

Yr her graidd i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach ers ei lansio ym mis Mehefin 2021 yw adeiladu'r gweithlu arbenigol ac ymgysylltiedig sydd ei angen i redeg cyfundrefn rhwymedïau masnach yn y DU am y tro cyntaf ers dechrau'r 1970au. Adeg Refferendwm 2016 ar aelodaeth y DU o'r Undeb Ewropeaidd, mae'n debyg bod llai na deg o bobl yn y wlad a oedd â phrofiad o rwymedïau masnach sylweddol. Ni aeth yr un ohonynt ymlaen i ymuno â'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Felly, bu'n rhaid i ni ddatblygu arbenigedd mewn maes technegol iawn, o'r dechrau ac ar raddfa, ar draws amrediad eang o ddisgyblaethau.

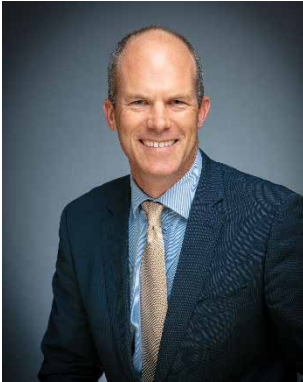
Mae'r Adroddiad yn crynhoi'r hyn y mae'r gweithlu hwnnw o ryw 140 wedi'i gyflawni. O'r mesurau rhwymedïau masnach a drosglwyddwyd o'r UE, roedd adolygiadau o 27 wedi'u cychwyn erbyn mis Mawrth 2023, gydag argymhellion terfynol ar gyfer 15 mesur wedi'u gwneud i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes a Masnach. Rydym ar y trywydd iawn i gwblhau'r rhaglen lawn o adolygiadau pontio erbyn mis Mawrth 2025. Ochr yn ochr ag adolygiadau pontio, rydym wedi lansio pedwar achos newydd, sy'n ymwneud ag allwthiadau alwminiwm, ffibr optegol a byrddau smwddio. Mae ein hymchwiliadau wedi cael eu cynnal i safonau uchel ac mae ein hadroddiadau yn cynnwys dadansoddiad economaidd sydd wedi cael ei gydnabod gyda'r gorau yn y byd. Yn ein harolwg rhanddeiliaid diweddaraf, cytunodd 82% o'r ymatebwyr fod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cynnal ymchwiliadau teg, diduedd, trylwyr ac effeithlon.

Wrth sicrhau'r hanes cadarn hwn o gyflawni, rydym wedi dilyn ein pedair egwyddor arweiniol sef Effeithlonrwydd, Cymesuredd, Didueddrwydd a Thryloywder.

Rydym ni'n hoffi'r diwylliant rydyn ni'n ei adeiladu gyda'n gilydd; roedd 90% o staff Arolwg Pobl eleni yn teimlo bod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi ymrwmo i adeiladu gweithle amrywiol a chynhwysol. Rydym wrth ein bodd, ar y cyfrif diwethaf, y byddai 82% o'n staff eisoes yn ein hargymell yn lle gwych i weithio ynddo - mwy nag 20 pwynt canran yn uwch na chyfartaledd y gwasanaeth sifil.

Un elfen bwysig yn ein cynnydd fu llywodraethu da o'n defnydd o £26m o arian cyhoeddus yn ystod y cyfnod adrodd. Mae ein Bwrdd wedi cadw'r tîm gweithredol yn canolbwyntio ar gyflawni'r Cynllun Corfforaethol, gyda'r cyfarwyddwyr anweithredol yn darparu safbwyntiau newydd a her drwyadl. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg wedi ein helpu i wella ein sicrwydd ansawdd a'n cydymffurfiaeth, ein rheolaeth o gyllidebau a risgiau strategol, a'r Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach digidol. Yn bennaeth arnom, rydym wedi bod yn hynod ffodus i gael Simon Walker yn Gadeirydd cyntaf. Mae Simon wedi gadael argraff annileadwy ar yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, o ganlyniad i'w gred yng ngwerth y drefn rhwymedïau masnach, ein staff a'n cenhadaeth i amddiffyn buddiannau economaidd y DU yn erbyn arferion masnach ryngwladol annheg. Bydd Simon yn rhoi'r gorau iddi yn haf 2023 a hoffwn nodi diolch y sefydliad cyfan am ei arweiniad a'i arweiniad.

Bydd y cyfnod adrodd nesaf yn cyflwyno cyfres newydd o heriau. Rydym yn rhagweld cynnydd mewn achosion o rwymedïau masnach newydd ar ôl seibiant byd-eang dros y ddwy flynedd ddiwethaf ac rydym yn debygol o gychwyn amrediad ehangach o adolygiadau o'r mesurau presennol. Byddwn, fwy na thebyg, yn cynnal rhagor o ymweliadau dilysu tramor. Bydd gan fwy o deithio awyr oblygiadau i'n heffaith amgylcheddol, yr ydym yn benderfynol o'i lliniaru drwy symud i le swyddfa llai o faint, uwch ei berfformiad yn Reading, a gweithredu polisi cynaliadwyedd cadarn. A bydd llawer mwy hefyd. Ond rwy'n gobeithio y bydd yr Adroddiad hwn yn rhoi hyder bod gennym y bobl a'r systemau ar waith i allu ymateb i'r heriau sydd o'n blaenau.

Oliver Griffiths
Prif Weithredwr

Pwy ydym a beth ydym yn ei wneud

Ein gorchwyl yw amddiffyn buddiannau economaidd y DU yn erbyn arferion masnach ryngwladol annheg.

1. Mae'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn gyfrifol am warchod y Deyrnas Unedig rhag niwed economaidd a achosir gan arferion masnachu annheg. Rydym yn cynnal [ymchwiliadau](#) i fewnforion i'r DU a allai fod yn annheg. Gan dynnu ar ein tîm arbenigol o ymchwilwyr, cyfreithwyr, arbenigwyr a dadansoddwyr dilysu, rydym yn gwneud argymhellion sy'n seiliedig ar dystiolaeth i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes a Masnach ar fesurau priodol i amddiffyn buddiannau'r DU.
2. Rydym yn gweithredu [cyfundrefn rhwymediâu masnach y DU](#), sy'n deillio o reolau Sefydliad Masnach y Byd ac sy'n berthnasol i'r DU gyfan. Nodwedd bwysig o'r drefn yw gofyniad i ni gynnal [prawf budd economaidd](#) sy'n ystyried a fyddai gweithredu mesur rhwymedi masnach arfaethedig er budd economaidd ehangach y DU. Mae hyn yn golygu dadansoddi'r effeithiau ar gynhyrchwyr, gweithgynhyrchwyr i lawr yn y gadwyn gyflenwi, mewnforwyr, defnyddwyr ac ar gystadleuaeth yn y farchnad.
3. Mae ein gwaith yn sail i weledigaeth Llywodraeth y DU ar gyfer [Rhoi Masnach wrth galon Prydain Fyd-eang](#).

Rydym yn cynnal tri phrif fath o ymchwiliad i rwymedïau masnach

Ymchwiliadau dympio

Mae dympio yn digwydd pan fydd nwyddau'n cael eu mewnforio i wlad a'u gwerthu am bris sy'n is na'u gwerth arferol yn y wlad allforio. Rydym yn asesu a yw dympio'n achosi neu'n bygwth niwed sylweddol i fusnes y DU.

Ymchwiliadau cymhorthdal

Cymhorthdal yw unrhyw gymorth ariannol a ddarperir gan lywodraeth neu barti arall i gynhyrchydd neu werthwr nwydd neu wasanaeth sydd wedi'i gynllunio i gynyddu cystadleurwydd. Rydym yn asesu a yw mewnfornion â chymhorthdal yn achosi neu'n bygwth niwed sylweddol i fusnes y DU.

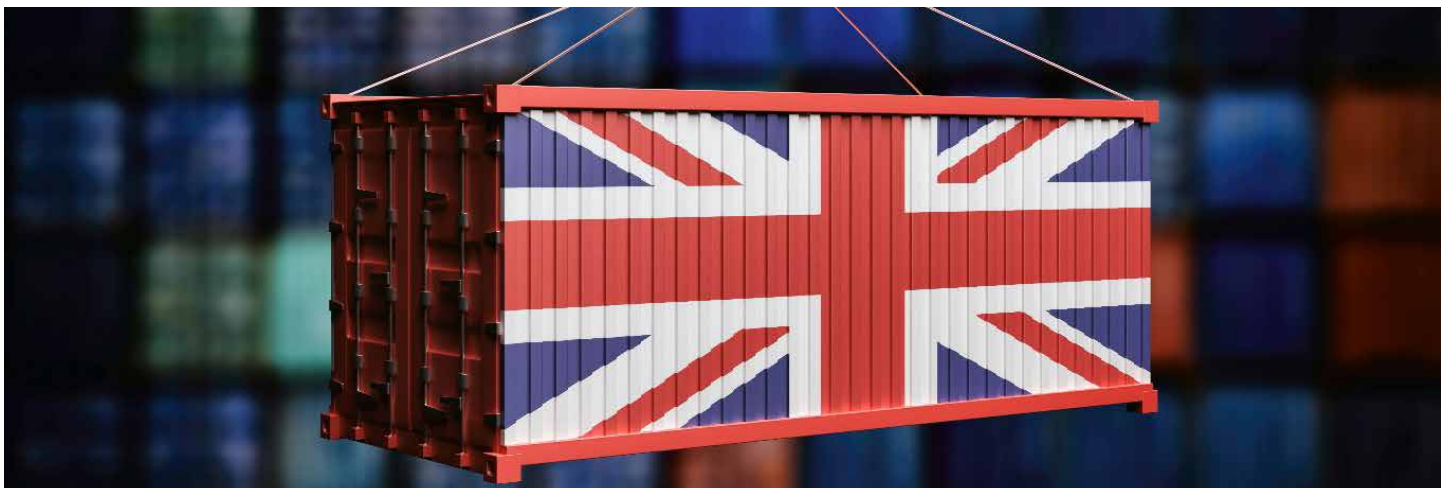
Ymchwiliadau diogelu

Diffinnir mesurau diogelu yn gamau brys a gymerir mewn ymateb i gynnydd o ran mewnfornion cynhyrchion penodol. Rydym yn asesu a yw ymchwlydd annisgwyl o fewnfornion yn achosi neu'n bygwth niwed difrifol i gynhyrchwyr y DU.

4. Os gwelwn fod difrod neu [anaf](#) wedi cael ei [achosi](#), neu y gellid ei achosi, gallwn argymhell mesurau rhwymedïau masnach i wrthsefyll y difrod sy'n cael ei wneud. Fel [arfer mae'r mesurau](#) a gynigiwn ar ffurf tariffau ychwanegol ar fewnfornion, ac mewn achosion diogelu gall hefyd gynnwys cwotâu ar gyfer meintiau mewnforio.
5. Ers i'r DU adael yr Undeb Ewropeaidd yn 2020, rydym wedi bod yn archwilio mesurau rhwymedïau masnach yr UE a gafodd eu cludo drosodd i'n cyfraith ddomestig. Drwy'r [adolygiadau pontio hyn](#) rydym yn gwneud argymhellion i'r Ysgrifennydd Gwladol ynghylch a ddylid cadw, diwygio neu ddiddymu'r mesurau presennol i ddiwallu anghenion economi ddomestig y DU yn well.

Rydym yn croesawu ceisiadau gan unrhyw fusnes sy'n gweithredu yn y Deyrnas Unedig

6. Mae'r rhan fwyaf o ymchwiliadau newydd yn debygol o gael eu cychwyn mewn ymateb i gais gan fusnes sydd, neu sy'n ofni y gallai fod, wedi'i niweidio gan arferion masnachu annheg. Mae ein [Swyddfa-Cyn-ymgeisio](#) yn cynnig cyngor a chymorth i bob parti sy'n ystyried cais.
7. Rheolir achosion trwy ein [Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach](#), sef llwyfan TG sy'n caniatáu i'n timau achosion a phartïon allanol ryngweithio ag ymchwiliadau. Rydym yn cyhoeddi [manylion a thystiolaeth](#) ar ein holl achosion gweithredol. Rydym yn annog partïon a chyfranwyr sydd â diddordeb, megis mewnfornwyr neu undebau llafur, i ddilyn cynnydd ein hymchwiliadau a [darparu cyfraniadau](#) a thystiolaeth allweddol i ni eu hystyried wrth asesu achosion penodol.

Rydym yn gweithredu'n gorff annibynnol hyd braich oddi wrth y llywodraeth

8. Corff cyhoeddus anadrannol yw'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Am y rhan fwyaf o'r cyfnod adrodd, roeddem yn un o gyrff hyd braich annibynnol hen Adran Masnach Ryngwladol y DU.
9. Ym mis Chwefror 2023, unwyd yr Adran Masnach Ryngwladol ac elfen fusnes yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol i ffurfio'r Adran Busnes a Masnach newydd, sydd bellach yn gweithredu fel ein hadran noddi.
10. Mae Deddf Masnach 2021, ynghyd â [Chytundeb Fframwaith](#) rhwng yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a'r Adran Busnes a Masnach, yn nodi'r holl drefniadau llywodraethu, goruchwyllo, adrodd ac ariannu. Mae'r Adran yn ariannu ein gweithrediadau yn llawn ac yn cymhwyso rheolaethau seneddol fel yr adran sy'n noddi.
11. Mae'r adran Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol o'r Adroddiad hwn yn rhoi mwy o wybodaeth am ein fframwaith llywodraethu ac aelodaeth o'n Bwrdd a'n Tîm Gweithredol.

Ein gweledigaeth a'n nodau strategol

Ein gweledigaeth yw bod yn gorff rhwymedïau masnach uchel ei barch yn fyd-eang.

12. Mae'r weledigaeth hon yn seiliedig ar bedwar nod strategol sydd wedi'u cynllunio i wneud y gorau o'n heffaith

Achosion

Byddwn yn cynnal ymchwiliadau rhwymedi masnach teg, diduedd, trylwyr ac effeithlon

Gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael a defnyddio technegau dadansoddi trylwyr, byddwn yn sicrhau bod ein hymchwiliadau'n cael eu darparu'n amserol ac yn gost-effeithiol. Byddwn yn gwneud hyn yn gyson, yn deg ac yn ddiduedd, gan ddilyn prosesau a gweithdrefnau clir sy'n cydymffurfio â'r gyfraith.

Pobl

Byddwn yn datblygu sefydliad arbenigol ac arloesol lle mae pobl yn mwynhau gweithio

Byddwn yn adeiladu ac yn cynnal gweithlu ymgysylltiol a brwdfrydig, lle mae ein pobl yn ymgorffori ein gwerthoedd ac yn ymrwymedig i'n gorchwyl a chyflawni ein gweledigaeth. Bydd pwyslais cryf ar ddatblygu sgiliau a gwybodaeth a gweithio mewn tîm traws-swyddogaethol. Rydym am fod yn lle croesawgar, amrywiol a chynhwysol i weithio ynddo, lle mae ein pobl yn mwynhau'r hyn maen nhw'n ei wneud ac yn falch o weithio yma.

Digidol

Byddwn yn darparu profiad o ansawdd uchel i ddefnyddwyr terfynol trwy ddarparu mewn modd sydd wedi'i alluogi'n ddigidol

Byddwn yn cefnogi ein gwaith ymchwiliadau gan ddefnyddio technoleg, data a chyfarpar digidol i wneud y gorau o'n perfformiad gweithredol, ein sylfaen wybodaeth a phrofiad y defnyddiwr. Byddwn yn ceisio ac yn gweithredu ar adborth gan bob defnyddiwr i wella'r profiad ymchwiliadau o safbwynt y cwsmer yn barhaus.

Enw da

Byddwn yn adnabyddus, wedi ein deall yn dda ac yn uchel ein parch gan ein rhanddeiliaid domestig a rhyngwladol

Ein nod yw bod yn sefydliad sy'n edrych tuag allan, gan ymgysylltu'n rhagweithiol â'n rhanddeiliaid yn y DU a thramor, gan ddysgu gan ein cyfoedion a rhannu arfer gorau. Byddwn yn rhedeg ein hunain yn fodel llywodraethu da a byddwn yn ein meincnodi ein hunain o ran arferion da sydd wedi'u sefydlu.

Crynodeb o'n perfformiad

13. Mae'r adroddiad hwn yn cwmpasu'r 22 mis o greu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gyfreithiol ar 1 Mehefin 2021, hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol 31 Mawrth 2023. Mae cyfnod adrodd 22 mis yn anarferol iawn ond mae'n ofynnol ar sail untro ar gyfer cydymffurfio â Deddf Masnach 2021.
14. Mae'r adroddiad yn disgrifio cam 'sefydlu' ein strategaeth gorfforaethol, pan:
 - a. lansiodd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gorff cyhoeddus newydd; a
 - b. gwnaethom ehangu ein rhaglen waith gychwynnol i gynyddu nifer yr adolygiadau o fesurau trawsnewidiol ac i gynnal ymchwiliadau newydd a gwahanol fathau o adolygu mewn ymateb i geisiadau gan fusnesau.
15. Ar y cyfan, rydym wedi dod yn bell mewn cyfnod cymharol fyr o amser ac rydym yn falch o'r cynnydd rydym wedi'i wneud.
16. Rydym wedi sefydlu ffyrdd o weithio yn gyflym a llinell sylfaen ar gyfer cyflawni ymchwiliadau rhwymedïau masnach yn effeithlon ac yn effeithiol, cwblhau adolygiadau o ddeg mesur a drosglwyddwyd o'r UE i'r DU, a chychwyn ein hymchwiliadau gwrth-dympio a chymhorthdal cyntaf mewn ymateb i geisiadau gan fusnes y DU.
17. Rydym yn adeiladu enw da rhyngwladol am ansawdd ein hadroddiadau a'r ffordd y mae eu dadansoddiad economaidd soffistigedig yn ystyried effaith lawn mesurau posibl ar economi'r DU.
18. Rydym hefyd wedi gweithio'n galed gyda'n hadran noddi, i sefydlu ein seilwaith llywodraethu a sicrhau amgylchedd rheoli effeithiol a chymesur. Rydym yn cydnabod bod gennym ragor i'w wneud i ymgorffori a mireinio hyn wrth i ni ddod yn fwy sefydledig ac aeddfed yn sefydliad.
19. Mae adran Dadansoddi Perfformiad yr Adroddiad hwn yn darparu:
 - a. sylwebaeth ar gyflawni ein prif raglenni adolygu ac ymchwilio yn y cyfnod adrodd;
 - b. manylion am y cynnydd a wnaethom tuag at gyflawni'r nodau strategol a nodwyd yn ein [Cynllun Corfforaethol](#) a [Chynllun Busnes](#); ac
 - c. enghreifftiau o astudiaethau achos o'n gwaith ymchwil a'i effaith.
20. Fodd bynnag, dim ond dechrau ein taith yw hwn. Rydym wedi cyflawni corff cadarn o waith yn y cyfnod adrodd, sydd wedi gosod y sylfeini ar gyfer yr hyn yr ydym yn anelu at ei gyflawni yn y tymor hwy.
21. Rydym bellach wedi cyhoeddi [Cynllun Corfforaethol a Busnes wedi'i ddiweddarau rhwng 2023 a 2026](#), sy'n nodi cyfres uchelgeisiol o flaenoriaethau ar gyfer adeiladu ar y sylfeini cadarn hyn a chyflawni ein gweledigaeth gyffredinol o fod yn gorff rhwymedïau masnach sy'n cael ei barchu'n fyd-eang.

Dangosyddion perfformiad allweddol

22. Yn ystod 2021-22, treuliasom amser yn datblygu cyfres o ddangosyddion perfformiad allweddol (DPA) addas, a gafodd eu treialu, eu profi a'u mireinio ymhellach yn 2022-23. Mae ein [Cynllun Corfforaethol a Busnes newydd](#) yn cynnwys fframwaith terfynol DPA a thargedau cysylltiedig ar gyfer yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ar gyfer 2023-24.
23. O ganlyniad, nid oes unrhyw ddata cymharol diriaethol ar gael ar gyfer y cyfnod gweithredu cyn mis Ebrill 2022, ond bydd ein perfformiad sylfaenol yn 2022-23 (crynodeb isod) yn cael ei ddefnyddio'n bwynt cyfeirio y byddwn yn olrhain ein cynnydd yn ei erbyn dros y tair blynedd nesaf.

Achosion

	Dangosydd	Disgrifiad	Perfformiad llinell sylfaen 2022-23
1	Amserlenni – ceisiadau	Cyfran y ceisiadau newydd a asesir o fewn amserlenni a argymhellir	100%
2	Amseroldeb – ymchwiliadau	Cyfran o'r argymhellion a gyflwynwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol o fewn yr amserlen ofynnol	71%
3	Adolygiadau pontio wedi'u cwblhau	Nifer yr adolygiadau pontio a gwblhawyd (allan o gyfanswm o 43)	14

Pobl

	Dangosydd	Disgrifiad	Perfformiad llinell sylfaen 2022-23
4	Recriwtio a chadw	Cyfran y swyddi wedi'u llenwi	88%
5	Ymgysylltu â gweithwyr	Sgôr mynegai ymgysylltu blynyddol cadarnhaol gan staff (wedi'i gydgyfeirio â'r sgôr ar gyfer Arolwg Pobl y Gwasanaeth Sifil)	71%

Digidol

	Dangosydd	Disgrifiad	Perfformiad llinell sylfaen 2022-23
6	Bodlonrwydd defnyddwyr allanol TRS	Cyfran defnyddwyr allanol y System Rhwymedïau Masnach (TRS) sy'n rhoi sgôr bodlonrwydd cadarnhaol	85%
7	Seiberd- diogelwch	Cynnydd o ran diwallu gofynion achredu Seiberhanfodion	Mae amrediad o waith wedi'i wneud yn ystod y cyfnod adrodd i gefnogi diogelwch systemau gwybodaeth, fel y nodir yn fanylach ar dudalen 51.

Enw da

8

Hygredded

Cyfran y rhanddeiliaid a ddywedodd eu bod yn credu bod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cynnal ymchwiliadau teg, diduedd a thrylwyr

**Perfformiad
llinell sylfaen
2022-23**

**Sefydlu
mesurau**

9

Rheolaeth ariannol

Lefel yr amrywiad mewn gwariant o'r hyn a nodir yn ein cyllideb y cytunwyd arni ar gyfer y flwyddyn ariannol

2.4%

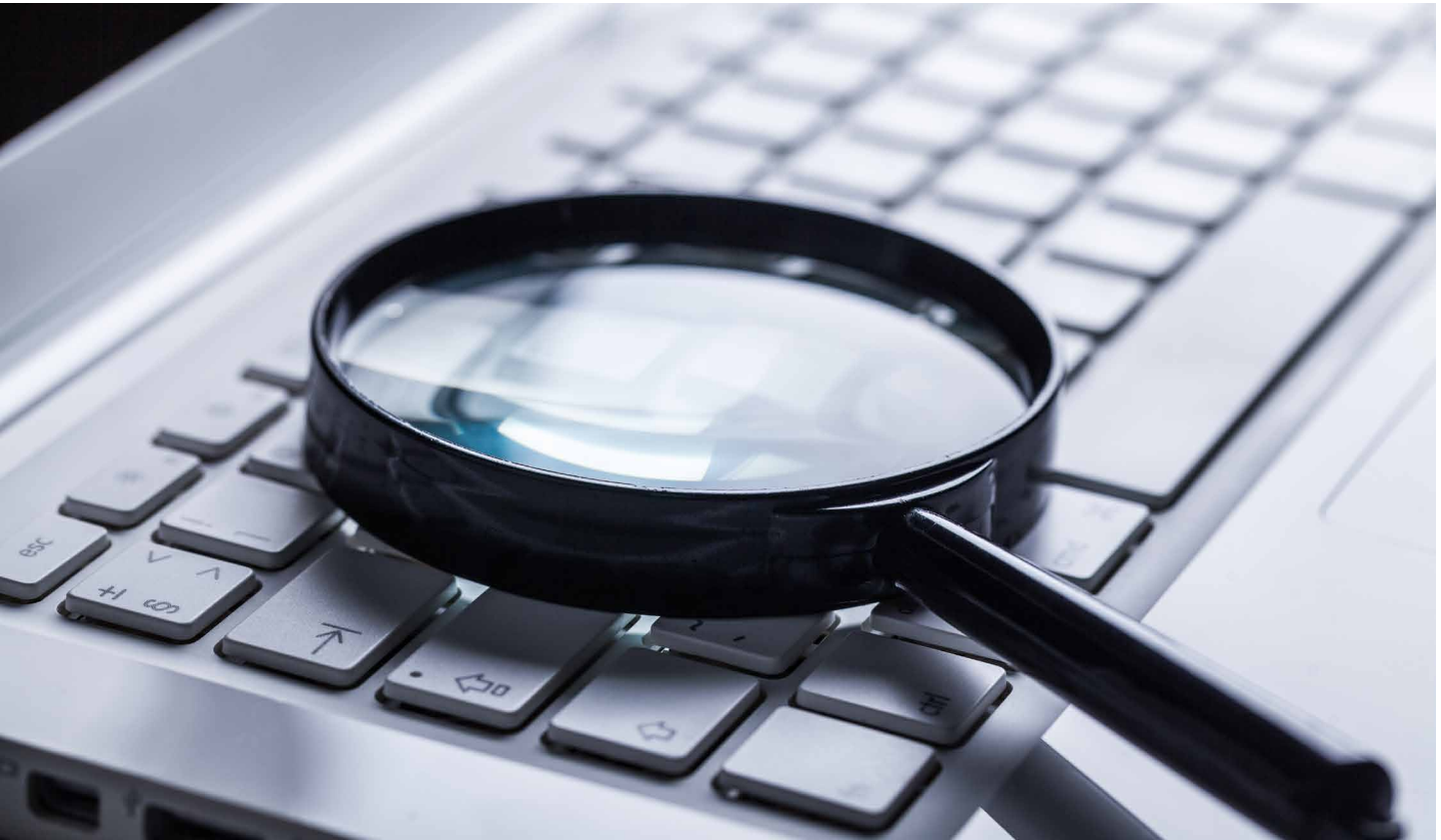
10

Cynaliadwyedd

Cyfanswm allyriadau cyfwerth CO₂ sy'n deillio o'n gweithgareddau busnes

58 tunnell fetrig

Materion a risgiau allweddol rydym yn eu hwynebu

24. Mae [Cynllun Corfforaethol a Busnes ar gyfer 2023 i 2026](#) yn darparu rhagor o wybodaeth am:
 - a. ein hamgylchedd gweithredu a'n meysydd risg strategol allweddol;
 - b. ein blaenoriaethau corfforaethol a chynllunio busnes ar gyfer y tair blynedd nesaf; ac
 - c. ein rhaglen ymchwiliadau arfaethedig ar gyfer y 12 mis nesaf.
25. Bydd rhai newidiadau pwysig i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn y flwyddyn ariannol nesaf. Bydd Simon Walker yn ymddiswyddo fel Cadeirydd yn haf 2023 ar ddiwedd ei dymor. Yn ogystal, mae Bil Cyllid 2023 yn cyflwyno [rhai diwygiadau sylweddol i fframwaith cyfreithiol rhwymedïau masnach](#) sy'n sail i'n gwaith. Mae'r newidiadau'n golygu y byddwn yn ymgymryd â chyfrifoldebau newydd ar gyfer ymchwiliadau mesurau diogelu dwyochrog ac y bydd gan y llywodraeth fwy o ddisgresiwn ynghylch sut i ymateb i'n hargymhellion.
26. Drwy gydol y flwyddyn i ddod, byddwn yn parhau i adolygu ein rhaglen ymchwiliadau, gan ystyried yr amgylchedd allanol sy'n esblygu, risgiau strategol, ein blaenoriaethau corfforaethol a chynllunio busnes, a chyd-destun ein hadnoddau ein hunain. Byddwn yn cynnal digon o hyblygrwydd fel y gallwn ymateb yn gyflym ac yn effeithiol i geisiadau am gychwyn ymchwiliadau newydd.

27. Byddwn yn cychwyn ymchwiliadau neu adolygiadau newydd mewn ymateb i geisiadau wrth iddynt godi. Er na allwn ragweld beth fydd y rheini na phryd y byddant yn codi, mae ein rhyngweithio ag amrywiol bartïon yn awgrymu y gallwn ddisgwyl ceisiadau am achosion gwrth-dympio a/neu gymhorthdal newydd, ac ar gyfer adolygiadau allforwyr newydd, yn ystod y misoedd nesaf. Os byddwn yn derbyn llai o geisiadau nag yr ydym yn eu rhagweld, efallai y byddwn yn ceisio cychwyn achosion adolygu pontio cyn y dyddiadau y mae'n ofynnol i ni eu cychwyn.
28. Rydym hefyd yn bwriadu symud i swyddfeydd newydd yn Reading yn 2024, gan leihau ein gofod llawr ond gan weithio gyda staff i wneud yn fawr o'n defnydd o ofod ffisegol yn y byd gwaith hybrid
29. Erbyn mis Mawrth 2025, ein nod yw cwblhau'r adolygiad o'r 43 mesur rhwymedi masnach a drosglwyddwyd o'r UE. O'r pwynt hwn, bydd y rhan fwyaf o'n hymchwiliadau yn dod gan ymgeiswyr y DU yn unig. Rydym yn rhagweld y bydd datblygiadau yn yr economi fyd-eang, megis lledaeniad y defnydd o gymorthdaliadau ar gyfer sectorau dethol, yn debygol o ysgogi rhagor o alw am ymchwiliadau gan yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn y dyfodol.
30. Mae adran Datganiad Llywodraethu yr Adroddiad hwn yn rhoi adroddiad manylach o'n rheolaeth risg yn y cyfnod adrodd ac yn disgrifio'r prif risgiau ac ansicrwydd sy'n ein hwynebu wrth symud ymlaen i 2023-24.

Dadansoddi perfformiad

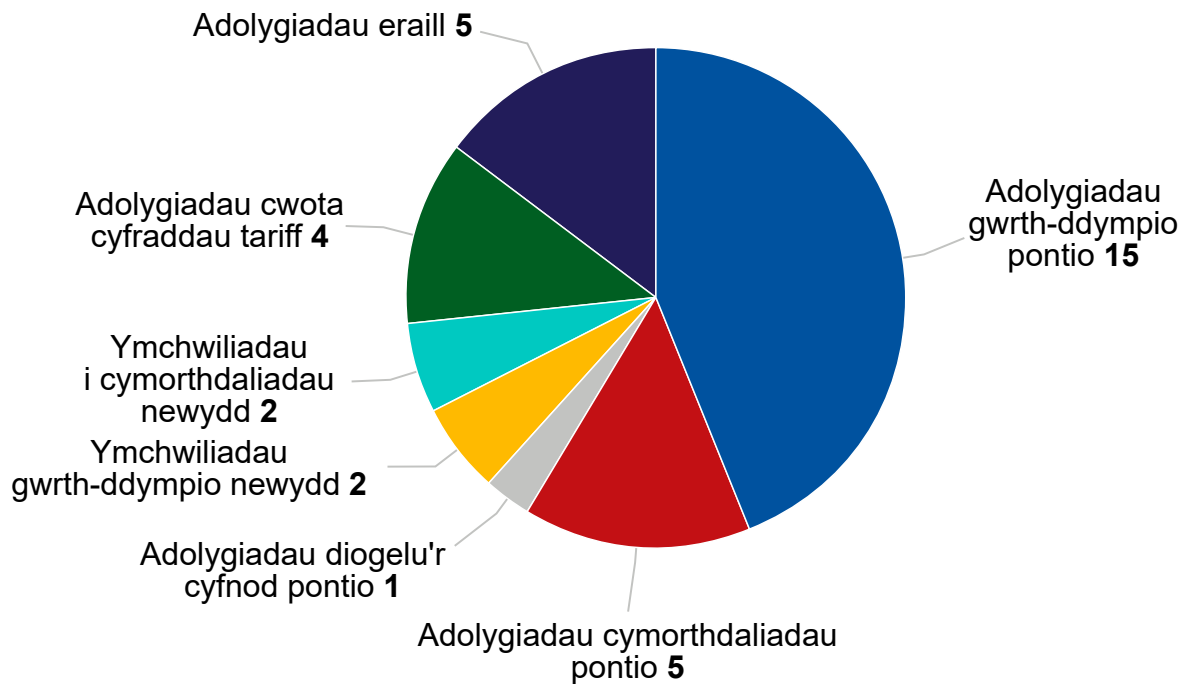

31. Rydym yn strwythuro'r dadansoddiad perfformiad hwn yn unol â'n pedwar nod strategol fel y nodir yn ein [Cynllun Corfforaethol a Busnes](#).
32. Cyn Cydsyniad Brenhinol Deddf Masnach 2021 a sefydlu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn ffurfiol, roedd cyfran sylweddol o'n staff wedi'u recriwtio i weithredu swyddogaeth rhwymedïau masnach fel cyfarwyddiaeth yn yr hen Adran Masnach Ryngwladol. Nid ydym yn adrodd yn fanwl ar y trefniadau dros dro hynny, ac eithrio lle mae'n ddefnyddiol esbonio'r hyn rydym wedi'i wneud, a lle mae ein gwaith wedi dilyn yr Adran yn uniongyrchol.

Achosion: cynnal ymchwiliadau teg, diduedd, trylwyr ac effeithlon

33. Gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael a defnyddio technegau dadansoddi trylwyr, ein nod yw sicrhau bod ein hymchwiliadau'n cael eu cyflawni'n amserol a chosteffeithiol, drwy ddilyn prosesau a gweithdrefnau clir sy'n cydymffurfio â chyfraith ddomestig a rhyngwladol yn gyson.

Ein rhaglen waith yn ôl math o achos yn ystod y cyfnod adrodd

Adolygiadau trosglwyddo

34. Cafodd 43 o fesurau rhwymedi masnach yr UE eu trosglwyddo i'n cyfraith ddomestig pan adawodd y DU yr UE
35. Yn dilyn sefydlu'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach ym mis Mehefin 2021, roedd ein rhaglen waith gychwynnol yn cynnwys 11 [o adolygiadau trosglwyddo](#) a gychwynnwyd o dan drefniadau dros dro gan yr hen Adran Masnach Ryngwladol. Drwy'r mathau hyn o adolygiad, rydym yn gwneud argymhellion i'r Ysgrifennydd Gwladol ynghylch a ddylid cadw, diwygio neu ddiddymu'r mesurau presennol i ddiwallu anghenion economi ddomestig y DU yn well.
36. Yn ystod y cyfnod adrodd 22 mis, gwnaethom gychwyn 10 adolygiad pontio arall, gan ddod â'n cyfanswm i 21 adolygiad pontio sy'n cwmpasu 27 o fesurau trawsnewidiol a'n rhoi ar y trywydd iawn i gychwyn adolygiadau o'r holl 43 mesur trawsnewidiol erbyn mis Gorffennaf 2024. Ar 31 Mawrth 2023, roeddem wedi gwneud ein hargymhellion terfynol ar 12 o'r adolygiadau sy'n ymwneud â 15 mesur.

Astudiaeth achos 1: Ymchwiliadau dur

37. Mae 22 o'r 43 mesur rhwymedi masnach a gynhaliwyd ar ôl gadael yr UE yn ymwneud â dur. Mae diwydiant dur y DU yn gyfrifol am 39,800 o swyddi, â chanolbwynt penodol yn ne Cymru a gogledd Swydd Lincoln. Mae'r diwydiant yn cyfrannu'n uniongyrchol at £2.9bn i Gynnyrch Mewnwladol Crynswth y DU, ac mae'n cefnogi £3.8bn yn ychwanegol drwy ei gadwyni cyflenwi. Yn 2022, cynhyrchodd y DU 6 miliwn tonnell o ddur crai, gan gyfrannu at gyfanswm byd-eang o 1.9 biliwn tonnell. Ar gyfartaledd, dros y pum mlynedd ddiwethaf, cafodd tua 56% o alw'r DU ei ddiwallu drwy fewnforion.
38. Yn ystod y cyfnod adrodd, gwnaethom gwblhau adolygiadau pontio o wyth mesur gwrth-ddympio a chymhorthdal ar gynhyrchion dur ac ar hyn o bryd rydym yn cymryd rhan mewn deg adolygiad arall. Mae'r llywodraeth wedi derbyn ein holl argymhellion. Mae'r rhain wedi arwain at ddirymu un mesur, ar wifren PSC, ar y sail na chynhyrchwyd y cynnyrch yn y DU mwyach.
39. Mae'r llywodraeth wedi rhoio mesurau drosodd, gan ddarparu amddiffyniad ar gyfer cynhyrchu dur gwastad rhoio oer, gwialen wifren a rebar perfformiad blinder uchel. Mae'r mesur ar diwbiau a phibellau wedi'u weldio wedi'i gadw ond wedi'i ddiwygio, gyda'n dadansoddiad yn 2021 yn golygu bod dympio yn y dyfodol o Tsieina a Belarws yn debygol ond bod dympio o Rwsia yn y dyfodol yn annhebygol. Ar hyn o bryd mae'r achos hwnnw'n destun ailystyriaeth ar gais cynhyrchydd y DU.
40. Rydym hefyd wedi cynnal cyfres o adolygiadau yn ymwneud â'r mesur diogelu dur a gyflwynwyd yn wreiddiol gan yr UE yn 2019 mewn ymateb i bryder am ddargyfeirio dur rhyngwladol i farchnad yr UE yn dilyn tariffau adran 232 a gyflwynwyd gan yr Unol Daleithiau.
41. Hwn oedd yr unig fesur diogelu a drosglwyddwyd i gyfraith y DU pan adawodd y DU yr Undeb Ewropeaidd. Ym mis Mehefin 2020, gwnaethom ein hargymhelliad adolygiad pontio i'r llywodraeth ar y mesur diogelu dur. Derbyniodd y llywodraeth ein hargymhelliad i barhau â'r mesur diogelu ar 10 categori cynnyrch.

Astudiaeth achos 2: Mewnforion biodiesel o UDA a Chanada

42. Canolbwyntiodd dau o'n hymchwiliadau cynnar ar fesurau gwrth-dympio a gwrthyferbyniol a roddwyd ar waith yn flaenorol gan yr UE ar gyfer [mewnforion cynhyrchion biodiesel 'opsiwn gwyrddach' o UDA a Chanada](#).
43. Daeth ein hymchwiliadau i'r casgliad y byddai cynhyrchwyr â chymhorthdal gan y llywodraeth yn UDA yn debygol o ddympio biodiesel esters mono-alcyl asid brasterog (FAME) yn y DU yn y dyfodol ac yn achosi niwed i ddiwydiant y DU os na ddefnyddir y mesurau mwyach. O ganlyniad, ar ôl adolygu'r mesurau pontio, argymhellwyd y dylid cadw tariffau presennol ar fewnforion biodiesel FAME ar eu lefelau presennol am bum mlynedd o fis Ionawr 2021.
44. Fodd bynnag, argymhellwyd hefyd y dylid dileu'r tariffau presennol ar fewnforion biodiesel olewau llysiâu wedi'u trin â dŵr (HVO). Nid oes gan y DU unrhyw gynhyrchiad HVO domestig, ac roeddem o'r farn bod mewnforion anghyfyngedig yn debygol o fod o fudd i ddiwydiannau amaethyddol a thrafnidiaeth y DU yn ogystal â defnyddwyr gwresogi olew.

Cafodd ein hargymhellion eu derbyn wedyn gan yr Ysgrifennydd Gwladol, a bydd y mesurau FAME yn parhau i fod ar waith tan fis Ionawr 2026, a thrwy hynny'n parhau i ddiogelu busnesau'r DU.

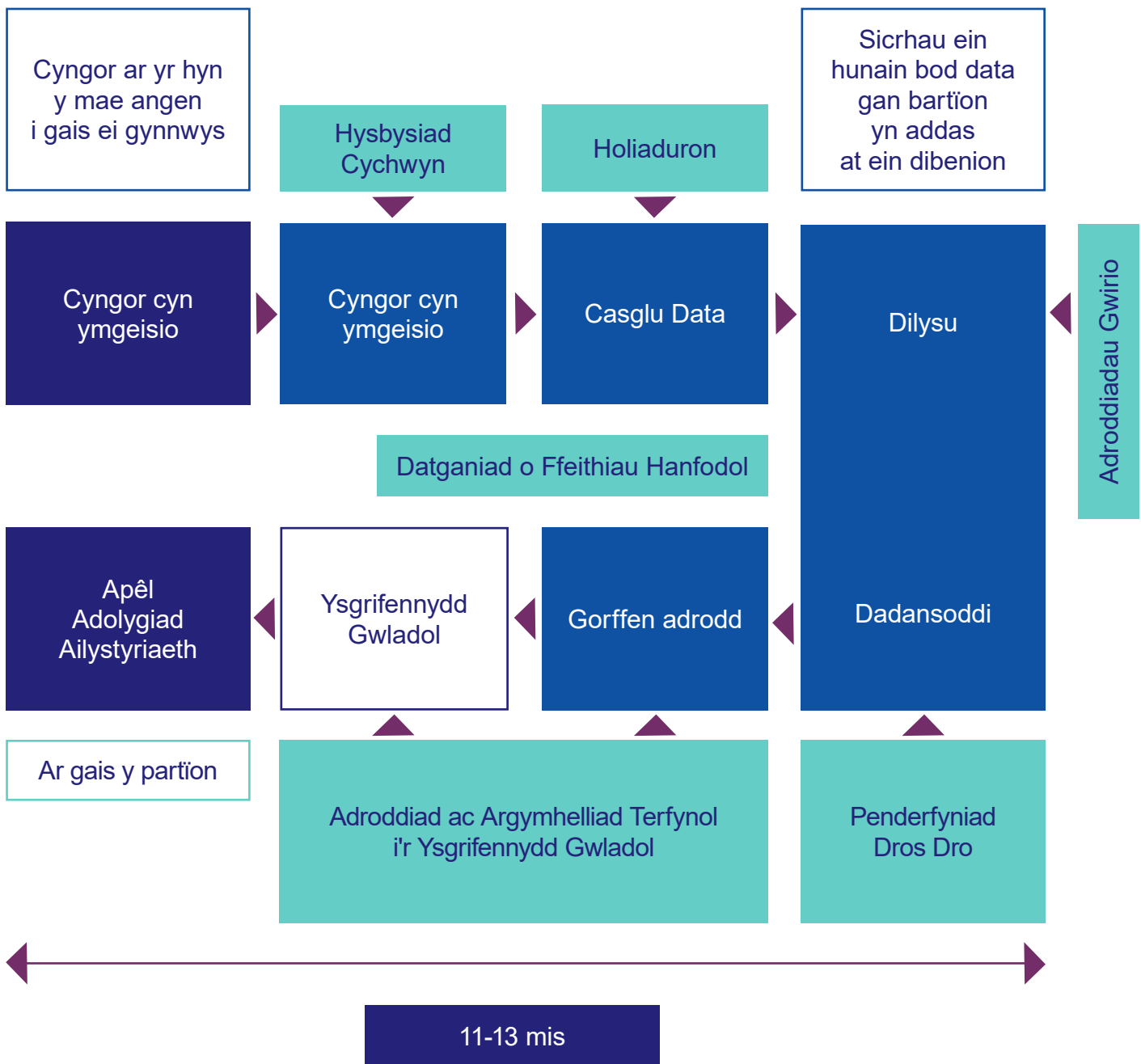
Ymchwiliadau rhwymedi masnach newydd

45. Ochr yn ochr ag adolygiadau pontio, ail faes allweddol ein gwaith ymchwiliadau yw ymateb i geisiadau gan fusnesau. Rydym yn croesawu ceisiadau gan unrhyw fusnes sy'n gweithredu yn y DU sydd, neu'n ofni y gallent gael eu niweidio, gan arferion masnachu annheg.
46. Mae [ein Swyddfa Cyn-ymgeisio](#) yn cynnig cyngor a chymorth i bob parti sy'n ystyried cais. Mae'r trafodaethau hyn yn gyfrinachol gan y gallant neu na allant arwain at wneud cais ffurfiol.
47. Ac yn ystod ein mis cyntaf o lansio ym mis Mehefin 2021, gwnaethom gychwyn ein hachos gwrth-ddympio newydd cyntaf mewn ymateb i gais gan fusnes y DU ynghylch allwthiadau alwminiwm. Dilynwyd yr achos hwn ym mis Ebrill 2022 gan ein hymchwiliad cymorthdaliadau newydd cyntaf yn edrych ar fewnforio byrddau smwddio o Dwrci, ac ymchwiliad gwrth-ddympio a chymhorthdal ar y cyd i geblau ffibr optig o Tsieina.

48. Rydym yn cychwyn ymchwiliadau newydd mewn ymateb i geisiadau wrth iddynt godi. Mae ein rhyngweithio ag amrywiol bartïon yn awgrymu y gallwn ddisgwyl ceisiadau am achosion gwrth-ddympio a chymhorthdal newydd yn ystod y misoedd nesaf.

Cylch bywyd ymchwiliad

Astudiaeth achos 3: **Bariau alwminiwm, tiwbiau a phibellau sy'n tarddu o Tsieina**

49. Roedd yr ymchwiliad cyntaf a lansiwyd gennym mewn ymateb i gais gan fusnesau'r DU yn cynnwys rhai [allwthiadau alwminiwm sy'n tarddu o Tsieina](#). Defnyddir y cynhyrchion hyn, sy'n fariâu alwminiwm, tiwbiau a phibellau yn bennaf, mewn systemau gwresogi, awyru ac aerdymheru, adeiladu, a gweithgynhyrchu ceir.
50. Trwy ein gwaith gwelsom fod allforwyr yn Tsieina yn elwa o gostau cynhyrchu is, yn benodol wrth brynu ynni a biliau alwminiwm. Felly gwnaethom ddefnyddio meincnodau cynrychioliadol i addasu'r costau isel hynny er mwyn caniatáu cymhariaeth decach o brisiau â'r rhai yn y DU. Ar y cyfan, gwelsom dystiolaeth o dandorri prisiau, gan nodi bod busnesau'r DU yn ei chael hi'n anodd cystadlu â'r mewforion wedi'u dympio.
51. Nododd ein hymchwiliad saith cynhyrchydd yn y DU y gellid eu heffeithio, pedwar ohonynt â throsiant blyneddol cyfunol o £155 miliwn ac yn cyflogi mwy na 1,000 o bobl.
52. Cytunodd yr Ysgrifennydd Gwladol gyda'n hargymhelliad y dylid rhoi mesur rhwymedi masnach newydd ar waith ar y mewforion hyn. Daeth tariff addas ar y ffin i rym o 17 Rhagfyr 2022. Mae ein hargymhelliad bellach yn destun ailystyriaeth yn dilyn cais gan gynhyrchydd o'r DU.

Mathau eraill o adolygiad

53. Fel y nodir yn fanylach yn Atodiad 2 i'n [Cynllun Corfforaethol a Busnes a gyhoeddwyd yn ddiweddar](#), unwaith y bydd mesurau rhwymedi masnach yn cael eu gweithredu, gallwn gynnal amrywiaeth o fathau o adolygiad ychwanegol.
54. Yn ystod y cyfnod adrodd roedd enghreifftiau nodedig yn cynnwys:
 - a. Ein hadolygiadau cwota cyfradd tariff cyntaf o nwyddau a gynhwysir gan y mesur diogelu dur (Chwefror 2022)
 - b. Ein hadolygiad atal dros dro cyntaf (Mehefin 2022) ac adolygiad estyniad atal (Mawrth 2023) mewn perthynas â'r mesurau ar ddur coil rholio poeth o Wcráin
 - c. Ein hadolygiad allforwyr newydd cyntaf (Mehefin 2022) ac adolygiad eithrio osgoi (Hydref 2022) o feiciau trydan o Tsieina

Astudiaeth achos 4: Atal tariffau uwch ar fewnforion dur o Wcráin

55. Ym mis Awst 2022, mewn ymateb i argymhelliad gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, ataliodd Llywodraeth y DU fesurau rhwymedi masnach o tua £50 y dunnell ar fewnforio dur fflat a choil rholio poeth (HRFC) o Wcráin am naw mis. Defnyddir dur HRFC yn bennaf yn y sectorau peirianeg fecanyddol a thrydanol, adeiladu a gwneud ceir.
56. Ar ôl i Lywodraeth Wcráin ysgrifennu at Lywodraeth y DU i ofyn am ymchwilio i'r mater hwn, fe wnaethom gynnal adolygiad yn edrych i ba raddau y bu newid yn amodau'r farchnad ac a oedd effaith y newid hwn yn debygol o fod dros dro.
57. Yn rhan o'n hadolygiad, gwnaethom hefyd edrych yn ofalus ar ba effaith y gallai'r newid hwn ei chael ar ddiwydiant y DU. Ymgynghorwyd â chynhyrchwyr domestig y cynnyrch hwn yn rhan o'n hasesiad ac ni ddaethon ni o hyd i unrhyw dystiolaeth y byddai atal y tariffau ar allforion Wcráin yn achosi anaf i gynhyrchwyr y DU.
58. Roedd y penderfyniad yn golygu na fyddai mewnforion dur HRFC Wcráin yn ddarostyngedig i'r gyfradd tariff rhwymedïau masnach uwch am gyfnod penodol. Bydd yr ataliad yn para am naw mis gan mai hwn yw'r hyd uwch a ganiateir ar gyfer atal o dan ddeddfwriaeth y DU i ddechrau, ond gellir ei ymestyn os bydd ei angen o hyd.

Rhestr lawn o adolygiadau a gwblhawyd yn y cyfnod adrodd

Nwydd	Gwlad	Math o achos	Dyddiad cwblhau
Brithyll seithliw	Twrci	Adolygiad cymorthdaliadau pontio	Tach 2021
Gwifren a llinynnau PSC	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Awst 2021
Biodiesel	Yr Unol Daleithiau a Chanada	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Tach 2022
Biodiesel	Yr Unol Daleithiau a Chanada	Adolygiad cymorthdaliadau pontio	Tach 2022
Rhai cynhyrchion dur	Pob un	Adolygiad diogelu'r cyfnod pontio	Gorff 2022
Rhoden wifren	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Tach 2022
Gwydr ffibr parhaus	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Ion 2023
Gwydr ffibr parhaus	Tsieina	Adolygiad cymorthdaliadau pontio	Ion 2023
HFP rebar	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Mawrth 2023
Dur gwastad rholio oer	Tsieina a Rwsia	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Awst 2022
Rhai cynhyrchion dur (1)	Pob un	Adolygiad cwota cyfradd tariff	Gorff 2022
Rhai cynhyrchion dur (2)	Pob un	Adolygiad cwota cyfradd tariff	Gorff 2022
Rhai cynhyrchion dur (3)	Rwsia a Belarws	Adolygiad cwota cyfradd tariff	Gorff 2022
Cylchoedd trydan	Tsieina	Adolygiad allforiwr newydd	Tach 2022
Dur gwastad rholio poeth a choil	Wcráin	Cais am ataliad	Awst 2022

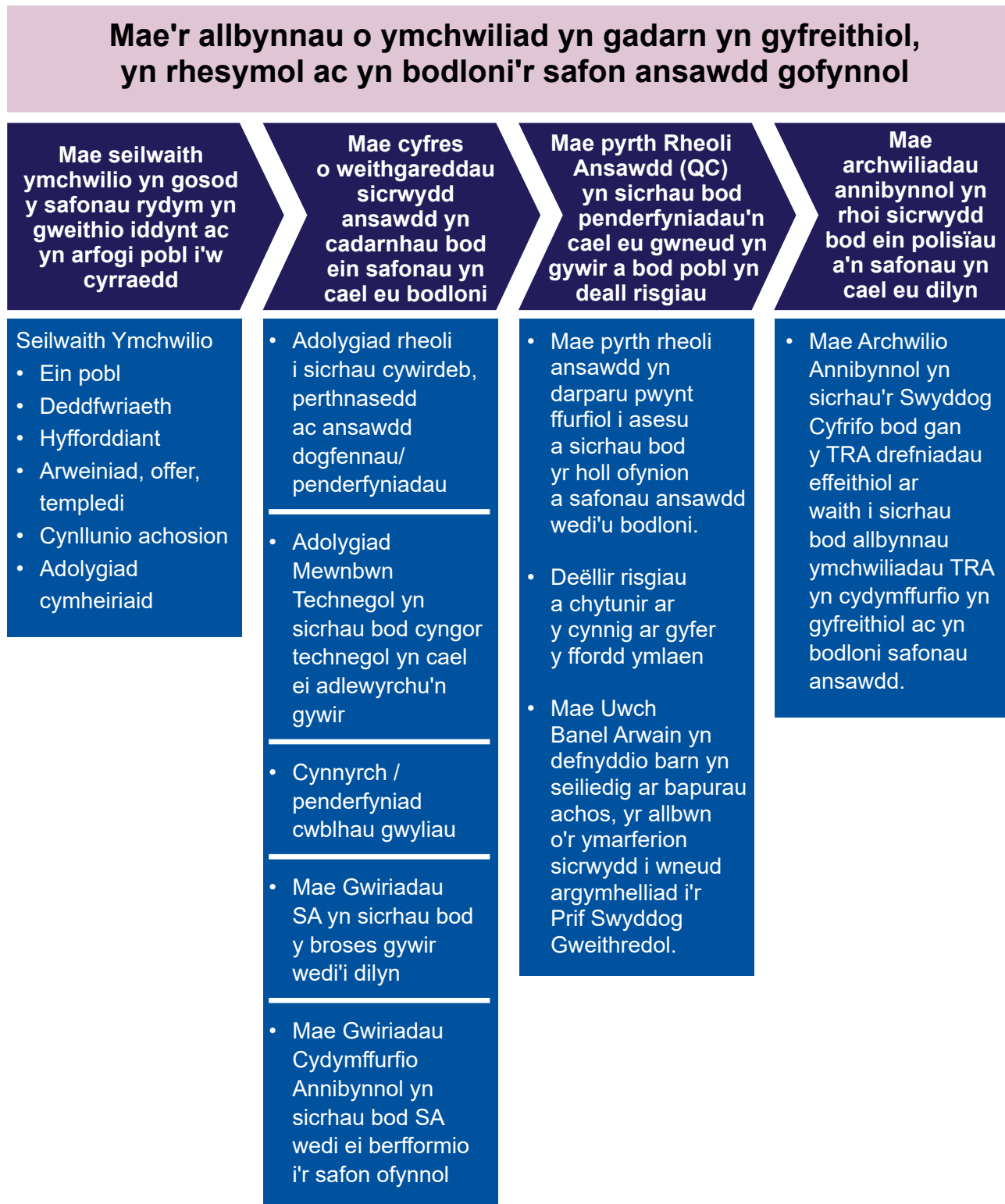
Ymchwiliadau ac adolygiadau sydd ar y gweill yn ystod y cyfnod adrodd ac yn dal i fod yn weithredol ar 31 Mawrth 2023

Nwydd	Gwlad	Math o achos	Dyddiad dechrau
Tiwbiau Ynglwm a Phibellau	Belarws, Tsieina a Rwsia	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Chwef 2020
Allwthiadau Alwminiwm	Tsieina	Ymchwiliadau gwrth-ddympio	Meh 2021
Rhai Olwynion Ffordd Alwminiwm	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Hyd 2021
Plât trwm	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Ion 2022
Gwastad Rholio Poeth a Choil	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Ebrill 2022
Gwastad Rholio Poeth a Choil	Tsieina	Adolygiad cymorthdaliadau pontio	Ebrill 2022
Byrddau Smwddio	Twrci	Ymchwiliad cymorthdaliadau	Ebrill 2022
Ceblau ffibr optegol	Tsieina	Ymchwiliadau gwrth-ddympio	Ebrill 2022
Ceblau ffibr optegol	Tsieina	Ymchwiliad cymorthdaliadau	Ebrill 2022
Bariau a rhodenni dur gwrthstaen	India	Adolygiad cymorthdaliadau pontio	Mehefin 2022
Gwastad Rholio Poeth a Choil	Rwsia, Wcráin, Brasil ac Iran	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Mehefin 2022
Teils Seramig	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Medi 2022
Rhannau Beiciau Penodol (1)	Tsieina	Adolygiad eithrio enwaediad	Hyd 2022
Eitemau Haearn Cast	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Tach 2022
Cynhyrchion Dur	Gwledydd sy'n datblygu	Adolygiad cwota cyfradd tariff	Ion 2023
Mathau o ddr sy'n gwrthsefyll crydu	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Chwef 2023
Rhannau Beiciau Penodol (2)	Tsieina	Adolygiad eithrio enwaediad	Chwef 2023
Gwastad Rholio Poeth a Choil	Wcráin	Adolygiad estyniad ataliad	Mawrth 2023
Rhaffau dur a cheblau	Tsieina	Pontio adolygiad gwrth-ddympio	Mawrth 2023

Sicrhau ansawdd yn ein darpariaeth

59. Mae ansawdd ein gwaith yn hollbwysig i ni a'n rhanddeiliaid. Rydym wedi ymrwymo i gynnal ymchwiliadau rhwymedi masnach trylwyr ac effeithiol, a darparu gwerth am arian, trwy ddilyn prosesau a gweithdrefnau clir a chyson sy'n cydymffurfio â'r gyfraith, gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael a defnyddio technegau dadansoddi trylwyr.
60. Mae Atodlenni 4 a 5 [Deddf Trethiant \(Masnach Drawsffiniol\) 2018](#), ynghyd â'r Rheoliadau Dympio a Chymorthdaliadau cysylltiedig a'r Rheoliadau Diogelu, yn nodi disgwyliadau clir o ran sut y dylid cynnal ymchwiliadau rhwymediâu masnach. Mae Cytundeb Cyffredinol WTO ar Dollau a Masnach yn darparu rhagor o arweiniad yn y maes hwn.
61. Yn fras, mae'n rhaid i ni:
 - a. Ystyried yr holl dystiolaeth berthnasol a dilys
 - b. Dadansoddi'r dystiolaeth yn drylwyr ac yn ddiuedd
 - c. Cyflawni penderfyniadau drwy broses deg, dryloyw sy'n gyson â'n canllawiau a gyhoeddwyd a mewnol
 - d. Cael trywydd archwilio clir o sut y gwneir penderfyniadau
 - e. Bod yn ymwybodol o wneud defnydd da o arian cyhoeddus a'r beichiau rydym yn eu gosod ar gyfranogwyr mewn ymchwiliadau
 - f. Mynegi ein casgliadau a'n hargymhellion yn glir, yn gynhwysfawr ac yn gywir mewn dogfennau cyhoeddedig
62. Yn ystod y cyfnod adrodd, buddsoddom amser ac adnoddau sylweddol wrth ddatblygu methodolegau ymchwilio addas a threfniadau rheoli ansawdd sy'n ein galluogi i fodloni'r disgwyliadau hyn o ddydd i ddydd yn gyson.
63. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys:
 - a. Datblygu ymchwiliadau manwl ond symlach gweithredu fframwaith llawlyfr ac ansawdd
 - b. Sefydlu rhaglen drylwyr o sefydlu, hyfforddi a datblygu i'n staff
 - c. Rhoi fframwaith cadarn o ddangosyddion ar waith ar gyfer mesur a monitro ansawdd ein perfformiad cyflenwi
 - d. Ymgysylltu â'n cyfoedion rhyngwladol i sefydlu trefniadau ar gyfer rhannu gwybodaeth, dysgu ac arferion da yn barhaus
64. Ond mae llawer o waith i'w wneud eto. Mae ymchwiliadau rhwymediâu masnach, a'r fframwaith cyfreithiol sy'n sail iddynt, yn gymharol newydd a chymhleth. Nid oes unrhyw un yn yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach wedi bod yn gweithio ar achosion rhwymediâu masnach eto ers dros bum mlynedd. Rydym wedi ymrwymo'n llwyr i wella ansawdd ar bob cam o'n ymchwiliadau, ond yn realistig y bydd yn cymryd peth amser ychwanegol inni eto i gyflawni ein nod strategol o fod yn sefydliad arbenigol ar y llwyfan rhyngwladol.

Ein fframwaith ansawdd

Datblygu a chymhwyso'r Prawf Budd Economaidd

65. Un o nodweddion pwysig cyfundrefn rhwymediâu masnach y DU yw gofyniad i'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach gynnal Prawf Budd Economaidd (EIT) sy'n ystyried a fyddai gweithredu mesur rhwymedi masnach arfaethedig er budd economaidd ehangach y DU. Mae hyn yn golygu dadansoddi'r effeithiau ar gynhyrchwyr, gweithgynhyrchwyr, mewnforwyr, defnyddwyr a'r farchnad gystadleuol i lawr y gadwyn gyflenwi.
66. Yn arwain at ac yn ystod y cyfnod adrodd, fe wnaethom sefydlu a datblygu ein methodoleg EIT yn raddol mewn tri phrif gam:
 - a. Llunio methodoleg waith yn barod ar gyfer cychwyn achosion
 - b. Cymhwyso ein methodoleg ac ennill profiad ar y swp cyntaf o achosion byw
 - c. Mireinio a diweddarau ein methodoleg trwy welliant parhaus ac ymgysylltu ag arbenigwyr.
67. Darperir rhagor o wybodaeth am yr ystyriaethau allweddol sy'n rhan o'r EIT yn Atodiad 1 o'n [Cynllun Corfforaethol a Busnes a gyhoeddwyd yn ddiweddar](#).
68. Mae'r achosion canlynol yn rhoi enghreifftiau defnyddiol o sut mae ein dull EIT a'n methodoleg yn cael eu cymhwyso yn ymarferol:
 - a. Adolygiadau biodiesel [gwrth-ddympio](#) a [throsglwyddo](#) cymorthdaliadau ynghylch mwnforion gan yr Unol Daleithiau a Chanada
 - b. Adolygiad pontio [Gwrth-ddympio](#) HFP Rebar ynghylch mewnforion o'r Unol Daleithiau a Chanada
 - c. [Diogelu'r adolygiad pontio](#) ynghylch mewnforion rhai cynhyrchion dur

Pobl: datblygu sefydliad arbenigol ac arloesol lle mae pobl yn mwynhau gweithio

69. Bydd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn adeiladu ac yn cynnal gweithlu ymgysylltiol a brwdfrydig, lle mae ein pobl yn ymgorffori ein gwerthoedd ac yn ymrwymedig i'n gorchwyl a chyflawni ein gweledigaeth. Rydym yn rhoi pwyslais cryf ar ddatblygu sgiliau a gwybodaeth a gweithio mewn tîm traws-swyddogaethol. Rydym am fod yn lle croesawgar, amrywiol a chynhwysol i weithio ynddo, lle mae ein pobl yn mwynhau'r hyn maen nhw'n ei wneud ac yn falch o weithio yma.
70. Yn ein 22 mis cyntaf o weithredu, rydym wedi datblygu fframwaith o ryw 140 o weithwyr proffesiynol medrus sy'n cynnwys ymchwilwyr, gwirwyr, cyfreithwyr, dadansoddwyr, arbenigwyr polisi a swyddogaethau corfforaethol ategol.

Datblygu ein strategaeth pobl

71. Yn 2022, lanswyd Strategaeth Pobl tair blynedd yn nodi'r blaenoriaethau sylfaenol a'r camau cysylltiedig ar gyfer helpu i gyflawni ein nod strategol cyffredinol 'Pobl' sef bod yn 'sefydliad arbenigol ac arloesol lle mae pobl yn mwynhau gweithio'.

72. Mae dwy fraich gyflenwi'r strategaeth: adeiladu ein capasiti a'n gallu; a thyfu ein diwylliant. Mae'r rhaglen fanwl yn cael ei harwain gan ein Tîm Pobl ac yn cael ei darparu gan weithgorau ar draws y sefydliad, â goruchwyliaeth gan y Pwyllgor Gwaith a mewnbwn ychwanegol gan ein Grŵp Amrywiaeth a Chynhwysiant a'n Fforwm Llais Staff.
73. Mae canlyniadau'n cael eu hadrodd a'u monitro drwy gyfres o ddangosyddion perfformiad, gan gynnwys canlyniadau'r Arolwg Pobl blynyddol, a lefelau uchelgais 2025 penodol. Ym mis Mawrth 2023, gwnaethom adrodd am gyflawni ymrwymadau blwyddyn un yn llwyddiannus.

Adeiladu ein capasiti a'n gallu

74. Nid yw'n hawdd cael gafael ar yr arbenigedd rhwymedïau masnach sy'n ofynnol i gyflawni ein rhaglenni gwaith ym marchnad lafur y DU. O ganlyniad, yn dilyn cyfres o ymgyrchoedd recriwtio helaeth, mae angen i ni dyfu ein gallu ein hunain.
75. Mae ein galluoedd technegol wedi cael eu gwella'n raddol yn ystod y cyfnod adrodd trwy weithredu ein 'Taith Dysgwr Ymchwilydd' – rhaglen 18–24 mis sy'n cynnwys modiwlau cyfrifeg a gwirio, ymarfer ymchwiliol, a chyfraith a pholisi rhwymedïau masnach.
76. Roedd mentrau eraill sydd wedi cefnogi twf ein harbenigedd technegol yn cynnwys cynorthwyo staff i gael cymwysterau proffesiynol perthnasol ac aelodaeth o gyrff proffesiynol, a darparu cyfleoedd i'n pobl fynychu cynadleddau proffesiynol, gan gynnwys cyfleoedd rhyngwladol gyda Sefydliad Masnach y Byd.
77. Yn ogystal ag adeiladu'r galluoedd technegol gofynnol, rydym wedi buddsoddi'n helaeth mewn tyfu ein galluoedd arwain a rheoli.
78. Ym mis Ionawr 2023, lansiodd fframwaith gallu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach gennym. Gan adeiladu ar brofiad ein dwy flynedd gyntaf, mae'r fframwaith yn nodi ein galluoedd sy'n hanfodol i fusnesau ac yn darparu strwythur clir i alluogi pobl i asesu eu galluoedd a chael eu cefnogi yn eu datblygiad technegol a phersonol.

Sicrhau ymgysylltiad effeithiol â staff

79. Yn ystod y cyfnod adrodd gwnaethom ddefnyddio amrywiaeth o sianeli cyfryngau a chyfathrebu i ymgysylltu â'n gweithwyr, gan ddarparu diweddariadau hanfodol, gwybodaeth am sut y gallent gael gafael ar adnoddau a chymorth, a chasglu adborth ar eu profiadau i helpu i nodi unrhyw feysydd sy'n peri pryder.
80. Ar ddiwedd 2021 a 2022, cynhaliwyd arolwg i bob aelod o staff i gadw ein bys ar guriad profiad y gweithwyr a nodi lle mae angen i ni wella. Gwnaethom ddefnyddio'r un holiadur arolwg craidd ag a ddefnyddiwyd yn Arolwg Pobl y Gwasanaeth Sifil (CSPS). Cwblhaodd 91% o staff arolwg 2022.
81. Ar y cyfan, roedd canlyniadau'r arolwg yn y ddwy flynedd yn gryf iawn ar draws amrediad o themâu o'u cymharu â chyfartaledd CSPS positif, ac roedd canlyniadau 2022 yn dangos gwelliant o'r flwyddyn flaenorol. Adlewyrchwyd y positifrwydd hwn yn ein sgôr mynegai ymgysylltu cyffredinol cryf o 71% (o'i gymharu â chyfartaledd canolrifol CSPS o 65%). Rhannwyd canlyniadau'r arolwg llawn â staff a byddwn yn ailadrodd yr arolwg yn hydref 2023.

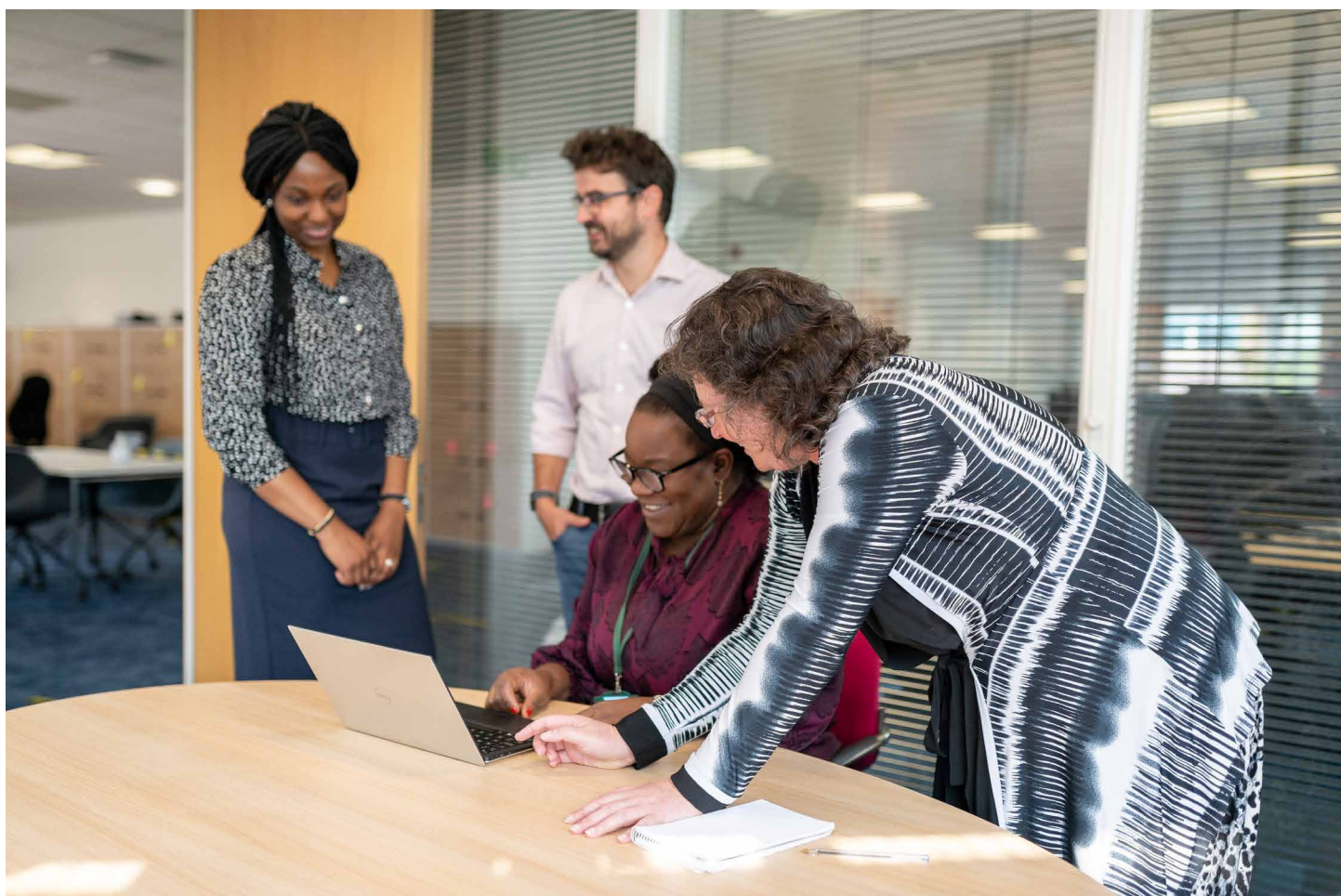
Hyrwyddo iechyd a llesiant

82. Rydym yn annog ffordd iach o fyw a chydbwysedd da rhwng bywyd a gwaith ymhlith ein staff. Rydym hefyd am i'n staff deimlo eu bod yn cael eu gwerthfawrogi a'u cynorthwyo'n llawn pan fyddant yn profi anawsterau, ni waeth a oes effaith ar eu gallu i gyflawni eu rôl.
83. Mae ein polisïau a'n canllawiau rheoli lles a phresenoldeb cynhwysfawr yn cefnogi ein hymrwymadau ac yn sicrhau bod unrhyw faterion iechyd a lles staff yn cael eu hadnabod a'u rheoli'n rhagweithiol ac yn sensitif.
84. Rydym yn monitro cyfraddau absenoldeb salwch yn agos ac wedi sefydlu amrediad o fecanweithiau ar gyfer cefnogi dychwelyd i'r gwaith yn llwyddiannus. Mae ein data absenoldeb salwch ar gyfer y cyfnod adrodd wedi'i nodi yn adran Adroddiad Staff yr Adroddiad hwn ac mae'n cymharu'n gymharol ffafriol yn erbyn meincnodau CIPD sydd ar gael. Yr achos unigol mwyaf o absenoldeb yn ystod y cyfnod adrodd oedd lles meddyliol, ac yna COVID-19.
85. Yn ystod y 22 mis diwethaf, rydym wedi datblygu maes penodol o'n mewnrwyd i gael cyngor a chymorth ar reoli iechyd corfforol a meddyliol. Mae rhaglen cymorth i weithwyr 24/7 hefyd ar gael i roi cyngor proffesiynol a chymorth emosiynol i staff ar amrediad o faterion. Yn ogystal, rydym wedi sefydlu rhwydwaith o swyddogion cymorth cyntaf iechyd meddwl staff sydd ar gael i wrando, a chynnig cymorth a chyfeirio.
86. Trwy gydol 2022, darparodd ein Grŵp Gweithredu Lles gyfres o fentrau i hyrwyddo llesiant yn y gwaith, gan gynnwys rhestr wirio a chardiau sgwrsio i reolwyr llinell gefnogi trafodaethau unigol a thîm, gweithdai ar hunanofal, a mentrau sy'n annog iechyd corfforol da.

Gwerthfawrogi cydraddoldeb, amrywiaeth, cynhwysiant hawliau dynol

87. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd gwaith sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth yr holl bobl, ein staff ein hunain a'r rhai yr ydym yn dod i gysylltiad â nhw yn ystod ein gwaith. Rydym yn llwyr gefnogi hawliau pobl i gael eu trin ag urddas a pharch.
88. Mae'n ofynnol i ni ddilyn fframwaith amddiffyn yn erbyn gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth a dyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus a gyflwynwyd gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae gennym gyfrifoldeb hefyd i gynnal y confensiynau a nodir yn Neddf Hawliau Dynol 1998, ac rydym yn ymwybodol o'r angen i leihau anghydraddoldebau canlyniad sy'n deillio o anfantais economaidd-gymdeithasol.
89. Mae ein data amrywiaeth gweithlu ar gyfer y cyfnod adrodd wedi'i nodi yn adran Adroddiad Staff yr Adroddiad hwn. Mae gennym grŵp staff amrywiaeth a chynhwysiant gweithredol sy'n cael ei hyrwyddo gan aelod o'r Pwyllgor Gweithredol ac sy'n gweithio ochr yn ochr â'n Tîm Pobl. Mae'r grŵp yn helpu i ddatblygu a gweithredu ein polisïau a'n prosesau, codi ymwybyddiaeth o faterion penodol, sicrhau ein bod yn cael adborth gonest ac yn darparu cymorth i unigolion y gall fod ei angen arnynt. Gyda'n gilydd, yn ystod y cyfnod adrodd rydym wedi:

- a. Lansio polisi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant wedi'i deilwra ar gyfer gweithrediadau'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach
 - b. Sefydlu rhwydwaith menywod i ddarparu cynghreiriad a chymorth cymheiriaid
 - c. Darparu rhaglen o weithgareddau i ddathlu Wythnos Genedlaethol Cynhwysiant ac amrediad o fentrau sy'n canolbwyntio ar nodweddion cydraddoldeb penodol
 - d. Codi ymwybyddiaeth ymhlith staff o'r broses ar gyfer codi her drwy ein proses datrys anghydfod
90. Mae'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn defnyddio trefniadau cydgyfeirio cyflog trylwyr i sicrhau bod swyddi o werth cyfartal yn cael eu cydgyfeirio. Ar 31 Mawrth 2023, roedd ein bylchau cyflog cymedrig a chyfryngol rhwng y rhywiau yn 3.8%, 16.9% yn y drefn honno. Mae hyn yn cymharu ag 8.5% a 11.3% yn y drefn honno ar gyfer y Gwasanaeth Sifil yn ei gyfanrwydd. Dosbarthiad menywod a dynion ar draws bandiau cyflog yw'r esboniad ar unwaith am y bylchau.

Digidol - darparu profiad o ansawdd uchel i ddefnyddwyr terfynol, trwy ddarparu mewn modd wedi'i alluogi'n ddigidol

91. Rydym yn cynorthwyo ein gwaith ymchwiliadau gan ddefnyddio technoleg, data a theclynnau digidol i helpu gwneud y gorau o'n perfformiad gweithredol, sylfaen wybodaeth a phrofiad y defnyddwyr. Rydym yn ymrwymedig i geisio ac yn gweithredu ar adbornth gan bob defnyddiwr i wella'r profiad ymchwiliadau o safbwynt y cwsmer yn barhaus.

Datblygu ein rhaglen gwaith gweledigaeth ddigidol

92. Yn 2022-23, buom yn gweithio, gan ddefnyddio arbenigedd allanol, i ddatblygu rhaglen waith â'r nod o'n helpu i gyflawni ein nod strategol 'Digidol' cyffredinol.
93. Mae ffrydiau gwaith allweddol y 'map gweledigaeth ddigidol' canlyniadol yn cynnwys:
- Gwella'r Gwasanaeth Rhwymediau Masnach sy'n darparu ar gyfer cyfathrebu diogel a throsglwyddo ffeiliau rhwng yr Awdurdod Rhwymediau Masnach a phartion â diddordeb
 - Cynyddu mynediad at ffynonellau data allweddol sy'n cefnogi'r gwaith achos o ansawdd uchel
 - Gwella ein trefniadau seiberddiogelwch
 - Symleiddio a llyfnhau ein tudalennau gwefan a'n naratif a bwriadu gwneud gwell defnydd o ymarferoldeb gov.uk

- e. Caffael meddalwedd rheoli prosiectau i gefnogi cynllunio a rheoli gwaith achos yn well, a gwella ein gwybodaeth reoli sy'n sail i wneud penderfyniadau effeithiol
 - f. Gwella ein defnydd o gofrestr asedau gwybodaeth, gan gynnwys drwy weithredu amserlenni cadw priodol
 - g. Gwella profiad defnyddwyr ystafell gyfarfod ein swyddfa fel rhan o'r prosiect symud swyddfa sydd ar ddod
94. Rydym bellach yn bwrw ymlaen â'n ffrydiau gwaith map ffordd a'n galluoedd cysylltiedig dros y flwyddyn i ddod.

Cynyddu mynediad at ffynonellau data allweddol

95. Mae cael mynediad at ddata a thystiolaeth berthnasol a dibynadwy yn hanfodol i gyflawni gwaith achos o ansawdd uchel.
96. Yn ystod y cyfnod adrodd, rydym wedi nodi a chaffael mynediad at amrediad o ffynonellau data, gan wella ein dulliau casglu tystiolaeth ar yr un pryd yn seiliedig ar ein profiadau ar achosion.
97. Rydym hefyd wedi bod yn gweithio ar y cyd â Chyllid a Thollau EF i adeiladu piblinell ddata newydd, a fydd yn caniatáu i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach gael mynediad mwy effeithlon at ddata tollau mewnfario gronynnog i gefnogi ein gwaith dadansoddi.
98. Mae'r biblinell ddata newydd yn ein galluogi i fonitro llif masnach yn well mewn sectorau a gwledydd allweddol, a nodi'n gyflym unrhyw dueddiadau sy'n gysylltiedig â mesurau rhwymedïau masnach newydd neu cyflwyno neu rai wedi eu trosglwyddo. Ar hyn o bryd mae'r prosiect hwn bron â chael ei gwblhau.

Gwella'r Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach

99. Mae ein [Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach](#) (TRS) ar-lein yn darparu porth ar-lein ar gyfer rheoli a rhannu gwybodaeth am achosion rhwymedïau masnach. Datblygwyd y TRS presennol fel rhan o baratodau ymadael â'r UE ac fe'i rheolir ar ran yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach gan swyddogaeth Ddigidol, Data a Thechnoleg yr Adran yn yr Adran Busnes a Masnach.
100. Ar ôl cofrestru ar TRS, gall unigolion a sefydliadau gyflwyno ceisiadau am ymchwiliadau rhwymedïau masnach, cyflwyno ac adolygu dogfennau a derbyn diweddariadau trwy gydol yr achos cyfan. Mae'r system:
- a. yn darparu ar gyfer cyfathrebu a throsglwyddo ffeiliau'n ddiogel rhwng yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a phartïon â diddordeb; ac
 - b. yn gweithredu'n wasanaeth rheoli cynnwys sy'n galluogi cyhoeddi cofnodion achos cyhoeddus i gov.uk
101. Ar ôl adolygiad o ymarferoldeb a phrofiad y defnyddiwr hyd yma, daeth ein Pwyllgor Gweithredol i'r casgliad bod y fersiwn gyfredol o TRS yn agosáu at ddiwedd ei gylch bywyd defnyddiadwy.
102. Mae prosiect TRS yn y dyfodol bellach ar y gweill yn archwilio'r ffordd orau ymlaen i sicrhau trosglwyddiad di-dor i system newydd sy'n diwallu anghenion defnyddwyr yn well.

Gwella ein trefniadau seiberddiogelwch

103. Mae seilwaith gwybodaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cynnwys amrediad o systemau technoleg sydd wedi'u cynllunio i gefnogi darpariaeth gwasanaethau a alluogir yn ddigidol. Mae amrediad o reolaethau wedi'u rhoi ar waith yn ystod y cyfnod adrodd i gefnogi diogelwch systemau gwybodaeth. Mae'r rhain yn cynnwys:
- a. Fframwaith seiberasesu sy'n cyd-fynd â'r Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol a chanllawiau'r Sefydliad Cenedlaethol Safonau a Thechnoleg ac sy'n sail i'n datblygiad seiberddiogelwch.
 - b. Seiberddiogelwch a goruchwyliaeth safonol swyddogaethol berthnasol sy'n seiliedig ar ddiogelwch gan y Pwyllgor Gweithredol a chraffu gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.
104. Yn rhan o'i chynllun archwilio mewnol ar gyfer 2022, cynhaliodd Asiantaeth Archwilio Fewnol y Llywodraeth adolygiad o lywodraethu, rheoli risg a rheolaethau yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach sy'n ymwneud â threfniadau seiberddiogelwch. Yn gyffredinol, canfuwyd bod cynnydd da wedi'i wneud o ran sefydlu a gwella rheolaethau perthnasol.
105. Mae ein Cynllun Corfforaethol a Busnes a gyhoeddwyd yn ddiweddar yn nodi blaenoriaethau allweddol ar gyfer ein gwaith yn y maes hwn yn y dyfodol.

Cefnogi model gweithio hybrid

106. Mae'r pecyn TG a ddefnyddiwn a'r seilwaith technegol ategol yn hanfodol i weithrediad yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach o ddydd i ddydd.
107. Ar ôl gweithio yn erbyn cefndir y cyfyngiadau a osodwyd gan Lywodraeth y DU mewn ymateb i bandemig COVID-19, fel llawer o fusnesau, mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi symud i fodel gweithio hybrid sy'n gofyn am dechnolegau sy'n ein galluogi i gysylltu, gweithio a chydweithio o bell ac yn hyblyg ymhlith ein timau a chyda'n rhanddeiliaid.
108. Yn dilyn proses fasnachol gadarn, ym mis Mawrth 2022 cychwynnodd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach gontract tair blynedd gyda Fordway Solutions Ltd i ddarparu rheolaeth a chefnogaeth i'n seilwaith technegol TG.

Enw da – bod yn adnabyddus, wedi ein deall yn dda ac yn uchel ein parch gan ein rhanddeiliaid domestig a rhyngwladol

109. I gefnogi ein nod strategol, rydym yn anelu at fod yn sefydliad sy'n edrych tuag allan, gan ymgysylltu'n rhagweithiol â'n rhanddeiliaid yn y DU a thramor, gan ddysgu gan ein cyfoedion a rhannu arfer gorau. Rydym wedi ymrwymo i adeiladu enw da am gymhwyso llywodraethu da a meincnodi ein hunain o ran arfer da sefydledig.
110. Yn gorff cyhoeddus newydd, ffocws allweddol ar gyfer ein dwy flynedd gyntaf o weithredu fu codi ymwybyddiaeth o'n bodolaeth a'n rôl ymhlith diwydiannau'r DU a rhanddeiliaid rhyngwladol ac esbonio'r hyn a wnawn, sut rydym yn ei wneud a sut orau i ymgysylltu â ni.
111. Mae dulliau cynhwysfawr o gyfathrebu ac ymgysylltu wedi'u datblygu i ddarparu cynlluniau cyfathrebu strategol, marchnata, digwyddiadau, cyfryngau a materion allanol integredig i gefnogi ein hymchwiliadau achos ac ymgysylltu â rhanddeiliaid.
112. Mae rheolwr cyfrifon arweiniol a ddyrennir yn mynd ati'n rhagweithiol i dargedu rhanddeiliaid a chynrychiolwyr allweddol ar draws diwydiannau mewnforwyr a chynhyrchwyr, cymdeithasau masnach a sectorau busnes ledled y DU, y cyfryngau, dylanwadwyr ac arbenigwyr masnach, Whitehall, seneddwyr, gweinyddiaethau datganoledig, y sectorau cyfreithiol ac academaidd. Rydym hefyd yn gwneud cysylltiadau i gefnogi strategaethau ehangach y llywodraeth i hyrwyddo twf economaidd busnes y DU a thegwch mewn masnach ryngwladol.

Mesur ein heffaith

113. Rydym wedi gosod targedau ar gyfer oes ein cynllun corfforaethol hyd at 2026 i wella ein henw da a'n hymwybyddiaeth, ac olrhain perfformiad ochr yn ochr â'n nodau strategol eraill.
114. Yn haf 2022, gwnaethom gynnal ein harolwg olrhain enw da ansoddol cyntaf o dros 130 o randdeiliaid allweddol i fesur eu lefelau o ddealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach a'n gorchwyl i amddiffyn buddiannau economaidd y DU yn erbyn masnach ryngwladol annheg. Gwnaethom gasglu adborth penodol ar brofiad rhanddeiliaid o ymgysylltu'n uniongyrchol â'r Unol Daleithiau ar ymchwiliadau, archwilio rhwystrau a'u dewisiadau cyfathrebu parhaus. Bydd yr arolwg yn cael ei ailadrodd yn 2024.
115. Gwnaethom lansio arolwg meintiol ar-lein ychwanegol yng ngwanwyn 2023, i gymryd pwls profiadau ein rhanddeiliaid o ymgysylltu â ni mewn arolwg bob dwy flynedd. Dywedodd 87% o'r ymatebwyr i'r arolwg eu bod yn deall, yn gwybod ac yn parchu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach a'i waith ac mae 81% yn credu ein bod yn cynnal ymchwiliadau teg, diduedd, trylwyr ac effeithlon.

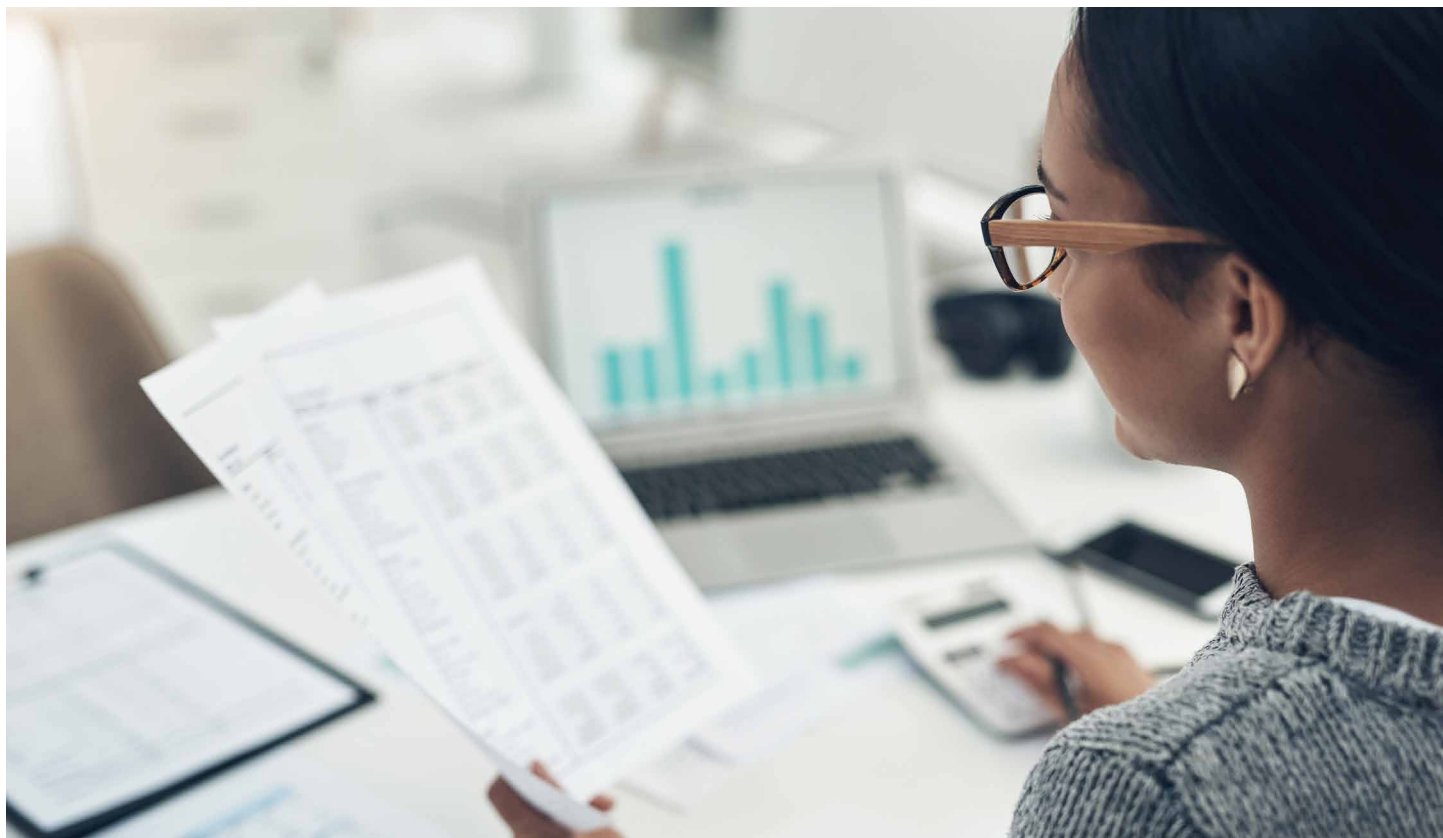
Ymgysylltu ag arbenigwyr pwnc a'n cyfoedion rhyngwladol

116. Yn ystod y cyfnod adrodd, mae cyfres o gyfnewidfeydd rhyngwladol â'n hawdurdodau cyfatebol yn yr Unol Daleithiau, Brasil, Awstralia, Seland Newydd a Chanada wedi darparu sylfeini amhrisiadwy ar gyfer cydweithredu parhaus a chyd-ddealltwriaeth o ddatblygiadau allweddol ym meddylfryd rhwymedïau masnach fyd-eang.
117. Mae'r digwyddiadau hyn wedi cynnwys trafodaeth banel rhyngwladol ar wahanol fathau o brofion budd cyhoeddus ac economaidd. Daeth ein cyflwyniad o [bapur academaidd am Brawf Budd Economaidd y DU](#) yn Sefydliad y Brifysgol Ewropeaidd yn Fflorens ag ysgolheigion ac ymarferwyr academaidd blaenllaw ynghyd ym maes masnach rhyngwladol, integreiddio economaidd a datblygu.
118. Rhwng mis Tachwedd 2021 a mis Mawrth 2023, cynhaliwyd rhagor o sesiynau â siaradwyr yn amrywio o Brifysgol Warwick, Kommerskollegium Sweden, Prifysgol Sydney, Coleg Prifysgol Llundain, Prifysgol Bryste, Prifysgol Caergrawnt, y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd, a'r Sefydliad Astudiaethau Cyllidol.

Fforwm agoriadol rhwymedïau masnach

119. Yn Hydref 2022, cynhaliwyd ein fforwm blynyddol cyntaf yn Llundain ar gyfer rhanddeiliaid domestig (a rhai rhyngwladol). Gwahoddwyd siaradwyr allanol i rannu eu barn â'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach, ein hadran noddi, yr Adran Busnes a Masnach, a'r gynulleidfa ehangach, i helpu i adeiladu cymuned eginol o arbenigwyr rhwymedïau masnach yn y DU, gan sicrhau bod y DU yn cael ei chydabod yn fyd-eang am ei thryloywredd, tryloywder a chywirdeb wrth gynnal rheolau masnach rydd a chyfraith masnach rhyngwladol.

Adolygiad o'n perfformiad ariannol

120. Mae'r adolygiad ariannol hwn yn edrych ar berfformiad ariannol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn erbyn y cyllidebau a ddyrannwyd i ariannu ein blaenoriaethau corfforaethol a chynllunio busnes ar gyfer 2021-22 a 2022-23.

Ein system gyllidebu a'n dyraniad ariannu

121. Mae awdurdod cyllido'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn deillio o Ddeddf Masnach 2021 Atodlen 4 paragraff 29 sy'n datgan bod "rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol dalu i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach y symiau hynny y mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn ystyried eu bod yn briodol at y diben o alluogi'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach i gyflawni ei swyddogaethau."

Yn ymarferol, darperir cyllid yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach gan ein hadran noddi ar ffurf cymorth grant tybiannol. Ar ôl cael ein sefydlu yn gorff hyd braich annibynnol ar 1 Mehefin 2021, cawsom ein setliad ariannu amlflwyddyn cyntaf trwy ymarfer Adolygiad Gwariant 2021 (SR21) a oedd yn gosod maint dangosol ein amlen gyllideb o 2022-23 i 2024-25. Sicrhawyd cyllid ar gyfer 2021-22 trwy SR20. Mae'r tabl isod yn crynhoi setliad SR21 ar gyfer y cyfnod adrodd (2021-23)¹.

¹ Mae'r holl ffigurau yn y tablau canlynol mewn GBP

Setliad cyllid SR21	2021-22 (10 mis)²	2022-23
Gwein	12,143,834	14,965,569
Rhaglen	-	-
Cyfalaf	-	1,381,633
Cyfanswm	12,143,834	16,347,202

122. Pennir faint o gyllid a ddyrennir i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn ei amlen gyllideb y flwyddyn yn y cyfnod SR21 drwy ymarfer cynllunio ariannol blynyddol a reolir yn ganolog gan yr Adran Busnes a Masnach. Wedyn, pleidleisir ar hyn gan y Senedd drwy gyflwyno gwariant y Grŵp Adrannol drwy 'Brif Amcangyfrifon' y cytunwyd arnynt gan Drysorlys Ei Fawrhydi. Mae llinell ariannu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi'i chynnwys yn is-bennawd yn amcangyfrifon yr Adran Busnes a Masnach.
123. Drwy'r broses Cynllunio Busnes flynyddol, dyrannwyd yr arian a nodir isod i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach ar gyfer 2021-22 a 2022-23.

Cyllidebau Terfynol	2021-22 (10 mis)	2022-23
Gwein	9,831,420	14,559,150
Rhaglen	920,883	1,098,535
Cyfalaf	890,192	1,376,139
Cyfanswm	11,642,495	17,033,823
Dros ben/ Diffyg i SR21	-501,339	+686,621

124. Yn 2021-22, penderfynodd Bwrdd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ddychwelyd rhywfaint o'n cyllideb a ddyrannwyd i'r Adran, oherwydd effaith pandemig COVID-19, ni chynhaliwyd ymweliadau disgwylidig â safleoedd tramor ac ni chafwyd gwariant arall yn ôl y bwriad.
125. Yn 2022-23, darparwyd cyllid ychwanegol i ni o'i gymharu â dyraniad SR21 oherwydd prosiectau o bwys sefydliadol a ddaeth i'r amlwg, gan gynnwys prosiect piblinell ddata Cyllid a Thollau EF a chymeradwyo ein hachos cyflog dwy flynedd sy'n seiliedig ar allu.

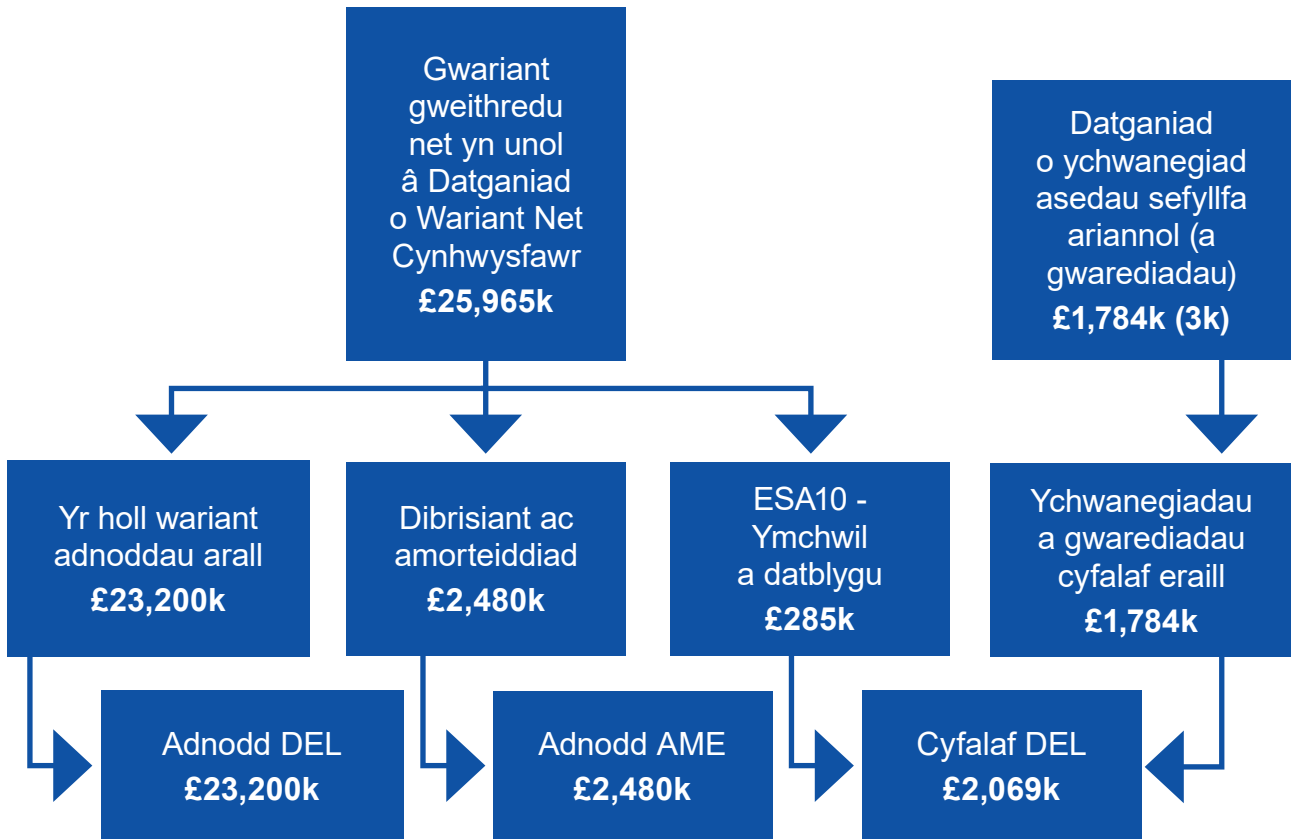
Cyllideb yn erbyn alldro ar gyfer 2021-22 a 2022-23

126. Ni all yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach wario mwy na'i gyllideb gymeradwy. Ar gyfer 2022-23, y tanwariant oedd £413,000 (2.4%) ar y gyllideb blwyddyn lawn o £17.03m. Roedd y tanwariant hwn yn ymwneud â dyraniad cyllideb ychwanegol ar gyfer codiad cyflog y Gwasanaeth Sifil o 3% (£231,000) a oedd eisoes wedi'i ariannu'n fewnol, a chytundeb hwyr gan y cyflenwr llety i leihau costau gwasanaeth yr oedd anghydfod yn ei gylch (£171,000).

² Pennwyd cyllid 2021-22 trwy SR20

127. Ar gyfer 2021-22, y tanwariant oedd £518,000 (4.5%) ar y gyllideb 10 mis o £11.6m. Y prif ysgogwyr y tu ôl i'r tanwariant hwnnw oedd llithriadau wrth ddatblygu porth ar-lein y Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach (TRS), oedi o ran ymweliadau achos a gynlluniwyd oherwydd y pandemig, a dysgu a datblygu heb fynd yn ei flaen fel y cynlluniwyd.
128. Mae'r diagram isod yn dangos sut mae gwariant ac ychwanegiadau cyfalaf yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, fel yr adroddwyd yn ein datganiadau ariannol ar gyfer 2021-23, yn cyfieithu i gyfanswm y tro (£27.75m).
129. Adlewyrchir cyfanswm 2021-23 Gwariant Gweithredu Net o £25.965m yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr fel Terfyn Gwariant Cyllidebol yr Adran.
130. Fel corff cyhoeddus anadrannol hyd braich, nid yw'n ofynnol i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach gynhyrchu Datganiad o Gyflenwad Seneddol.

Cysoni cyllideb 2021-23 â'r datganiadau ariannol

Dadansoddiad Gwariant

Tabl sy'n dadansoddi gwariant yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn elfennau talu ac nad ydynt yn talu am y cyfnod adrodd 22 mis ac erbyn blwyddyn ariannol

	2021-22 (10 mis)	2022-23	2021-23
Tâl	7,578,166	10,149,778	17,727,944
Nid ydynt yn talu	3,550,951	6,470,936	10,021,887
Cyfanswm	11,129,117	16,620,714	27,749,831

Tabl yn darparu manylion ar feysydd gwario dim talu'r-Awdurdod Rhwymedïau Masnach

Dim yn talu yn ôl categori cyllideb	2021-22 (10 mis)	2022-23	2021-23
Dibrisiant / Amorteiddiad	788,953	1,458,133	2,247,086
Telathrebu	191,618	1,216,875	1,408,494
Digidol a TGCh (Cyfalaf)	723,420	1,030,868	1,754,288
Digidol a TGCh	595,161	936,583	1,531,744
Dysgu a Datblygu	152,604	482,530	635,134
Ystadau	508,212	287,782	795,994
Allanoli	336,411	354,682	691,093
Ymchwil a Datblygu (Cyfalaf)	56,916	227,754	284,670
Arall	83,987	137,742	221,729
Teithio a Chynhaliaeth	16,085	106,916	123,001
Marchnata a Chyfathrebu	11,229	62,948	74,177
Ymchwil a Datblygu	-	60,812	60,812
Ystadau (Cyfalaf)	-	28,131	28,131
Gwasanaethau Cyfreithiol	21,982	28,042	50,024
Cysylltiedig â Swyddfa	30,893	21,618	52,511
Arlwyo a Lletygarwch	7,911	15,067	22,978
Llesiant Staff	25,569	9,176	34,745
Cyfanswm	3,550,951	6,470,936	10,021,887

131. Mewnwelediadau esboniadol ar y ffigurau yn y tabl yn seiliedig ar wariant o fwy na £100,000 (cyfanswm ar gyfer y cyfnod adrodd):

- a. **Dibrisiant/amorteiddiad** – mae costau'n ymwneud â dibrisiant llinell syth porth y Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach (TRS) dros ei oes economaidd ddefnyddiol ynghyd ag asedau caledwedd a dodrefn a ffitiadau TG eraill.

- b. **Digidol a TGCh (Cyfalaf)** – gwariant cyfalaf yn bennaf ar ddatblygiad parhaus porth TRS â rhywfaint o wariant ar brynu caledwedd TG.
- c. **Digidol a TGCh (Adnoddau)** – gwariant ar femorandwm cyd-ddealltwriaeth gwasanaeth DDaT ynghyd â gwaith gweledigaeth ddigidol fel cefnogi achosion busnes prosiect.
- d. **Ystadau** – yn seiliedig ar anfonebau cronedig gan Asiantaeth Eiddo y Llywodraeth sy'n gysylltiedig â'n swyddfa yn North Gate House, Reading. Yn 2021-22, mae'r taliadau Ystadau yn cynnwys elfennau wedi'u hecsbloetio i'w rhentu. Yn 2022-23, ni chafodd unrhyw daliadau rhent eu talu oherwydd gweithrediad IFRS16 o fis Ebrill 2022 (at ddibenion triniaeth gyllidebol).
- e. **Allanoli** – yn adlewyrchu'r tâl gwasanaeth a delir i fasnachwr yr Adran Busnes a Masnach sy'n darparu gwasanaethau caffael i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach drwy gytundeb gwasanaeth.
- f. **Telathrebu** – yn cynnwys contractau tanysgrifio data a thaliadau prosiect piblinell ddata Cyllid a Thollau EF.
- g. **Dysgu a Datblygu** – cyrsiau dysgu a datblygu sy'n canolbwyntio ar ddatblygiad staff.
- h. **Arall** – yn cynnwys gwariant megis ffioedd archwilio mewnol, tanysgrifiadau proffesiynol (megis ar gyfer cyfrifwyr cymwysedig a chyfreithwyr a gyflogir gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach), honoraria/ffioedd/treuliau a delir i gyfarwyddwyr anweithredol, ac elfen fach ar gyfer y ffi ariannol sy'n gysylltiedig ag IFRS16.
- i. **Ymchwil a Datblygu (Cyfalaf)** – darnau ymchwil penodol a gomisiynwyd gan ein tîm Dadansoddwyr. Mae hyn hefyd yn cynnwys costau ymchwilydd defnyddiwr sy'n ymwneud â sicrhau ansawdd porth TRS nad yw'n cael ei gyfalafu fel rhan o werth asedau TRS.
- j. **Teithio a chynhaliaeth** – sy'n gysylltiedig ag achosion yn bennaf megis ymweliadau safle gan dimau ymchwil, ac mae hefyd yn cynnwys teithio tramor a domestig eraill fel Wythnos Rheolau Sefydliad Masnach y Byd (WTO).

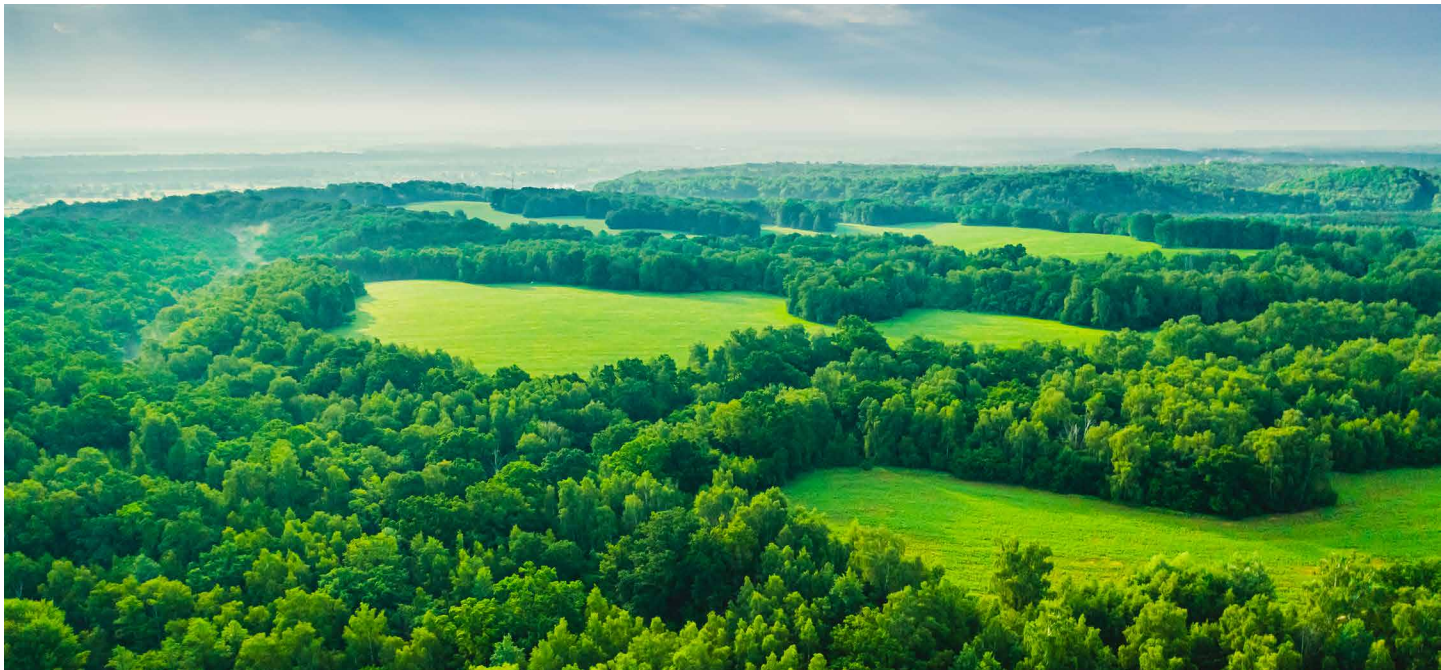
Datganiad Sefyllfa Ariannol – pwyntiau allweddol i'w nodi

132. Mae ein datganiad o sefyllfa ariannol yn dangos ein rhwymedigaethau net am y cyfnod o 22 mis rhwng 1 Mehefin 2021 a 31 Mawrth 2023, sef £221,000. Pwyntiau allweddol eraill yn y datganiad:
- a. Mae asedau anniriaethol yn cynnwys yn gyfan gwbl o borth TRS sydd â gwerth llyfr net o £2 filiwn ar 31 Mawrth 2023
 - b. Mae ased Hawl i Ddefnydd yn cyfeirio at les ein swyddfa yn Nhŷ Porth y Gogledd, Reading sydd wedi'i gofnodi'n ased yn unol ag IFRS16
 - c. Mae balansau credydwyr mawr, yn ymwneud yn bennaf â rhwymedigaethau dros ben ar ddiwedd y flwyddyn am anfonebau sydd heb eu talu ar gyfer prosiect piblinell ddata Cyllid a Thollau EF (oedi talu oherwydd sicrhau ansawdd y taliadau) ac anfonebau cysylltiedig â llety gan Asiantaeth Eiddo y Llywodraeth (lle rydym yn cwestiynu'r dulliau codi tâl llety).

Busnes gweithredol

133. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi cael ei asesu fel busnes gweithredol lle sicrheir ariannu ein gweithrediadau ar gyfer 2023-24 (o fewn 12 mis i gyfnod y cyfrifon) yn ogystal â dyraniad ariannol dangosol a gadarnhawyd ar gyfer 2024-25 (trwy SR21). Nid oes unrhyw reswm i gredu na fydd ein hadran noddï yn bodloni'r cymeradwyaethau ar gyfer cyllid yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn y dyfodol. Felly, ystyriwyd ei bod yn briodol mabwysiadu'r sail busnes gweithredol ar gyfer paratoi'r datganiadau ariannol hyn. Gweler Polisiâu Cyfrifeg (tudalen 114).

Adroddiad Cynaliadwyedd

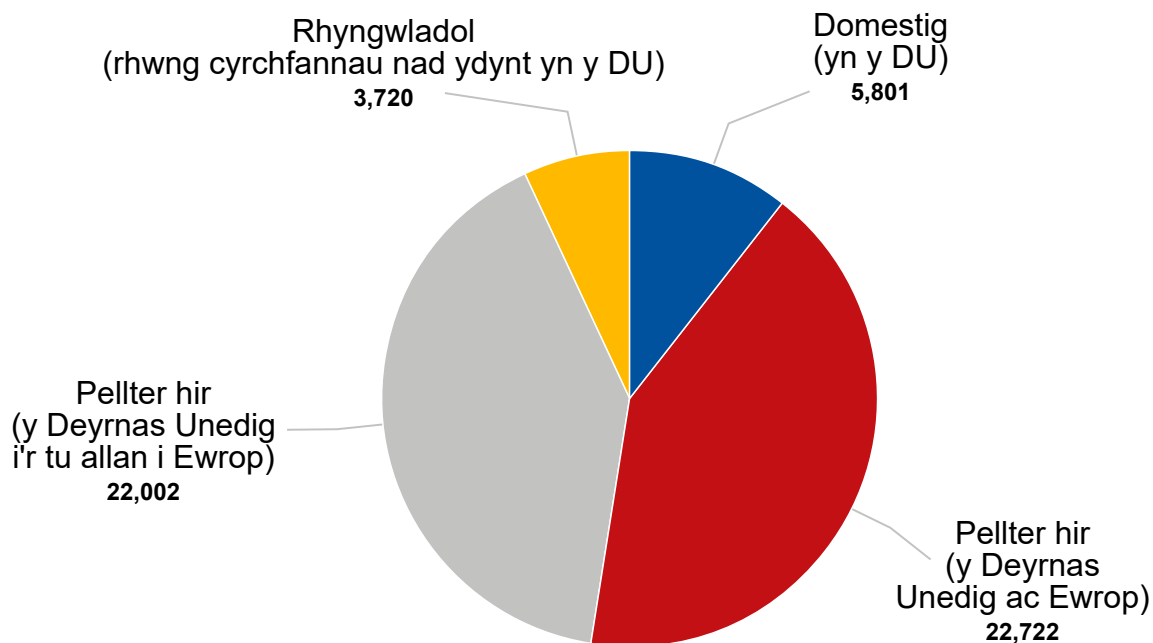
134. Yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, rydym wedi ymrwymo i ymgorffori'r egwyddor o ddatblygu cynaliadwy yn y ffordd yr ydym yn rhedeg ein busnes.
135. Yn ystod ein 22 mis cyntaf o weithredu, rydym wedi dechrau gweithio ar archwilio sut y gallwn leihau ein heffaith amgylcheddol yn unol ag [Ymrwymïadau Llywodraeth Werdd](#) (GGC) a chyfrannu at gyflawni [nodau sero net y DU](#).
136. Mae gennym Grŵp Rhwydwaith Gwyrdd sefydledig gydag aelodaeth staff ar bob lefel o bob rhan o'r busnes sy'n ceisio codi ymwybyddiaeth o faterion amgylcheddol a nodi ffyrdd o leihau ein hól troed carbon, yn y gweithle ac yn ein bywydau o ddydd i ddydd.
137. Paratowyd hyn, ein hadroddiad cynaliadwyedd cyntaf, yn unol â [chanllawiau diweddaraf Trysorlys EF ar gyfer cyrff cyhoeddus ar adrodd ar gynaliadwyedd](#), a bydd yn llinell sylfaen y gallwn feincnodi ein cynnydd yn y dyfodol yn ei erbyn. Y ffocws ar gyfer yr adroddiad yw blwyddyn ariannol 2022-23, gan mai hon yw'r flwyddyn ariannol lawn gyntaf yn y cyfnod adrodd, ac roedd cyfyngiadau coronafeirws cyfreithiol domestig yn dal i fod mewn grym am ran helaeth o 2021-22.

Teithio busnes

138. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gweithredu model gweithio hybrid lle mae staff yn cael eu hannog i wneud y canlynol
 - a. Gwneud penderfyniadau gwybodus ynghylch ble maent yn gweithio, dewis yr amgylchedd gwaith mwyaf addas i gyflawni canlyniadau llwyddiannus, gan roi anghenion tîm a chyflawni yn gyntaf; a

- b. Chydbwysedd rhwng manteision cydweithio yn y swyddfa â'r hyblygrwydd o weithio gartref.
139. Mae'r mabwysiadu ffyrdd craffach a mwy hyblyg hwn o weithio, a chymorth ein llwyfannau TG a digidol, yn lleihau'r angen i staff deithio a'n hól troed amgylcheddol cyffredinol.
140. Fodd bynnag, mae rhywfaint o deithio busnes yn parhau'n hanfodol er mwyn i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach gyflawni ei swyddogaethau'n effeithiol. Yn ystod y cyfnod adrodd, dim ond un ymweliad gwirio ar y safle y cawsom ei gynnal dramor oherwydd cyfyngiadau oedd yn gysylltiedig â'r pandemig. Rydym wedi canfod bod gwerth gwirioneddol mewn dilysu ar y safle, yr ydym wedi'i ddefnyddio'n gyffredinol â phartion â diddordeb yn y DU. Rydym yn rhagweld rhagor o deithio rhyngwladol yn y dyfodol yn gysylltiedig ag ymchwiliadau. Mae hyn yn golygu na fydd y cyfnod a gynhwysir yn yr adroddiad hwn yn llinell sylfaen gynrychioliadol i gymharu ein teithio rhyngwladol yn y dyfodol. Wrth edrych ymlaen, rydym yn cyflwyno Polisi Cynaliadwyedd yn 2023-24, sy'n cynnwys set o egwyddorion teithio cynaliadwy i lywio penderfyniadau sy'n gysylltiedig â theithio busnes.
141. Mae ein milltiroedd teithio awyr ar gyfer y flwyddyn ddiwethaf wedi'u nodi yn y siart cerdyn isod. Roedd naw hediad domestig yn ystod 2022-23, i gyd dros 300 milltir o ran hyd y daith.

Cyfanswm teithio awyr (miltiroedd) yn ôl categori hedfan yn 2022-23

Ein hegwyddorion teithio busnes cynaliadwy

Mae'n rhaid i deithio fod yn seiliedig ar angen busnes diffiniedig â buddion clir

Mae'n rhaid ystyried dewisiadau eraill i deithio cyn cytuno i gwrdd yn bersonol

Dylai'r nifer lleiaf o weithwyr sydd eu hangen deithio

Dylid defnyddio trafndiaeth gyhoeddus ar gyfer holl gyrchfannau Prydain lle bo hynny'n bosibl

Rydym yn annog rhannu ceir lle nad yw trafndiaeth gyhoeddus yn opsiwn ymarferol

Dylid osgoi hediadau i gyrchfannau ym Mhrydain lle bo hynny'n bosibl

Dylai unigolion geisio'r opsiwn mwyaf cynaliadwy posibl, gan bwysu a mesur yr holl ystyriaethau perthnasol megis iechyd a diogelwch, lles a gwerth am arian.

Dylid ystyried ôl troed carbon teithio cyfunol yr holl fynychwyr wrth drefnu cyfarfodydd.

Ystâd

142. Yn denant ar un llawr o adeilad a reolir gan Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA), mae gennym ddylanwad cyfyngedig ar berfformiad cysylltiedig ag ystadau ar hyn o bryd megis defnydd o ynni a rheoli gwastraff, er bod DEFRA wedi ymrwymo'n llwyr i gymhwyso egwyddorion cynaliadwyedd wrth ddarparu gwasanaeth.
143. Nid ydym yn berchen ar nac yn rheoli ffynonellau allyriadau megis boeleri ac unedau aerdymheru, nac yn berchen ar neu'n gweithredu unrhyw gerbydau fflyd. O ganlyniad, nid yw Cwmpas 1 (allyriadau sy'n cyfateb i CO₂ uniongyrchol o ffynonellau yr ydym yn berchen arnynt neu'n eu rheoli) yn rhan o'n hadroddiad o allyriadau nwyon tŷ gwydr.
144. Nid oes gan ein swyddfa bresennol unrhyw le y tu allan felly ar hyn o bryd mae cyfleoedd cyfyngedig i'r Awdurdod Rhwymediau Masnach wella bioamrywiaeth a'r amgylchedd naturiol.
145. Mae ein defnydd o blastigau defnydd sengl defnyddwyr yn isel iawn, a byddwn yn mynd ati i geisio dileu hyn yn ystod cyfnod adrodd 2023-24.
146. Mae'r rhan fwyaf o'n staff yn defnyddio gliniaduron sy'n cyfuno ymarferoldeb llechen a dyfeisiau symudol, gan leihau'r angen i argraffu papurau cyfarfod a'u galluogi i gymryd nodiadau ar y sgrin.
147. Rydym yn gweithredu mesurau addasu newid hinsawdd mewn sawl ffordd, gan gynnwys trwy ein cynllun parhad busnes, sy'n nodi sut y bydd y busnes yn ymateb i argyfyngau fel digwyddiadau tywydd eithafol neu risgiau eraill sy'n gysylltiedig â'r hinsawdd.
148. Mae data ynni, dŵr a gwastraff yn cael eu cymryd o anfonebau cyflenwyr. Darparwyd ffigurau i ni ar gyfer y cyfan o'r safle a rennir, lle mae'r Awdurdod Rhwymediau Masnach yn rhentu un llawr. Rydym wedi cyfrifo ein cyfran o'r ffigurau wedi hynny, â chynghor gan DEFRA. Mae'r holl ddata ariannol a gyflwynir yn yr Adroddiad Cynaliadwyedd hwn yn dod o gofnodion cyfrifeg am y cyfnod hwn. Nid yw'r wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad hwn wedi bod yn destun archwiliad, ond mae sicrwydd ansawdd y ffigurau a'r data wedi'i gefnogi gan ein tîm Dadansoddwyr.
149. Rydym yn bwriadu symud i swyddfeydd newydd yn Reading yn 2024, a'n nod yw lleihau ein gofod llawr rhent trwy weithio gyda staff i wneud y mwyaf o'n defnydd o ofod corfforol ym myd gwaith hybrid. Ffocws allweddol ar gyfer y prosiect hwn fydd cymryd pob cam rhesymol i wella ein perfformiad amgylcheddol ymhellach.
150. Yn y blynyddoedd adrodd yn y dyfodol a chyda rhagor o ymreolaeth a ddarperir gan symud y swyddfa, byddwn hefyd yn gwella ein trefniadau adrodd trwy gasglu data mwy cywir ar ein cyfran o allyriadau swyddfa a gwastraff yn seiliedig ar bresenoldeb swyddfa go iawn yn hytrach na seiliedig ar gyfran y gofod yn unig.

Allyriadau nwyon tŷ gwydr

	2022-23
Cyfanswm yr allyriadau (tunelli CO ₂ cyfatebol).	58
Cwmpas 2	41
Cwmpas 3	17
Defnydd ynni (kWh)	207,000
Trydan	122,000
Nwy	85,000
Cyfanswm gwariant ar ynni (£)	31,500
Trydan	26,200
Nwy	5,300
Cyfanswm gwariant ar deithio busnes (£)	13,400

Defnydd adnoddau cyfyngedig a rheoli gwastraff

	2022-23
Defnydd dŵr (m ³)	990
Costau cyflenwad dŵr (£)	2,800
Defnydd papur (cyfwerth â rhimau A4)	45
Costau cyflenwad papur (£)	156
Cyfanswm gwastraff	3.4
Aildefnyddiwyd neu ailgylchwyd	1.6
Gwastraff TGCh wedi'i ailgylchu, ei aildefnyddio a'i adfer	0.0
Llosgwyd wrth adfer ynni	1.7
Tirlenwi	0.1
Gwastraff wedi'i ailgylchu, ei aildefnyddio a'i adfer yn % o'r cyfanswm	48

Caffael

151. Ein dewis lwybr caffael yw drwy gyflenwyr cymeradwy yr Adran Busnes a Masnach a Gwasanaeth Masnachol y Goron sy'n dilyn [Safonau Prynu'r Llywodraeth](#).
152. Yn benodol mewn perthynas â'n caffael gwasanaethau TG, mae ein strategaeth rheoli dyfeisiau yn blaenoriaethu effeithlonrwydd ynni ac aildefnyddio dyfeisiau, ochr yn ochr ag anghenion defnyddwyr. Mae ein darparwr gwasanaeth TG presennol yn mynd i'r afael ag effeithiau amgylcheddol trwy grŵp amgylcheddol, system polisi a rheoli, defnyddio adnoddau yn effeithlon, a hyrwyddo caffael cynaliadwy a moesegol.
153. Wedi'i hwyluso gan wasanaethau masnachol yr Adran Busnes a Masnach, byddwn yn cyflwyno ac yn cymhwyso'r egwyddorion caffael cynaliadwy canlynol yn 2023-24, sy'n ceisio sicrhau bod ein pryniant nwyddau a gwasanaethau yn cyd-fynd â'n gwerthoedd ac yn cyfrannu at iechyd hirdymor ein planed:

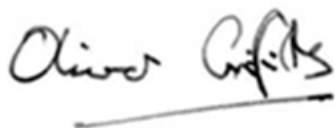
- a. Rydym yn blaenoriaethu prynu nwyddau a gwasanaethau sy'n cael effaith amgylcheddol is
- b. Rydym yn ystyried cylch bywyd llawn cynnyrch neu wasanaeth, gan gynnwys ei gynhyrchu, ei ddefnyddio a'i waredu, wrth wneud penderfyniadau prynu
- c. Rydym yn chwilio am gyflenwyr sy'n rhannu ein hymrwymiad i gynaliadwyedd
- d. Rydym yn defnyddio ac yn gwaredu nwyddau mewn ffordd sy'n gyfrifol o safbwynt amgylcheddol

Blaenoriaethau cynaliadwyedd yn y dyfodol

154. Er ein bod wedi gwneud cynnydd da mewn cyfnod cymharol fyr, rydym yn dal i fod ar ddechrau ein taith cynaliadwyedd yn yr Awdurdod Rhwymediau Masnach. Yn ystod blwyddyn ariannol 2023-24, ein hamcanion nesaf yw:
 - a. Gweithredu ein Polisi Cynaliadwyedd newydd yn llawn a fydd yn cynnwys egwyddorion arweiniol ar gyfer ymgorffori ein hymateb i'r newid yn yr hinsawdd o fewn:
 - a. ein llywodraethiant, polisiâu a phenderfyniadau cyffredinol;
 - b. rhaglen, rheoli prosiectau a pherfformiad, gan gynnwys drwy fonitro asesiadau effaith; a
 - c. theithio busnes, rheoli ystadau a chaffael.
 - b. Archwilio gwrthbwysu carbon yn opsiwn ar gyfer digolledu ar gyfer allyriadau sy'n deillio o weithrediadau busnes angenrheidiol.
 - c. Ystyried defnyddio cynlluniau aildefnyddio i leihau cyfran ein gwastraff a anfonir i safleoedd tirlenwi.
 - d. Hyrwyddo cynaliadwyedd amgylcheddol yn weithredol a phwysigrwydd lleihau ein heffeithiau unigol a busnes trwy gyfathrebu a hyfforddi gyda staff.
 - e. Blaenoriaethu opsiynau amgylcheddol da yn ein prosiect adleoli swyddfa fel adeilad sy'n perfformio'n dda a darparu cyfleusterau, gan gynnwys compostio gwastraff bwyd, i annog ymddygiadau sy'n gyfeillgar i'r amgylchedd.
 - f. Ymrwymo i leihau ein proses o gaffael plastigau untro drwy archwilio ein defnydd plastig presennol a nodi meysydd i'w lleihau.
 - g. Gwerthuso ein perfformiad mewn modd cynhwysfawr yn ein Hadroddiadau Cynaliadwyedd yn y blynyddoedd i ddod yn unol â phob un o'r GGCau.

Adroddiad atebolrwydd

Datganiadau ac adroddiadau allweddol sy'n ein galluogi i fodloni gofynion atebolrwydd a dangos cydymffurfiaeth â llywodraethiant corfforaethol da.

Oliver Griffiths
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifeg
12 Gorffennaf 2023

Adroddiad Ilywodraethu corfforaethol

Adroddiad cyfarwyddwyr

Ein Bwrdd

Adam Marshall CBE
Cyfarwyddwr
Anweithredol

Clare Brodie
Cyfarwyddwr
Gweithredol

John Hughes
Cyfarwyddwr
Anweithredol

Oliver Griffiths
Prif Weithredwr

Patricia Gallan
Cyfarwyddwr
Anweithredol

Simon Walker CBE
Cadeirydd
Anweithredol y Bwrdd

Steven O'Donoghue
Cyfarwyddwr
Gweithredol

Ein Pwyllgor Gweithredol

Aproop Bhawe
Prif Economegydd

Clare Brodie
Cwnsler Cyffredinol

John Kirkpatrick
Cyfarwyddwr
Cyflwyno
Ymchwiliadau

Michelle Cupple
Cyfarwyddwr
Cyfathrebu
a Materion Allanol

Oliver Griffiths
Prif Weithredwr

Sarah Milum
Cyfarwyddwr
Cydymffurfiaeth
Ymchwiliadau

Steven O'Donoghue
Cyfarwyddwr
Gwasanaethau
Corfforaethol

155. Mae'r arddangosion yn yr adran hon yn dangos cyfansoddiad y Bwrdd a'r Pwyllgor Gweithredol ar 1 Mehefin 2023. Gellir gweld bywgraffiadau a chofrestru buddiannau aelodau unigol y Bwrdd ar y [dudalen Ein Llywodraethiant ar ein gwefan](#).

Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifo

156. O dan [Ddeddf Masnach 2021](#), mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Fasnach wedi cyfarwyddo'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach i baratoi, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, ddatganiad o gyfrifon ar ffurf ac ar y sail a nodir yn y Cyfarwyddyd Cyfrifon.
157. Mae'r cyfrifon yn cael eu paratoi ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddynt roi darlun cywir a theg o gyflwr materion yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach a'i wariant a'i Ddatganiad Sefyllfa Ariannol ar gyfer y flwyddyn ariannol.
158. Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i'r Swyddog Cyfrifo gydymffurfio â gofynion [Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth](#) ac yn enwedig i:
 - a. arsylwi ar y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol, gan gynnwys y gofynion cyfrifo a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisiau cyfrifo addas yn gyson;
 - b. gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
 - c. nodi a ddilynwyd safonau cyfrifo perthnasol fel y'u nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth, a datgelu ac egluro unrhyw ymadawiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol;
 - d. paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol; a
 - e. chadarnhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon yn ei gyfanrwydd yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy ac yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a'r dyfarniadau sy'n ofynnol ar gyfer penderfynu ei fod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.
159. Yn unol â Ddeddf Masnach 2021, y Prif Weithredwr yw Swyddog Cyfrifo'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach Nodir cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifeg, gan gynnwys cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifeg yn atebol amdanynt, am gadw cofnodion priodol ac am ddiogelu asedau'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach, yn [Managing Public Money](#) a gyhoeddir gan Drysorlys EF.
160. Fel y Swyddog Cyfrifeg, rwyf wedi cymryd yr holl gamau y dylwn fod wedi'u cymryd i ddod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i gadarnhau bod archwilwyr yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn ymwybodol o'r wybodaeth honno. Hyd y gwn i, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni.

Datganiad llywodraethiant

161. Mae'r datganiad hwn yn nodi strwythur rheoli'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach ac yn rhoi cyfrif o lywodraethiant corfforaethol a rheoli risg, ochr yn ochr â disgrifiad o'r prif risgiau ac ansicrwydd sy'n ein hwynebu. Mae'n esbonio sut yr ydym wedi cydymffurfio ag egwyddorion llywodraethiant da ac wedi adolygu effeithiolrwydd ein system rheolaethau mewnol.
162. Mae'r systemau a'r fframwaith yn y datganiad hwn wedi bod ar waith ar gyfer y cyfnod dan sylw a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.

163. Mae fy nghyfrifoldebau yn Swyddog Cyfrifeg wedi'u nodi yn y Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifeg. Wrth gyflawni'r cyfrifoldebau hyn ac ymhlith gofynion eraill, mae'n rhaid i mi geisio sicrhau:
- a. bod system gadarn o reolaeth fewnol yn cael ei chynnal yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, gan gynnwys proses archwilio fewnol gadarn, i gefnogi arfer swyddogaethau statudol yn briodol; a
 - b. bod rheoli cyfleoedd a risg yn sicrhau'r cydbwysedd cywir sy'n gymesur â busnes yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach.
164. Rwy'n cadarnhau fy mod wedi ymgymryd â'r hyfforddiant perthnasol fel Swyddog Cyfrifeg gydag atebolrwydd cyhoeddus.
165. Ar y cyfan, rwy'n fodlon fod trefniadau llywodraethiant yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn ddigonol. Ar ôl nodi barn archwilio Asiantaeth Archwilio Mewnol y Llywodraeth ac ystyried yr holl dystiolaeth, rwy'n fodlon â system rheolaethau mewnol yr Awdurdod ac yn sicrhau y bydd gwelliannau parhaus yn cael eu gwneud i sicrhau ei bod yn parhau'n gadarn.

Ein fframwaith llywodraethiant

166. Mae fframwaith llywodraethiant yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, gan gynnwys gwybodaeth am gwmpas gwaith y Bwrdd a gwaith ei bwyllgorau, yn cael ei grynhai dros y dudalen. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gorff annibynnol hyd braich yn Adran Busnes a Masnach y DU. Mae'r Adran yn ariannu ein gweithrediadau yn llawn ac yn cymhwyso rheolaethau seneddol fel yr adran sy'n noddi. Yr Ysgrifennydd Gwladol sy'n gyfrifol am fusnes yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn y Senedd.
167. Cytunwyd ar [Ddogfen Fframwaith](#) rhwng yr Adran Busnes a Masnach a'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach sy'n nodi'r holl drefniadau llywodraethu, goruchwyllo, adrodd ac ariannu. Yn chwarterol, mae Bwrdd Nawdd ar y cyd yn cwrdd â ffocws ar gymhwyso'r egwyddorion a nodir yn y [Cod Ymarfer Da Noddi](#), gan gynnwys sicrhau goruchwyliaeth effeithiol a gwella ffyrdd o weithio rhwng yr Adran a'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Ysgrifennydd Gwladol dros Fusnes a Masnach, â chymorth gan yr Adran Busnes a Masnach

- Yn rhoi cyfrif am fusnes yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn y Senedd
- Yn atebol i'r Senedd am gyhoeddi unrhyw gyllid grant mewn cymorth i'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach
- Yn monitro sefyllfa gweithgareddau, llywodraethu a chyllid yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach, gan gynnwys a yw'n darparu gwerth am arian
- Yn penodi'r Cadeirydd ac aelodau anweithredol eraill o Fwrdd yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach

Bwrdd Awdurdod Rhwymediâu Masnach

- Yn sefydlu ac yn bwrw ymlaen â nodau ac amcanion strategol yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach
- Yn sicrhau bod yr adnoddau angenrheidiol ar waith i alluogi'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach i gyflawni ei swyddogaethau statudol a chyflawni ei amcanion
- Yn sicrhau bod trefniadau effeithiol ar waith i roi sicrwydd ynghylch dylunio a gweithredu llywodraethu rheoli risg a rheolaeth fewnol
- Yn penodi'r Prif Weithredwr (Cadeirydd yn unig)

Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

- Yn cynorthwyo'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Bwrdd yn eu cyfrifoldebau am faterion risg, rheolaeth a llywodraethu.
- Yn adolygu digonolrwydd trefniadau archwilio a dibynadwyedd a chywirdeb sicrwydd mewn perthynas â risg a rheolaeth.

Pwyllgor Taliadau

- Yn gwneud argymhellion ar benderfyniadau am dâl ar gyfer penodiadau uwch weision cyhoeddus yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach.
- Yn darparu arweiniad strategol ar faterion cyflog sy'n ymwneud â staff yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach.

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifeg, â chymorth gan y Pwyllgor Gwaith

- Yn goruchwyllo ac yn cyfrif am weithrediadau a rheolaeth yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach o ddydd i ddydd
- Yn cyfarwyddo ac yn goruchwyllo gweithrediad amcanion strategol a rhaglenni gwaith a nodir yn y Cynllun Corfforaethol a Busnes
- Yn sicrhau bod yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach yn cael ei redeg yn unol â'r safonau gofynnol o lywodraethu, gwneud penderfyniadau a rheolaeth ariannol

168. Mae ein [Bwrdd](#) saith aelod yn cynnwys:
- Cadeirydd a benodir gan yr Ysgrifennydd Gwladol;
 - tri aelod anweithredol arall a benodir gan yr Ysgrifennydd Gwladol;
 - Prif Weithredwr a benodir gan y Cadeirydd; a
 - dau aelod gweithredol arall a benodir gan y Cadeirydd.
169. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod yn ffurfiol o leiaf bum gwaith y flwyddyn ac fel mater o drefn bydd uwch gynrychiolydd o'r Adran Busnes a Masnach yn bresennol ynddo.
170. Mae'r Bwrdd wedi penodi Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol y mae ei gyfrifoldebau'n cynnwys dirprwyo ar ran y Cadeirydd pan nad yw'n gallu gweithredu a derbyn datgeliadau gan chwythwyr chwiban y tu allan i'r gadwyn rheoli llinell arferol.
171. Mae'r Bwrdd wedi sefydlu dau bwyllgor sy'n gweithredu mewn rôl ymgynghorol:
- Mae'r [Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg](#) yn cynnwys dau aelod anweithredol o'r Bwrdd a dau aelod allanol annibynnol, ac mae'n cyfarfod yn ffurfiol o leiaf bedair gwaith y flwyddyn.
 - Mae'r [Pwyllgor Cydnabyddiaeth](#) yn cynnwys tri aelod anweithredol o'r Bwrdd ac yn cyfarfod yn ffurfiol unwaith y flwyddyn.
172. Rwy'n cadeirio Pwyllgor Gweithredol i gyfarwyddo, goruchwylio a monitro gweithrediad y nodau, blaenoriaethau a'r rhaglenni gwaith strategol a nodir yn ein [Cynllun Corfforaethol a Busnes](#). Mae'n cyfarfod o leiaf ddwywaith y mis ac yn cynnwys y Prif Weithredwr a chwe Chyfarwyddwr Gweithredol.
173. Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi sefydlu pum pwyllgor ychwanegol sy'n gweithredu naill ai mewn rôl gynghori neu â chyfrifoldebau gwneud penderfyniadau penodedig o dan awdurdod dirprwyedig.
- Pwyllgor Penderfyniadau Polisi
 - Pwyllgor Parodrwydd Gweithredol ar gyfer Ymchwiliadau Masnach
 - COVID-19, Pwyllgor Parhad Busnes a Symud Swyddfa
 - Pwyllgor Buddsoddi Prosiectau
 - Pwyllgor Iechyd a Diogelwch
174. Cynorthwyr y Bwrdd a'i bwyllgorau gan Ysgrifennydd Bwrdd. Cynorthwyr y Pwyllgor Gwaith a'i bwyllgorau gan fy Ysgrifennydd Preifat. Mae rhaglen fusnes i'r dyfodol sy'n llywio eu hagenda dros dro, wedi'i chynllunio i sicrhau bod busnes yn cael ei gynnal mor effeithlon ac effeithiol â phosibl.
175. Mae rhagor o wybodaeth am aelodaeth o'r Bwrdd a'r Pwyllgor Gwaith i'w gweld yn Adroddiad y Cyfarwyddwyr.

Mynychu cyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor

Tabl sy'n dangos nifer y cyfarfodydd Bwrdd a phwyllgor ffurfiol a gynhaliwyd yn y cyfnod adrodd, a nifer y cyfarfodydd a fynychwyd gan aelodau³

	Bwrdd	ARAC	RC
Nifer y cyfarfodydd a gynhaliwyd	11	10	3
Aelodau'r Bwrdd a'i bwyllgorau			
Adam Marshall CBE	11		3
Clare Brodie	10		
David Collins, Aelod Annibynnol o ARAC ⁴		4	
Iraj Amiri, Aelod Annibynnol o ARAC		10	
John Hughes, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC)	11	10	
Oliver Griffiths ⁵	11	8	2
Patricia Gallan, Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol	11	10	3
Simon Walker CBE, Cadeirydd y Bwrdd a'i Bwyllgor Taliadau (RC)	11		3
Steve O'Donoghue ⁶	11	9	

Adroddiad am lywodraethiant corfforaethol

176. Mae'r Bwrdd yn derbyn sicrwydd bod ei amcanion yn cael eu cyflawni drwy:

- Adroddiadau rheoli mewnol, adroddiadau perfformiad a sesiynau briffio amserol
- Adroddiadau mewnol annibynnol, gan gynnwys adroddiadau archwilio mewnol ac adroddiadau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg a'r Pwyllgor Taliadau
- Adroddiadau archwilio allanol

177. Mae lefel y sicrwydd a geisir ac a ddarperir yn gymesur â'r lefelau cysylltiedig o risg a aseswyd.

178. Yn ystod y cyfnod adrodd, roedd sawl mater yn ymwneud yn benodol ag amser y Bwrdd, gan gynnwys:

³ Mae gan aelodau'r Pwyllgor Gwaith nad ydynt yn aelodau o'r Bwrdd wahoddiad sefydlog i fynychu cyfarfodydd y Bwrdd, a mynychu cyfarfodydd ARAC pan fo'n briodol i roi sesiynau briffio, cymryd rhan mewn trafodaethau neu gymryd cyngor.

⁴ Penodwyd David Collins yn Aelod Annibynnol o ARAC ar 1 Medi 2022

⁵ Mynychodd Oliver Griffiths gyfarfodydd ARAC a RC yn rhinwedd ei swydd yn Brif Weithredwr a Swyddog Cyfrifeg, ond datganodd ddi-ddordeb yng nghyfarfodydd RC pan drafodwyd ei gontractau gwasanaeth a'i gyflog ei hun.

⁶ Mynychodd Steve O'Donoghue gyfarfodydd ARAC yn rhinwedd ei swydd yn Gyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol.

- a. Datblygu Cynllun Corfforaethol a Busnes yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, gan gynnwys nodau strategol, archwaeth risg, blaenoriaethau cynllunio busnes a dangosyddion perfformiad allweddol
 - b. Monitro datblygiad ac ehangu'r rhaglen ymchwiliadau a'r fframwaith sicrhau ansawdd cysylltiedig
 - c. Monitro risgiau allweddol sy'n gysylltiedig â rheoli porth ar-lein y Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach a darparu arweiniad strategol ar ddatblygu gweledigaeth ddigidol
 - d. Gwella statws ac enw da'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach drwy ddatblygu a gweithredu Strategaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu addas
 - e. Sefydlu Strategaeth Pobl sy'n cynnwys recriwtio, cadw, dysgu a datblygu ac sydd wedi'i seilio ar set o werthoedd dymunol
 - f. Monitro ac ymateb i newidiadau yn amgylchedd gweithredu gwleidyddol a chyfreithiol esblygol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach
 - g. Darparu arweiniad strategol ar symud arfaethedig i leoliad swyddfa newydd a hygyrch, i gefnogi gweithio hybrid a sicrhau gwell gwerth am arian a pherfformiad amgylcheddol.
179. Rwy'n ystyried bod y Bwrdd yn fodlon ar y cyfan ar ansawdd yr wybodaeth y mae'n ei derbyn, er bod lle i wella ei ffocws a'i amseroldeb ymhellach. Mae aelodau anweithredol a gweithredol y Bwrdd yn cyfarfod yn rheolaidd ar sail fwy anffurfiol i sicrhau bod gwaith y Bwrdd, ei Bwyllgorau a'r Pwyllgor Gweithredol yn cyd-fynd â'i gilydd.
180. Wrth gyflawni ein gwaith, mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cymhwyso [Cynllun Dirprwyo ffurfiol](#). Mae'r Cynllun yn llywio [Cylch Gorchwyl y Bwrdd](#), ei bwyllgorau, a'r Pwyllgor Gwaith, sy'n cael eu hadolygu'n flynyddol. Yn benodol, o dan y Cynllun, mae'r Bwrdd yn dirprwyo swyddogaethau i'r Prif Weithredwr i ddarparu cyngor, cefnogaeth a chymorth o'r fath i'r Ysgrifennydd Gwladol fel y bo'n ofynnol mewn cysylltiad ag ymddygiad anghydfod masnach ryngwladol, swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol sy'n ymwneud â masnach, a swyddogaethau'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach.
181. Mae'r Bwrdd yn gweithredu Cod Ymddygiad lle mae Ysgrifennydd y Bwrdd yn cynnal [Cofrestr o Fuddiannau Aelodau'r Bwrdd](#) sy'n cael ei hadolygu'n flynyddol a'i diweddarau yn ystod y flwyddyn i gofnodi unrhyw newidiadau a hysbysir gan aelodau. Mae hyn yn sicrhau bod gwrthdaro buddiannau posibl, gan gynnwys risgiau i annibyniaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, yn cael eu nodi'n barhaus a bod camau priodol yn cael eu cymryd i'w lliniaru.
182. Mae gan y Pennaeth Archwilio Mewnol a'r Archwilydd Allanol fynediad agored a chyfrinachol at Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor yn cynnal sesiwn breifat gyda'r archwilywyr mewnol ac allanol cyn pob cyfarfod pwyllgor.
183. O'i wirfodd, mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn asesu ei drefniadau yn ôl gofynion y [Cod Ymarfer Da ar gyfer llywodraethu corfforaethol yn adrannau'r llywodraeth ganolog](#). Mae'r Bwrdd yn fodlon ei fod yn cydymffurfio â'r gofynion

hynny i'r graddau eu bod yn berthnasol ac yn ymarferol o ystyried yr angen i ddiogelu annibyniaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Nid yw'r trefniadau yn cydymffurfio â gofynion y Cod mewn perthynas â'r agweddau canlynol:

- a. Nid yw'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn adran weinidogol.
- b. Mae rôl a chyfrifoldebau'r Bwrdd a'i aelodaeth wedi'u gosod mewn statud.
- c. Nid yw'r Bwrdd wedi sefydlu pwyllgor enwebu, ond mae'r swyddogaethau a ddisgrifir yn y Cod yn cael eu cyflawni gan y Bwrdd a'r Pwyllgor Taliadau.

Adolygiad perfformiad ac effeithiolrwydd y Bwrdd

184. Yn unol ag [adolygiadau effeithiolrwydd y Bwrdd: egwyddorion ac adnoddau ar gyfer cyrff hyd braich ac adrannau noddi](#), a'r [Cod Ymarfer Da ar gyfer llywodraethu corfforaethol yn adrannau'r llywodraeth ganolog](#), cwblhaodd Bwrdd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach werthusiad o'i effeithiolrwydd yn dilyn ei flwyddyn gyntaf o weithredu.
185. Cynhaliwyd yr ymarfer hunanasesu ym mis Medi 2022, pan wahoddwyd holl aelodau'r Bwrdd, ochr yn ochr â Chyfarwyddwr yr Adran â gwahoddiad sefydlog i fynychu cyfarfodydd, i lenwi holiadur addas a gynlluniwyd i gwmpasu'r egwyddorion a nodir yn y canllawiau.
186. Yn dilyn hynny, datblygodd y Bwrdd gynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r meysydd allweddol a nodwyd i'w gwella. Roedd y rhain yn cynnwys gweithredu rhythm gwell o gyfarfodydd Bwrdd a Phwyllgor a oedd yn cyd-fynd yn well â chylch busnes TRA ac yn ystyried sut y gallai'r Bwrdd elwa o gymysgedd ehangach o aelodaeth a sgiliau. Bydd y Bwrdd yn cynnal adolygiad ychwanegol o'i effeithiolrwydd yn ddiweddarach yn 2023 a chytunodd y gallai hwn fod yn adolygiad annibynnol yn hytrach na hunanasesiad, yn dibynnu ar farn y Cadeirydd sy'n dod i mewn.
187. Fel rhan o'u gofynion adrodd blynyddol, mae pwyllgorau'r Bwrdd hefyd yn cwblhau hunanasesiad o'u heffeithiolrwydd. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yn asesu ei hun yn erbyn yr egwyddorion arfer da a ddisgrifir yn [Llawlyfr Pwyllgor Archwilio Trysorlys EF](#) a rhestr wirio hunanasesu NAO. Mae'r Bwrdd yn fodlon ar gadernid yr asesiad a'r cynnwys ac yn fodlon nad oes unrhyw faterion sy'n peri pryder.
188. Bydd y Pwyllgor Taliadau yn addasu fframwaith hunanasesu y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg i sicrhau ei fod yn berthnasol ac yn gymesur â'i anghenion, ac yn dod â'i hunanasesiad cyntaf o berfformiad i ben yn ei gyfarfod nesaf ym mis Medi 2023.
189. Mae'r Bwrdd wedi sefydlu proses ar gyfer cynnal arfarniadau perfformiad aelodau anweithredol sy'n gweithredu ar gylch 12 mis. Cawsant eu cwblhau ddiwethaf ym mis Mai 2023.
190. Mae Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd wedi dal yr holl waith sefydlu a dysgu a datblygiad a gyflawnwyd gan y Bwrdd ers lansio'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach Mae hyn yn cael ei setlo i mewn i gynllun wedi'i ddiweddarau a fydd yn cael ei adolygu'n flynyddol. Bydd y cynllun yn nodi'r trefniadau ar gyfer hyfforddiant cynefino yn y dyfodol ac ar gyfer diwallu anghenion dysgu a datblygu parhaus a nodwyd yn ystod y flwyddyn.

Adroddiad y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg

191. Cyflwynodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg ei adroddiad blynyddol i'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifo ym mis Mehefin 2023, gan grynhoi ei gasgliadau o'r gwaith yr oedd wedi'i wneud yn ystod y cyfnod adrodd.
192. Rhoddodd y Pwyllgor sicrwydd i'r Bwrdd:
- a. Ei bod yn ymddangos bod y prosesau cynllunio a chyllidebu ariannol, a'r trefniadau asesu a rheoli risg, yn gadarn ac yn gweithredu'n effeithiol o fewn fframwaith polisi clir.
 - b. Bod dangosfwrdd rheoli perfformiad yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn addas i'r diben ac yn cefnogi gwneud penderfyniadau o fewn y sefydliad.
 - c. Bod adroddiadau ariannol yn gyson â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth a pharatoir adroddiadau yn unol â pholisïau cyfrifo priodol.
 - d. Bod cynllun gweithredu manwl ar waith i gefnogi datblygiad seiberddiogelwch, ac mae polisi gwrth-dwyll wedi'i sefydlu sy'n gadarn ac yn unol ag arfer da.
 - e. Bod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi nodi safonau swyddogaethol perthnasol y Llywodraeth ac wedi sefydlu cynllun gweithredu trylwyr a chymesur a phroses adrodd.
193. Roedd y Pwyllgor yn gwerthfawrogi'r cymorth a gafodd ac ymgysylltiad agored a gonest y rheolwyr a'r archwilwyr mewnol ac allanol yn ystod y cyfnod adrodd
194. Ar sail cryfder ei waith yn ystod y flwyddyn, gwnaeth y Pwyllgor yr argymhellion canlynol i'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifo am feysydd sy'n canolbwyntio ar ei weithgarwch craffu yn 2023-24.
- a. Datblygiad pellach y fframwaith rheoli risg, gan gynnwys cysylltiadau rhwng y cofrestrau strategol a gweithredol.
 - b. Gweithredu'r cynllun gweithredu seiberddiogelwch.
 - c. Gweithredu ac adrodd ar y polisi gwrth-dwyll, llwgrwobrwyo a llygredd.
 - d. Y risgiau sy'n gysylltiedig â'r cyfriflyfr a rennir â'r Adran Busnes a Masnach a'r gwasanaethau a ddarperir gan UKSBS.
 - e. Y trefniadau nawdd sy'n datblygu gyda'r Adran Busnes a Masnach.
 - f. Gweithredu'r camau gweithredu sy'n deillio o'r adolygiad dysgu ôl-brosiect o'r adroddiad a'r cyrifon blynyddol cyntaf.
195. Mae'r Pwyllgor yn fodlon nad yw'r adolygiad hunanasesu o'i effeithiolrwydd a gynhaliwyd ym mis Mehefin 2022 wedi datgelu unrhyw feysydd pryder sylweddol

Adroddiad yr archwilydd mewnol

196. Yn unol â'r [Cytundeb Fframwaith](#) rhwng yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a'r Adran Busnes a Masnach, mae Asiantaeth Archwilio Mewnol y Llywodraeth wedi'i phenodi'n archwilydd mewnol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach.
197. Paratôdd y Pennaeth Archwilio Mewnol strategaeth archwilio mewnol a chynllun archwilio ar gyfer y cyfnod adrodd, y cytunwyd arnynt â'r Prif Weithredwr a'r Pwyllgor Gweithredol a'i gadarnhau gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.
198. Yn ystod y cyfnod adrodd, cyhoeddwyd 12 adroddiad archwilio mewnol. Cynhaliodd y Pennaeth Archwilio Mewnol draciwr i ddilyn argymhellion archwilio a chamau gweithredu y cytunwyd arnynt.
199. Yn ei ddatganiad sicrwydd ar gyfer y cyfnod adrodd, dywedodd y Pennaeth Archwilio Mewnol:
- 'Ystyrir bod barn gymedrol yn briodol i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Mae angen rhai gwelliannau i wella digonolrwydd ac effeithiolrwydd fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth. Ar y cyfan, mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi cael cyfnod cyntaf cadarn o weithrediadau y bydd angen ei gyfnerthu er mwyn caniatáu i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach aeddfedu'n llawn a dod yn fwy hyderus o safbwynt llywodraethu, rheoli risg a rheolaethau.'

Tabl sy'n rhestru'r adolygiadau archwilio mewnol a gynhaliwyd yn y cyfnod adrodd

Adolygiad archwilio mewnol	Dyddiad cyhoeddi
Cyfrifoldebau Swyddog Llywodraethiant a Chyfrifo Corfforaethol	Tach 2021
Rheolaeth ariannol allweddol	Chwef 2022
Rheoli gwybodaeth	Mawrth 2022
Cynllunio busnes	Ebrill 2022
Ymchwiliadau – fframwaith llywodraethiant	Mai 2022
Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach	Awst 2022
Capasiti a gallu	Tach 2022
Rheolaeth ariannol allweddol	Ion 2023
Seiberddiogelwch	Mawrth 2023
Fframwaith sicrhau llywodraethiant	Mawrth 2023
Darparu gweithredol	Ebrill 2023
Cyfathrebu	Mai 2023

Archwaeth am risg

200. Wrth redeg ein busnes, rydym wedi ymrwmo i gymhwyso'r egwyddorion arferion gorau a nodir yn [Managing Public Money](#) a [Llyfr Oren](#) Llywodraeth y DU ar gyfer nodi, gwerthuso a rheoli risgiau'n gost-effeithiol.

201. Mae'r meysydd allweddol lle gall risgiau godi a bygwth cyflawni nodau strategol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn llwyddiannus wedi'u nodi yn ein [Cynllun Corfforaethol a Busnes](#).
202. Darperir crynodeb lefel uchel o'n dyheadau archwaeth risg ym mhob un o'r meysydd hyn yn yr arddangosfa isod, sy'n darparu'r pwynt cyfeirio yr ydym yn meincodi gweithgarwch rheoli risg a lliniaru yn y sefydliad yn ei erbyn. Dylid nodi, ar gyfer rhai o'r saith maes risg sydd wedi'u diffinio'n eang, bod yr archwaeth am risg yn cynnwys dwy sgôr i adlewyrchu ein hawydd i fod yn fwy arloesol mewn meysydd penodol wrth geisio ein gweledigaeth a'n nodau cyffredinol.

Ein harchwaeth am gymryd camau neu benderfyniadau (o bosibl wrth fynd ar drywydd buddion eraill) a allai effeithio ar ...	Sgoriau archwaeth am risg			
	Osgoi Mae osgoi risg yn amcan allweddol. Rydym ond yn barod i dderbyn risg gyfyngedig iawn.	Pwyllog Ffaffrio opsiynau diogel sydd â lefel isel o risg weddilliol. Efallai y bydd yr opsiynau hyn yn cynnig dim ond potensial gwobr cyfyngedig.	Agored Yn barod i ystyried yr holl opsiynau posibl a dewis un sy'n cydbwysu risg gweddilliol â lefel foddhaol o fudd.	Beiddgar Yn awyddus i fod yn arloesol a dewis opsiynau sy'n cynnig gwobrau uchel er gwaethaf rhagor o risg gynhenid.
Ardaloedd risg strategol allweddol				
Arweinyddiaeth Gosod cyfeiriad strategol clir i'r sefydliad ac ennyn diddordeb ac ysgogi staff yn llwyddiannus.				✓
Capasiti a gallu Denu, cadw a datblygu'r adnoddau staff sydd eu hangen i ddarparu ein rhaglenni gwaith.			✓	
Proffil ac enw da Codi ymwybyddiaeth, dealltwriaeth a hygredded ymhlith busnesau yn y DU a rhyngwladol a phartïon eraill sydd â diddordeb.			✓	

Ein harchwaeth am gymryd camau neu benderfyniadau (o bosibl wrth fynd ar drywydd buddion eraill) a allai effeithio ar ...	Sgoriau archwaeth am risg			
	Osgoi Mae osgoi risg yn amcan allweddol. Rydym ond yn barod i dderbyn risg gyfyngedig iawn.	Pwyllog Ffaffrio opsiynau diogel sydd â lefel isel o risg weddilliol. Efallai y bydd yr opsiynau hyn yn cynnig dim ond potensial gwobr cyfyngedig.	Agored Yn barod i ystyried yr holl opsiynau posibl a dewis un sy'n cydbwysu risg gweddilliol â lefel foddhaol o fudd.	Beiddgar Yn awyddus i fod yn arloesol a dewis opsiynau sy'n cynnig gwobrau uchel er gwaethaf rhagor o risg gynhenid.
Ardaloedd risg strategol allweddol				
Mynediad Sicrhau bod y broses ymgeisio a'r llwyfan achosion digidol yn hygyrch, yn ddiogel ac yn ddibynadwy i'w defnyddio gan ddefnyddwyr allanol.		✓		
Amseroldeb Cyflwyno argymhellion o fewn amserlen orau bosibl ar gyfer mesurau i fod yn effeithiol a lleihau niwed i fuddiannau economaidd y DU.		✓		
Ansawdd Cyflwyno ymchwiliadau i safonau ansawdd priodol a gwneud argymhellion sydd wedi'u hamddiffyn yn dda ac yn gyfreithiol amddiffynadwy.			✓	
Gwerth am arian Rhedeg y busnes mewn modd economaidd, effeithlon ac effeithiol â safonau uchel o lywodraethu, tryloywder ac atebolrwydd.	✓			

Rheoli risg a fframwaith rheoli

203. Y Bwrdd sy'n goruchwyllo'r gwaith o reoli risg yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Cefnogir y Bwrdd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg, y mae ei gyfrifoldebau'n cynnwys adolygu a chynghori'r Bwrdd ar:
- Strategaeth risg, gan gynnwys y dull o bennu archwaeth am risg
 - Y prosesau asesu risg cyffredinol sy'n llywio'r broses o wneud penderfyniadau gweithredol
 - Ymatebolrwydd y rheolwyr i asesu risg
204. Mae'r Pwyllgor Gwaith yn gyfrifol am gynnal polisiâu a systemau rheoli risg cadarn a rheolaeth fewnol, ac am reoli risgiau strategol o ddydd i ddydd sy'n ymwneud â swyddogaethau'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach.
205. Mae'r Swyddog Cyfrifo yn cynghori'r Bwrdd a'i bwyllgorau ar y system reolaeth fewnol ac fe'i cefnogir i wneud hynny gan y Pwyllgor Gwaith.
206. Yn unol ag ymrwymiad y ddau sefydliad i bolisi o dryloywder a didwyllledd, mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn adrodd yn uniongyrchol wrth yr Adran Busnes a Masnach ar unrhyw risgiau sy'n dod i'r amlwg ar ein cofrestr a allai hefyd fod ganddynt botensial i effeithio'n uniongyrchol ar yr Adran, neu lle gall yr Adran chwarae rhan allweddol wrth liniaru tebygolrwydd ac effaith y risgiau hynny.

Asesu risg

207. Ym mhob un o'i gyfarfodydd yn y cyfnod adrodd, ystyriodd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg grynodedb o'r risgiau strategol allweddol a wynebir gan y sefydliad, ochr yn ochr ag adroddiad cofrestr risg manylach.
208. Amrywiodd nifer o risgiau strategol allweddol yn ystod y cyfnod adrodd ac roeddent yn ymwneud yn arbennig ag amser y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg a'r Pwyllgor Gwaith. Roedd y rhain yn cynnwys y risgiau a'r mesurau lliniaru cysylltiedig a nodir yn y tabl isod:

Risg	Mesurau lliniaru cysylltiedig
Nid yw ein hymchwiliadau yn cael eu cynnal i'r safon ofynnol o ran ansawdd neu ofynion cyfreithiol.	Ymgorffori fframwaith sicrhau ansawdd a chydymffurfio o fewn dogfen 'ffyrdd o weithio' ymchwiliadau ehangach. Darparu hyfforddiant sicrhau ansawdd a chydymffurfio penodol i staff perthnasol. Cynnal archwiliadau o restrau gwirio sicrhau ansawdd presennol.

Risg	Mesurau lliniaru cysylltiedig
<p>Cyflwyno argymhellion anghywir, gydag oedi, ar sail rhesymeg wael neu dystiolaeth wael i'r Ysgrifennydd Gwladol</p>	<p>Sefydlu rhaglen gadarn o hyfforddiant ymchwilydd, gan gynnwys hyfforddiant technegol mewn rhwymedïau masnach a hyfforddiant cyfrifeg.</p> <p>Cymhwyso model adnoddau yn ofalus sy'n sicrhau cydbwysedd priodol o brofiad a sgiliau ar achosion penodol.</p> <p>Ar gyfer pob ymchwiliad, cymhwyso fframwaith llym o naw porth rheoli ansawdd cyn i argymhelliad gael ei wneud i'r Ysgrifennydd Gwladol.</p> <p>Sefydlu fforwm gwersi a ddysgir sy'n cyfarfod yn rheolaidd i rannu profiad rhwng timau achos.</p> <p>Rhyngweithio helaeth â'r Adran Busnes a Masnach a Chyllid a Thollau EF i wella arbenigedd a gwella dealltwriaeth ein gilydd o'r gwaith.</p>
<p>Cysylltiadau gwaith aneffeithiol a diffyg hygredd ymhlith rhanddeiliaid domestig a rhyngwladol</p>	<p>Mae rheolwr cyfrifon arweiniol a ddyrennir yn mynd ati'n rhagweithiol i ymgysylltu â rhanddeiliaid a chynrychiolwyr allweddol ar draws diwydiannau mewnforwyr a chynhyrchwyr, cymdeithasau masnach a sectorau busnes ledled y DU, y cyfryngau, dylanwadwyr ac arbenigwyr masnach, Whitehall, seneddwyr, gweinyddiaethau datganoledig, y sectorau cyfreithiol ac academaidd.</p> <p>Wedi cynnal ein harolwg olrhain enw da ansoddol cyntaf o dros 130 o randdeiliaid allweddol i fesur eu lefelau o ddealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach.</p> <p>Wedi rhedeg cyfres o gyfnewidfeydd rhyngwladol gyda'n awdurdodau cyfatebol.</p> <p>Wedi cynnal ein fforwm blynnyddol cyntaf yn Llundain ar gyfer rhanddeiliaid domestig (a rhai rhyngwladol).</p>
<p>Nid yw'r gwasanaeth TRS yn darparu profiad defnyddwyr cadarnhaol ac ni ellir ei ddefnyddio'n effeithiol gan randdeiliaid allanol a thimau achos mewnol</p>	<p>Wedi sicrhau £1.4 miliwn o gyllid adolygu gwariant am gyfnod o ddwy flynedd i fynd i'r afael â diffygion a chyflawni gwelliannau datblygu angenrheidiol.</p> <p>Sefydlu pwyllgor llywio TRS dan gadeiryddiaeth Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Corfforaethol ac yn cynnwys cynghorwyr arbenigol annibynnol.</p> <p>Datblygu map ffordd tactegol a rennir â swyddogaeth DDaT yr Adran Busnes a Masnach ar gyfer datblygu ffurf nesaf y TRS.</p>

209. Rwy'n fodlon bod y risgiau hyn wedi cael eu monitro a'u rheoli'n effeithiol yn ystod y flwyddyn.

210. Rheolwyd nifer o risgiau yn llwyddiannus a'u tynnu o'r gofrestr risg strategol yn ystod y cyfnod adrodd. Cafodd y risgiau naill ai eu cau'n llwyr neu eu hailfframio a'u dad-ddwysáu i'r gofrestr risg weithredol ar gyfer rheolaeth barhaus gan yr arweinydd risg perthnasol.
211. Rydym hefyd yn wynebu nifer o risgiau sydd newydd eu nodi a rhai parhaus wrth symud ymlaen i 2023-24, sydd wedi'u hadlewyrchu yn ein cofrestr risg strategol. Mae'r rhain yn cynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â:
- Sicrhau'r cyllid angenrheidiol ar gyfer prosiect adleoli swyddfa
 - Gwaith ailstrwythuro mawr ar ein hadran noddi
 - Sicrhau ein bod yn cadw digon o gapasiti'r gweithlu a'r gallu i gyflawni'r rhaglen ymchwiliadau arfaethedig
 - Sicrhau seiberddiogelwch digonol
212. Byddaf yn parhau i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n dda ar y cyfan, lle mae gwendidau, bod camau priodol ar waith i fynd i'r afael â nhw, a bod rheolaethau mewnol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn effeithiol.

Safonau swyddogaethol

213. Hysbysodd Swyddfa'r Cabinet yr holl Swyddogion Cyfrifyddu yn hydref 2021 am y gofyniad i gydymffurfio â 14 [Safon Swyddogaethol y Llywodraeth](#), pan fo'n berthnasol. Mae'r safonau'n gosod disgwyliadau ar gyfer llywodraethu, rolau ac atebolrwydd ac arferion sydd eu hangen ar gyfer gwaith swyddogaethol ar draws adrannau'r Llywodraeth a chyrrff hyd braich cysylltiedig.
214. Nodwyd arweinwyr yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ar gyfer pob un o'r 12 safon berthnasol wedi hynny a chynhaliwyd asesiadau cyfnodol i adolygu cydymffurfiaeth â'r elfennau gorfodol ym mhob safon. O 31 Mawrth 2023 ymlaen, rydym wedi asesu ein hunain ein bod yn cydymffurfio'n llawn â 10 o'r safonau swyddogaethol cymwys, ond dim ond yn cydymffurfio'n rhannol â'r ddwy safon berthnasol sy'n weddill: GovS 004 (Eiddo); a GovS 008 (Masnachol).
215. Mae cynlluniau wedi'u rhoi ar waith i fynd i'r afael â'r materion a ganfuwyd a sicrhau cydymffurfiaeth lawn â'r safonau sy'n weddill o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.

Llywodraethu ariannol

216. Yn Swyddog Cyfrifeg, rwy'n cadw rheolaeth dros drafodion ariannol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach trwy system o awdurdodau dirprwyedig. Mae gan y Pwyllgor Gwaith gyllidebau is-ddirprwyedig sydd wedyn yn cael eu dirprwyo ymhellach fel y bo'n briodol. Mae'r awdurdod cyllideb dirprwyedig yn cael ei gyfleu drwy lythyr ffurfiol yn nodi'r rheolaethau allweddol a'r trothwyon gwariant ar gyfer llofnodi gwariant, taliadau a chontractau fel y bo'n berthnasol i ddeiliad y gyllideb.
217. Caiff yr holl drafodion ariannol (ar wahân i dreuliau) eu prosesu i ddechrau a chaiff rheolaethau eu monitro gan dîm Cyllid mewnol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach sy'n gwirio am y lefel briodol o gymeradwyaethau ac am reoleidd-dra cyn

codi cais neu anfon anfoneb i'w dalu i'r darparwr gwasanaeth a rennir (UKSBS). Mae'r darparwr gwasanaeth a rennir wedi gweithredu polisi treulïau'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach a rheolaethau cysylltiedig yn y system prosesu trafodion ariannol ôl-gefn (Oracle) sy'n canfod unrhyw droseddau polisi yn awtomatig. Wedyn, mae tîm Cyllid mewnol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cynnal gwiriadau cydymffurfio misol yn erbyn trafodion Cardiau Caffael y Llywodraeth (GPC) yn rhan o'r amgylchedd rheolaethau mewnol.

218. Mae effeithiolrwydd y rheolaethau mewnol yn cael eu profi gan Asiantaeth Archwilio Mewnol y Llywodraeth yn rheolaidd yn rhan o'r archwiliad Rheolaethau Ariannol Allweddol, y cyfeirir ato yn adran Adroddiad yr Archwilydd Mewnol.

Llywodraethu gwybodaeth

219. Yn fy rôl yn Brif Weithredwr, rwy'n atebol i'r Bwrdd dros lywodraethu gwybodaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Mae'n rhaid i mi sicrhau bod y safonau ar gyfer casglu data a gwybodaeth, storio a thrin yn gadarn ac yn effeithiol. Rydym wedi penodi Swyddog Diogelu Data i helpu i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'n cyfrifoldebau cyfreithiol a rheoleiddiol mewn perthynas â diogelu data.
220. Mae gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach nifer o bolisiau sy'n manylu ar ei ymagwedd at lywodraethu gwybodaeth. Mae'r polisiau hyn yn nodi cyfrifoldebau staff, gofynion prosesu, trefniadau monitro ac adrodd, a gwybodaeth ar sut y gall staff gael cymorth ac arweiniad ychwanegol.
221. Penderfynodd archwiliad mewnol llywodraethu gwybodaeth 2022 fod dull yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach tuag at Reoli Gwybodaeth a Gwybodaeth (KIM) yn cynnig sicrwydd cymedrol. Cymeradwyodd yr archwiliad gynllun gweithredu KIM ac mae'r holl argymhellion sy'n deillio o'r archwiliad wedi'u gweithredu. Datblygwyd cynllun gweithredu KIM ymhellach i ddal a neilltuo meysydd gwaith ychwanegol, gyda ffocws cychwynnol ar ddiweddarau Cofrestr Asedau Gwybodaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a chryfhau llywodraethu ynghylch defnyddio ein system rheoli dogfennau.

Diogelu data

222. Mae diogelu data personol yn arbennig o bwysig, ac yn ystod y cyfnod adrodd mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi parhau i weithio i sicrhau cydymffurfiaeth â deddfwriaeth diogelu data – Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol y DU (GDPR) a Deddf Diogelu Data 2018. Mae hyn wedi cynnwys gweithredu offeryn hunanasesu atebolrwydd Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) sydd wedi helpu i nodi meysydd blaenoriaeth allweddol a rhaglen waith ar gyfer diogelu data.
223. Mae ein [siarter gwybodaeth bersonol](#) yn nodi'r safonau y gall unigolion eu disgwyl gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach pan fyddwn yn prosesu eu gwybodaeth bersonol. Rydym yn cadw cofnodion o ddigwyddiadau diogelwch gwybodaeth, megis mynediad heb awdurdod at neu golli gwybodaeth yn ddamweiniol. Mae'r holl ddigwyddiadau yn y cyfnod adrodd wedi bod yn fach. Ni ystyriwyd bod yr un ohonynt wedi bodloni'r meini prawf ar gyfer adrodd i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Tryloywder

224. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi ymrwymo i dryloywder yn y ffordd yr ydym yn ymgymryd â'n gwaith achos ac yn gweithredu fel busnes. Rydym wrthi'n mabwysiadu [Cynllun Cyhoeddi Enghreifftiol](#) y Comisiynydd Gwybodaeth, sy'n ein hymrwymo i sicrhau bod gwybodaeth benodol ar gael i'r cyhoedd fel mater o drefn.
225. Cawsom 19 cais am wybodaeth o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a GDPR yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r ffigur hwn yn cynnwys ceisiadau gan unigolion sy'n arfer eu hawl i gael mynediad at y pwnc ond, oherwydd y niferoedd isel, ni allwn ddarparu union ffigur. Gwnaethom fodloni'r dyddiad cau statudol o 20 diwrnod gwaith ar gyfer pob cais a oedd yn ymwneud â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth ac a oedd yn bodloni'r terfyn amser o un mis ar gyfer ymateb i bob cais am fynediad at bwnc.
226. Nid oeddem yn destun unrhyw adolygiadau gan y Comisiynydd Gwybodaeth yn y cyfnod adrodd mewn perthynas â'n triniaeth o geisiadau.

Chwythu'r chwiban

227. Mae holl staff yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cael eu hannog i godi materion sy'n peri pryder am gamweddau sy'n dod i'w sylw tra byddant yn y gwaith. Mae'r Bwrdd o'r farn fod nodi camweddau mewnol yn gyfraniad pwysig at reoli risg gorfforaethol a sicrhau llywodraethu da.
228. Rydym wedi sefydlu polisi chwythu'r chwiban mewnol sy'n adlewyrchu darpariaethau Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998, sy'n nodi'r mecanwaith ar gyfer codi materion o'r fath, ac yn berthnasol i staff yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a'r holl gontractwyr ac eraill sy'n gweithio i'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach mewn unrhyw swyddogaeth.
229. Mae'r polisi yn cyfeirio at Swyddog Enwebedig, sy'n gallu cynnig cymorth a chynghor diduedd, y tu allan i'r gadwyn reoli, i'r rhai sy'n amau camymddwyn ac sy'n ystyried codi pryder.
230. Yn ystod y cyfnod adrodd ni chawsom unrhyw ddatgeliadau o faterion sy'n peri pryder.
231. Er mwyn asesu effeithiolrwydd ein trefniadau chwythu'r chwiban, rydym yn ystyried hyder staff yn y trefniadau, a'r hyn yr ydym wedi'i ddysgu o ddatgeliadau blaenorol. Gwnaethom ofyn i staff yn ein harolwg staff ym mis Hydref 2022 (yr ymatebodd 94% o staff iddo) y cwestiynau canlynol:
- Ydych chi'n ymwybodol o sut i nodi pryder o dan y Cod Ymddygiad? (60% yn ymateb 'ydw', ymatebodd 40% 'nac ydw')
 - Ydych chi'n hyderus, pe baech chi'n nodi pryder o dan y Cod, y byddid yn ymchwilio iddo'n iawn? (78% yn ymateb 'ydw', ymatebodd 22% 'nac ydw')
232. Er bod y canlyniadau hyn yn dangos hyder eithaf helaeth yn y trefniadau, maent yn awgrymu bod angen rhagor o waith i sicrhau bod yr holl staff yn ymwybodol o sut i godi pryder. O ganlyniad, byddwn yn parhau i flaenoriaethu codi ymwybyddiaeth ar gyfer ein trefniadau chwythu'r chwiban o fewn ein rhaglenni hyfforddi cychwynnol newydd.

Cwynion

233. Cyhoeddir ein [gweithdrefn gwyno](#) ar ein gwefan ac mae'n cyfarwyddo achwynwyr i gysylltu â'r tîm a ddarparodd y gwasanaeth i ddechrau. Os byddai'n well gan yr achwynydd, gallant gysylltu â'n Tîm Rheoli Gwybodaeth a fydd yn gweinyddu'r gŵyn ar ei ran.
234. Nod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yw darparu ymateb llawn i unrhyw gŵyn o fewn 20 diwrnod gwaith a datrys 90% o gwynion ar yr ymgais gyntaf. Mae gan Ombwdsmon y Senedd a'r Gwasanaeth Iechyd rôl hefyd wrth ymchwilio i gwynion bod adrannau a/neu asiantaethau'r llywodraeth ganolog wedi gweithredu'n amhriodol, yn annheg neu wedi darparu gwasanaeth gwael.
235. Ni chawsom unrhyw gwynion yn ystod y cyfnod adrodd.

Adroddiad cydnabyddiaeth a staff

Adroddiad cydnabyddiaeth

Polisi cydnabyddiaeth

236. Mae penodi, tâl a thelerau ac amodau Aelodau'r Bwrdd yn unol â Deddf Masnach 2021 (atodlen 4). Mae telerau ac amodau'r penodiad fel y'u pennir gan yr Adran Busnes a Masnach (Ysgrifennydd Gwladol). Yr Adran Busnes a Masnach sy'n penderfynu ar dâl aelodau anweithredol ac mae'r Cadeirydd yn penderfynu ar dâl aelodau gweithredol â chymeradwyaeth yr Adran. Mae tâl cydnabyddiaeth yn cynnwys tâl perfformiad heb ei gyfuno, cyfraniadau pensiwn cyflogwr, lwfansau, treuliau ac arian parod.
237. Mae tâl aelodau'r Pwyllgor Gwaith yn cael ei graffu a'i benderfynu gan Bwyllgor Taliadau'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach fel y nodir yn ei gylch gorchwyl.

Uwch benodiadau swyddogol

238. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cadw at Egwyddorion Recriwtio'r Gwasanaeth Sifil o benodi yn cael ei wneud ar gystadleuaeth deg ac agored wrth wneud uwch benodiadau, er ein bod yn cyflogi gweision cyhoeddus nid Gweision Sifil. Mae'r Egwyddorion Recriwtio a gyhoeddir gan Gomisiwn y Gwasanaeth Sifil yn nodi'r amgylchiadau pryd y gellir gwneud penodiadau fel arall.
239. Mae gan y swyddogion a gynhwysir yn yr adroddiad hwn benodiadau sy'n benagored. Byddai terfynu cynnar, heblaw am yn achos camymddwyn, yn arwain at yr unigolyn yn derbyn iawndal, fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.
240. Mae rhagor o wybodaeth am waith Comisiwn y Gwasanaeth Sifil ar gael yn: www.civilservicecommission.org.uk.

Cylogau Uwch Weithredwyr a buddion pensiwn yn 2021-23

Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio.

2021-23	Cylogau a Lwfansau ⁷		Bonws ⁸		Buddion pensiwn cronedig yn ystod y flwyddyn ⁹		Cyfanswm Taliadau ¹⁰	
	22 mis	Cywerth â blwyddyn lawn ¹¹	22 mis	Cywerth â blwyddyn lawn	22 mis	Cywerth â blwyddyn lawn	22 mis	Cywerth â blwyddyn lawn
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Oliver Griffiths (Swyddog Cyfrifo Prif Swyddog Gweithredol TRA)	245-250	135-140	20-25	5-10	85	32	355-360	175-180
Aproop Bhave (Prif Economegydd)	155-160	90-95	5-10	0-5	62	35	225-230	125-130
Clare Brodie (Cwnselydd Cyffredinol) ¹²	170-175	90-95	0-5	0-5	30	11	205-210	105-110
Michelle Cupples (Cyfarwyddwr, Cyfathrebu a Materion Allanol) ¹³	120-125	90-95	0-5	0-5	76	35	200-205	130-135
John Kirkpatrick (Cyfarwyddwr, Cyflawni Ymchwiliadau)	170-175	90-95	5-10	0-5	-13	-21	160-165	70-75
Sarah Milum (Cyfarwyddwr, Cydymffurfiaeth Ymchwiliadau) ¹⁴	145-150	70-75	0-5	0-5	-40	-46	110-115	25-30
Steven O'Donoghue (Cyfarwyddwr, Gwasanaethau Corfforaethol) ¹⁵	185-190	100-105	10-15	5-10	-8	-18	185-190	90-95

⁷ Nid oedd unrhyw gynnydd mewn cylogau yn y flwyddyn 2021-22 oherwydd saib cyflog y Gwasanaeth Sifil. Yn 2022-23 galluogodd yr Uwch Ganllawiau Cyflog Gwasanaeth Sifil gynnydd o 3% ar gyfer cylogau uwch yn 2022-23, er bod yr union ddyraniad, a oedd yn wahanol ar draws uwch staff yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, wedi'i bennu gan y Pwyllgor Taliadau, a gynigodd argymhellion a cheisiodd gymeradwyaeth angenrheidiol, fel sy'n ofynnol gan y cytundeb Fframwaith.

⁸ Y gronfa gyflog nad yw'n gysylltiedig â pherfformiad cyfunol ar gyfer uwch weision cyhoeddus yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yw 3.3% o'r bil cyflog gros ar gyfer y grŵp staff hwn. Penderfynwyd ar yr union ddyraniad, a oedd yn wahanol ar draws uwch staff yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, ar sail asesu perfformiad ar ddiwedd y flwyddyn perfformiad berthnasol a thrwy gydol y flwyddyn, gan y Pwyllgor Taliadau, a gynigodd a cheisio cymeradwyaethau, fel y bo'n ofynnol gan y cytundeb Fframwaith.

⁹ Cyfrifir buddion pensiwn cronedig fel y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi gan 20, ynghyd â'r cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw gyfandaliad, minws y cyfraniadau a delir gan yr unigolyn.

¹⁰ Mae cyfanswm y taliadau yn adlewyrchu ystod band cyfanswm cyflog, bonws a phensiwn yn rhifau unigol ac nid swm yr ystodau band isaf/uchaf.

¹¹ Y rhifau cyfwerth â blwyddyn lawn yw'r rhifau ar gyfer y 12 mis rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023

¹² Cyfarwyddwr Gweithredol y Bwrdd Awdurdod Rhwymedïau Masnach

¹³ Ymunodd Michelle Cupples (Cyfarwyddwr Cyfathrebu a Materion Allanol) â'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach ym mis Rhagfyr 2021.

¹⁴ Symudodd Sarah Milum (Cyfarwyddwr Cydymffurfiaeth Ymchwiliadau) i oriau rhan-amser (66% CALI) ym mis Gorffennaf 2022.

¹⁵ Cyfarwyddwr Gweithredol y Bwrdd Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Pensiwn Uwch Weithredwyr a hawliau budd-daliadau yn 2021-23

Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio.

2021-23	Cynnydd go iawn mewn pensiwn adeg Oedran Ymdeol		Cyfanswm y pensiwn cronedig adeg Oedran Ymdeol	Gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod ¹⁶		Cynnydd gwirioneddol mewn gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod minws cyfraniadau Cyfarwyddwr ¹⁷	
	22 mis	Cyfwerth â blwyddyn lawn ¹⁸		Ar 31.03.23	Ar 31.03.22	22 mis	Cyfwerth â blwyddyn lawn
	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000	£'000
Oliver Griffiths (Swyddog Cyfrifo Prif Swyddog Gweithredol TRA)	5 i 7.5	0 i 2.5	35-40	554	486	37	10
Oliver Griffiths (Cyfandaliad) ¹⁹	-5 i -2.5	-5 i -2.5	50-55				
Aproop Bhawe (Prif Econemegydd)	2.5 i 5	0 i 2.5	20-25	193	167	19	11
Clare Brodie (Cwnselydd Cyffredinol) ²⁰	0 i 2.5	0 i 2.5	35-40	500	451	4	-3
Michelle Cupples (Cyfarwyddwr, Cyfathrebu a Materion Allanol)	5 i 7.5	2.5 i 5	35-40	734	629	48	21
Michelle Cupples (Pensiwn cyfandaliad)	2.5 i 5	0 i 2.5	70-75				
John Kirkpatrick (Cyfarwyddwr, Cyflawni Ymchwiliadau)	-2.5 to 0	-2.5 to 0	60-65	1,097	1,013	-35	-33
Sarah Milum (Cyfarwyddwr, Cydymffurfiaeth Ymchwiliadau) ²¹	-2.5 to 0	-2.5 to 0	50-55	1,093	1,022	-79	-56
Sarah Milum (Pensiwn cyfandaliad)	-15 i -12.5	-10 i -7.5	120-125				
Steven O'Donoghue (Cyfarwyddwr, Gwasanaethau Corfforaethol)	0 i 2.5	-2.5 to 0	60-65	969	892	-30	-29

¹⁶ Cyfrifir ffigurau CETV gan ddefnyddio'r canllawiau ar gyfraddau gostyngol ar gyfer cyfrifo cyfraddau cyfraniadau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus heb eu hariannu a oedd ar waith ar 31 Mawrth 2023 Cyhoeddodd Trysorlys EF ganllawiau wedi'u diweddarau ar 27 Ebrill 2023; bydd y canllawiau hyn yn cael eu defnyddio wrth gyfrifo ffigurau CETV 2023-24.

¹⁷ Mae'r cynnydd go iawn cyfwerth ag arian parod yn ystyried cyfradd dybiedig o ailbriso o 1.7% yn unol â gorchymyn ailbriso statudol y Llywodraeth ar gyfer 2021-22. Gan ystyried chwyddiant, i rai swyddogion gweithredol bu gostyngiad.

¹⁸ Y rhifau cyfwerth â blwyddyn lawn yw'r rhifau ar gyfer y 12 mis rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Mawrth 2023

¹⁹ Mae pensiynau cyfandaliad ychwanegol yn daladwy ar rai cynlluniau hŷn.

²⁰ Lle nad oes, neu godiad cyflog bach, efallai na fydd y cynnydd mewn pensiwn oherwydd gwasanaeth ychwanegol yn gwrthbwyso'r cynnydd chwyddiant, gan arwain at ostyngiad mewn gwerth pensiwn mewn termau go iawn

²¹ Ymdeolodd Sarah Milum yn rhannol a chymryd rhai o'i buddion pensiwn, gan arwain at gynnydd gwirioneddol anghywir mewn gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod yn cael ei adrodd am y 10 mis hyd at 28 Chwefror 2022. Nid yw ffigurau wedi'u hailgyfrifo ar gael ac nid yw'r rhif 22 mis a adroddwyd wedi'i addasu.

Cyflog

241. Mae 'cyflog' yn cynnwys cyflog gros, lwfansau recriwtio a chadw, ac unrhyw lwfans arall i'r graddau y mae'n ddarostyngedig i drethiant y DU. Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar daliadau cronedig a wnaed gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ac felly wedi'i gofnodi yn y cyfrifon hyn.

Buddion ar ffurf nwyddau

242. Mae gwerth ariannol budd-daliadau mewn nwyddau yn cynnwys unrhyw fuddion a ddarperir gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ac sy'n cael eu trin gan CThEF yn enillion trethadwy. Nid oes unrhyw fuddion mewn nwyddau i'w datgelu mewn perthynas â Phrif Swyddog Gweithredol a Chyfarwyddwyr yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Taliadau bonws

243. Mae taliadau bonws, a elwir yn dâl cysylltiedig â pherfformiad anghyfunol, yn seiliedig ar lefelau perfformiad a gafwyd. Mae taliadau bonws yn ymwneud â'r perfformiad yn y flwyddyn y maent yn dod yn daladwy i'r unigolyn. Mae'r taliadau bonws a adroddir yn ymwneud â pherfformiad yn ystod y cyfnod. Caiff taliadau bonws eu cymeradwyo gan y Bwrdd yn unol â Chytundeb Fframwaith yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Buddion Pensiwn

244. Wrth gyflogi gweision cyhoeddus, mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cadw mynediad i'r buddion pensiwn trwy drefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015 ymlaen, cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd ar gyfer gweision sifil - y Cynllun Pensiwn Gweision Sifil ac Eraill neu alffa, sy'n darparu buddion ar sail cyfartaledd gyrfa gydag oedran pensiwn arferol sy'n hafal i oedran pensiwn y wladwriaeth yr aelod neu 65 os yw'n uwch. O 1 Ebrill 2015, ymunodd pob gwas sifil sydd newydd ei benodi â'r mwyafrif o'r rhai sydd eisoes mewn gwasanaeth ag alpha. Cyn y dyddiad hwnnw, cymerodd gweision sifil ran ym mhrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae gan y PCSPS bedair adran: mae tair (clasurol, premiwm, clasurol plus) yn darparu buddion ar sail cyflog terfynol ag oedran pensiwn arferol o 60, ac mae un (nuvos) yn darparu buddion ar sail gyrfa gyfan ag oedran pensiwn arferol o 65. Arhosodd aelodau presennol y PCSPS a oedd o fewn deng mlynedd i'w hoedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y PCSPS ar ôl 1 Ebrill 2015. Newidiodd y rhai a oedd rhwng deng mlynedd a thair blynedd ar ddeg a phum mis o'u hoed pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 neu newid i alpha rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 a 1 Chwefror 2022.
245. Mae'r gwahaniaethu a nodwyd gan y llysoedd yn y ffordd y cafodd diwygiadau pensiwn 2015 eu cyflwyno i rai aelodau yn cael sylw gan y Llywodraeth drwy wneud cais am rwymedi a gall aelodau cymwys sydd â gwasanaeth perthnasol rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022 fod â hawl i fuddion pensiwn gwahanol mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw (a gall hyn effeithio ar y Gwerthoedd Trosglwyddo Cyfwerth Arian a ddangosir yn yr adroddiad hwn). Yn rhan o'r rhaglen driniaeth, symudwyd pob gwas sifil i gynllun pensiwn Alpha o 1 Ebrill 2022. Yn achos pob aelod sy'n cael eu symud i alffa mae eu buddion PCSPS 'wedi'u 'bancio', a'r rhai sydd â buddion cynharach yn un o adrannau cyflog terfynol y PCSPS yn cael

y buddion hynny yn seiliedig ar eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael alffa. Bydd y rhaglen rhwymedi yn gweithredu dewis gohiriedig ar gyfer y cyfnod yr effeithir arno ar gyfer aelodau perthnasol ar ôl ymddeol. Nid yw hyn wedi'i weithredu eto.

246. Gall aelodau sy'n ymuno o fis Hydref 2002 ddewis naill ai'r trefniant buddion diffiniedig priodol neu bensiwn cyfraniadau wedi'u diffinio (prynu arian) â chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth). Nid yw'r cynlluniau buddion diffiniedig amlgyflogwr hyn yn cael eu hariannu â chost y buddion a delir gan arian a bleidleisiwyd gan y Senedd bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy o dan y fersiwn clasurol, premiwm, clasurol plus, nuvos ac alpha yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â deddfwriaeth Cynnydd mewn Pensiynau. Mae Actiwari'r Cynllun yn adolygu cyfraniadau'r cyflogwr bob pedair blynedd fel arfer yn dilyn prisiad cynllun llawn. Disgwylir i'r cyfraddau cyfrannu dalu cost y budd-daliadau sy'n cronni yn ystod 2021-22 i'w talu pan fydd yr aelod yn ymddeol ac nid y budd-daliadau a dalwyd yn ystod y cyfnod hwn i bensiynwyr presennol. Gellir dod o hyd i fanylion yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: www.civilservicepensionscheme.org.uk/about-us/resource-accounts.
247. Gall gweithwyr sy'n ymuno â'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach ddewis naill ai'r trefniant buddion a ddiffinnir yn briodol fel uchod neu bensiwn rhanddeiliaid 'prynu arian' â chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth). Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gwneud cyfraniad sylfaenol rhwng 8.0% a 14.8% (yn dibynnu ar oedran yr aelod) i mewn i'r pensiwn rhanddeiliaid. Nid oes rhaid i'r gweithiwr gyfrannu, ond pan fydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn cyfateb i'r rhain hyd at derfyn o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Am y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023, talwyd cyfraniadau cyflogwyr o £12k i ddarparwyr pensiwn partneriaeth. Mae cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5% arall o gyflog pensiynadwy i dalu cost yswiriant budd-dal risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth mewn gwasanaeth ac ymddeoliad iechyd gwael). Dim cyfraniadau oherwydd darparwyr pensiwn y bartneriaeth ar 31 Mawrth 2023 ac nid oedd cyfraniadau rhagdaledig ar y dyddiad hwnnw.
248. Y cyfnod hwn, ni wnaeth neb ymddeol yn gynnar ar sail afiechyd. Mae rhagor o fanylion am drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar gael ar y wefan www.civilservicepensionscheme.org.uk.

Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV)

249. Dyma werth cyfalafol asesedig actiwaraid buddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddion sy'n cael eu gwerthfawrogi yw buddion cronedig yr aelod a phensiwn unrhyw briod wrth gefn sy'n daladwy o'r cynllun. Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion pensiwn y maent wedi'u cronni yn eu cynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i gyfanswm eu gwasanaeth gweinidogol, nid dim ond eu penodiad presennol fel gweinidog. Cyfrifir CETV yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fudd-daliadau sy'n deillio o Dreth Lwfans Gydol Oes a allai fod yn ddyledus pan fydd buddion pensiwn yn cael eu cymryd.

Cynnydd go iawn yng ngwerth CETV

250. Dyma'r elfen o'r cynnydd mewn pensiwn cronedig a ariennir gan y Trysorlys. Nid yw'n cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant a chyfraniadau a delir gan y gweithiwr. Mae'n cael ei gyfrifo gan ddefnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Cydnabyddiaeth i Aelodau Anweithredol o'r Bwrdd

251. Isod mae'r ffioedd blynyddol ynghyd â threuliau trethadwy a dalwyd i Aelodau Bwrdd Anweithredol TRA, yn y cyfnod o 22 mis hyd at 31 Mawrth 2023. (Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio).

	2021-23	(Cyfwerth â blwyddyn lawn)
	£	£
Simon Walker CBE (Cadeirydd y Bwrdd a Phwyllgor Taliadau TRA)	53,465	(29,235)
Patricia Gallan (Uwch Gyfarwyddwr Annibynnol)	28,688	(15,825)
John Hughes (Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg)	33,856	(18,749)
Adam Marshall CBE	27,794	(15,294)
Cyfanswm Taliadau²²	143,803	(79,103)

252. Nid yw David Collins ac Iraj Amiri yn aelodau o'r Bwrdd ond aethant i gyfarfodydd a gweithredu yn gynghorwyr arbenigol i'r Bwrdd. Isod mae eu ffioedd blynyddol ynghyd â threuliau trethadwy yn y cyfnod o 22 mis hyd at 31 Mawrth 2023. (Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio).

	2021-23	(Cyfwerth â blwyddyn lawn)
	£	£
Iraj Amiri	12,860	(6,628)
David Collins ²³	3,186	(5,000)
Cyfanswm Taliadau²⁴	16,046	(11,628)

²² Tâl blynyddol Patricia Gallan ac Adam Marshall yw £15,000. Tâl blynyddol John Hughes yw £18,000 fel Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg ac mae tâl blynyddol Simon Walker yn £29,000 fel Cadeirydd y Bwrdd. Mae elfennau eraill o'r tâl a ddatgelir yma yn ymwneud â threuliau trethadwy sydd wedi'u had-dalu yn ystod y cyfnod adrodd.

²³ Penodwyd 1 Medi 2022

²⁴ Taliadau cynghorwyr arbenigol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yw £5,000 y flwyddyn sydd wedi'i ddosrannu lle bo hynny'n berthnasol. Mae gwahaniaethau yng nghyfanswm y tâl yn ymwneud â threuliau trethadwy sy'n ganlyniad i gostau teithio sy'n gysylltiedig â gwahanol bellteroedd daearyddol.

Datgelu cyflog teg

253. Mae'r data ar gyfer y tabl hwn yn ymwneud â'r 12 mis hyd at 31 Mawrth 2023 yn unig. Ni fyddai cyfrifiad o 22 mis yn caniatáu cymharu'r endidau eraill felly mae'r datgeliad 12 mis canlynol wedi'i gyflwyno er hwylustod cymharu yn y dyfodol. (Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio).

	Cyfanswm Cyflog a Buddion £'000	2022-23 Cyflog £'000
Band o gyfanswm tâl aelod bwrdd ar y cyflog uchaf	£145,001 – 150,000	£135,000 - £140,000
Tâl y 25ain ganradd	£35,048	£34,348
Cymhareb taliadau	4:1	4:1
Tâl y 50fed ganradd	£43,498	£43,198
Cymhareb taliadau	3:1	3:1
Tâl y 75ain ganradd	£59,437	£58,437
Cymhareb taliadau	2:1	2:1

254. Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl yr aelod bwrdd ar y cyflogau uchaf yn eu sefydliad a'r 25ain, 50fed a'r 75ain tâl canolrifol canrannol o weithlu'r sefydliad.

255. Cyflog band yr aelod bwrdd ar y cyflog uchaf yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn y flwyddyn ariannol 2022-23 oedd £135,000-£140,000. Roedd hyn bedair gwaith tâl y bumed ganradd ar hugain, dair gwaith tâl yr hanner canfed ganradd a dwy waith tâl y saithdeg pumed ganradd o'r gweithlu.

256. Cyfanswm cyflog a buddion band yr aelod bwrdd ar y cyflogau uchaf yn TRA yn y flwyddyn ariannol 2022-23 oedd £145,000-£150,000. Roedd hyn bedair gwaith tâl y bumed ganradd ar hugain, dair gwaith tâl yr hanner canfed ganradd a dwy waith tâl y saithdeg pumed ganradd o'r gweithlu.

257. Cafodd tâl asiantaeth a staff dros dro eraill a gyflogir gan TRA ei eithrio wrth gyfrifo'r tâl canolrifol.

258. Mae cyfanswm y tâl ar 31 Mawrth 2023 yn cynnwys cyflog, cyflog sy'n gysylltiedig â pherfformiad heb ei gyfnerthu, a buddion ar ffurf nwyddau Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a'r gwerth cyfwerth ag arian o drosglwyddo pensiynau.

259. Yn 2021-23, ni chafodd yr un gweithiwr dâl yn fwy na'r cyfarwyddwr ar y cyflog uchaf. Roedd y tâl yn amrywio o £25,000 - £30,000 i £145,000 - £150,000. Mae hyn yn adlewyrchu'r amrediad o setiau sgiliau sy'n ofynnol gan y sefydliad.

Adroddiad staff

Costau staff

Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio.

Mae costau staff (gan gynnwys Cyfarwyddwyr) yn cynnwys:	2021-23			2022-23			2021-22		
	Staff parhaol	Staff eraill	Cyfanswm	Staff parhaol	Staff eraill	Cyfanswm	Staff parhaol	Staff eraill	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	11,771	1,426	13,197	6,686	855	7,541	5,085	571	5,656
Costau Nawdd Cymdeithasol	1,429		1,429	833		833	596		596
Costau pensiwn eraill	3,102		3,102	1,776		1,776	1,326		1,326
Cyfanswm	16,302	1,426	17,728	9,295	855	10,150	7,007	571	7,578

260. Mae staff parhaol yn cynnwys gweision cyhoeddus parhaol (gan gynnwys y rhai ar gcontractau cyfnod penodol ac wedi'u secondio gan gyrff eraill) Mae 'staff eraill' yn cynnwys staff asiantaeth a chontractwyr arbenigol. Mae unrhyw adenillion o secondiadau allanol wedi cael eu rhwydo yn erbyn cyflogau.

Adolygiadau Cyflog Staff

261. Nid oedd unrhyw gynnydd mewn cyflogau ar gyfer staff yn y flwyddyn 2021-22 oherwydd saib cyflog y Gwasanaeth Sifil. Ar gyfer 2022-23, fe wnaethom sicrhau cytundeb cyflog dwy flynedd yn gwireddu cynnydd mewn tâl a dyfarniad cyflog cyfartalog o 6% yn 2022 ar gyfer ein gweithlu islaw lefel Cyfarwyddwr trwy weithredu dull Cyflog Seiliedig ar Allu.

Nifer cyfartalog y bobl a gyflogir

262. Dyma nifer cyfartalog y bobl gyfwerth ag amser llawn a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn. Mae'r tabl hwn wedi cael ei archwilio.

	2021-23	2022-23	2021-22
Staff parhaol (Y DU)	128	134	122
Staff eraill	5	5.9	4
Cyfanswm niferoedd staff	133	139.9	126

Pecynnau ymadael (yn amodol ar archwiliad)

263. Ni wnaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach unrhyw ddiswyddiad na chostau ymadael eraill yn y cyfnod adrodd hwn.

Polisi treth ar gyfer hai a benodir oddi ar y gyflogres

264. Amlygodd adolygiad y Llywodraeth o drefniadau treth y rhai a benodwyd yn y sector cyhoeddus y posibilrwydd o drefniadau artiffisial i alluogi osgoi trethi, megis defnyddio cwmnïau gwasanaeth personol. Cyhoeddwyd canlyniadau ac argymhellion yr adolygiad hwn ar 23 Mai 2012, gan gynnwys mesurau i sefydliadau weithredu o 2013-14. Mae pob contract TRA ac adnewyddiad contract yn cynnwys cymal sy'n ein galluogi i gael sicrwydd bod unigolion yn talu'r swm cywir o gyfraniadau treth ac yswiriant gwladol.

Mae'r tablau isod yn dangos nifer yr ymrwymadau oddi ar y gyflogres.

Tabl 1: Ar gyfer yr holl ymrwymadau oddi ar y gyflogres ar 31 Mawrth 2023, am fwy na £245 y dydd.

Nifer yr ymgysylltiadau presennol ar 31 Mawrth 2023		5
<i>O blith y rhain</i>		
Y nifer sy'n bodoli ers llai na blwyddyn ar adeg adrodd.		3
Y nifer sy'n bodoli ers rhwng un neu ddwy flynedd adeg adrodd.		2
Y nifer sy'n bodoli ers rhwng dwy neu dair blynedd adeg adrodd.		0
Y nifer sy'n bodoli ers rhwng tair neu bedair blynedd ar adeg adrodd.		0
Y nifer sy'n bodoli ers pedair blynedd neu ragor ar adeg adrodd.		0
Cadarnhad bod yr holl ymrwymadau presennol oddi ar y gyflogres, a nodwyd uchod, wedi cael asesiad ar sail risg ar ryw adeg ynghylch a oes angen sicrwydd bod yr unigolyn yn talu'r swm cywir o dreth a, lle bo angen, y ceisir y sicrwydd hwnnw.		Ydynt

Sylwer: Sefydlwyd TRA ar 1 Mehefin 2021, ac felly mae'n bodoli ers 22 mis (1 flwyddyn 10 mis). Felly nid oes unrhyw gontractwyr wedi bod yn ymgysylltu am fwy na'r cyfnod hwnnw.

Tabl 2: Ar gyfer pob ymgysylltiad oddi ar y gyflogres, rhwng 1 Mehefin 2021 a 31 Mawrth 2023, am fwy na £245 y dydd.

Roedd pob gweithiwr a dalwyd yn uchel oddi ar y gyflogres yn cymryd rhan ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod o 22 mis yn dod i ben ar 31 Mawrth 2023, gan ennill £245 y dydd neu ragor.

Nifer y gweithwyr oddi ar y gyflogres dros dro sy'n cymryd rhan yn ystod y flwyddyn yn dod i ben ar 31 Mawrth 2023	18
<i>O blith y rhain</i>	
Ddim yn ddarostyngedig i ddeddfwriaeth oddi ar y gyflogres (IR35)	0
Yn ddarostyngedig i ddeddfwriaeth oddi ar y gyflogres ac wedi'i benderfynu o fod o fewn cwmpas IR35	17
Yn ddarostyngedig i ddeddfwriaeth oddi ar y gyflogres ac wedi'i benderfynu o fod y tu allan i gwmpas IR35	1
Nifer yr ymrwymïadau a ailaseswyd at ddibenion cydymffurfio neu sicrwydd yn ystod y flwyddyn	0
O blith y rhain: nifer yr ymrwymïadau a welodd newid i statws IR35 yn dilyn adolygiad.	0

Sylwer: Yn ystod y cyfnod llawn o 22 mis, roedd TRA wedi cyflogi cyfanswm o 18 o lafur wrth gefn i fynd i'r afael â gofynion adnoddau ac arbenigedd tymor byr. O blith y rhain, mae 5 yn cymryd rhan ar 31 Mawrth 2023 sydd naill ai'n ôl-lenwi swyddi gwag tra bydd ymdrechion recriwtio yn mynd rhagddynt neu'n cyflawni blaenoriaethau/prosiectau cynllun corfforaethol a busnes cyfyngedig o ran amser

Tabl 3: Ar gyfer unrhyw ymrwymïadau oddi ar gyflogres aelodau'r Bwrdd, a/neu, uwch swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, rhwng 1 Mehefin 2021 a 31 Mawrth 2023.

Nifer yr ymrwymïadau oddi ar y gyflogres gan aelodau'r bwrdd, a/neu, uwch swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol, yn ystod y flwyddyn ariannol.	0
Nifer yr unigolion sydd wedi cael eu hystyried yn "aelodau'r bwrdd, a/neu, uwch swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol," yn ystod y flwyddyn ariannol. Dylai'r ffigur hwn gynnwys ymrwymïadau oddi ar y gyflogres ac ar y gyflogres.	12

Sylwer: mae tabl 3 yn dangos nifer yr unigolion sydd wedi cael eu hystyried yn "aelodau'r bwrdd, a/neu, uwch swyddogion sydd â chyfrifoldeb ariannol sylweddol", rhwng 1 Mehefin 2021 a 31 Mawrth 2022. Mae hwn yn ddiffiniad ehangach nag a ddefnyddir i benderfynu pa unigolion y dylid eu cynnwys yn yr Adroddiad Taliadau.

Tabl 4 - Mae'r tabl hwn yn dangos nifer yr unigolion sy'n uwch swyddogion sy'n cyfateb i raddau 1 a 2 y Gwasanaeth Sifil Uwch a gyflogir gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn ystod y cyfnod.

	2021-23	2022-23	2021-22
Prif Weithredwr (Cyfwerth â SCS2)	1	1	1
Cyfarwyddwyr (Cyfwerth â SCS1)	6	6	6
Cyfanswm	7	7	7

Cyflogaeth

265. Nodir isod nifer y gweithwyr ar 31 Mawrth 2023 a ddisbarthir yn ôl hunaniaeth rhywedd. Nid yw'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gofyn am ddatgelu nodweddion gwarchoddedig gan gynnwys rhyw gan ei weithwyr oddi ar y gyflogres ac felly nid yw'r tabl hwn yn eithrio'r gweithwyr hyn.
266. Er mwyn atal prosesu gwybodaeth bersonol yn annheg drwy ddiidyniad, mae ffigurau ar gyfer nifer y bobl mewn categorïau nodwedd cydraddoldeb wedi'u talgrynnu i'r deg agosaf, a lle mae'r rhif yn llai na phump (ac eithrio lle nad oes sero) a ddangosir ar ffurf '*'. Oherwydd maint y busnes, ni ellir darparu dadansoddiad o nifer y bobl o bob rhyw yn ein tîm gweithredol heb beryglu prosesu gwybodaeth bersonol yn annheg trwy ddiidyniad.

	Gwryw	Benyw	Anneuaid
Cyfanswm y gweithwyr	70	70	*

Trosiant Staff

267. Trosiant staff rhwng Mehefin 2021 a Mawrth 2023 oedd 32%. O fewn y cyfnod roedd trosiant staff yn 17.1% yn 2021-22 (10 mis) a 14.9% yn 2022-23 (12 mis). Cyfrifir y ffigwr trosiant fel nifer y rhai sy'n gadael dros y cyfnod wedi'i rannu â nifer cyfartalog y staff sydd mewn swydd dros y cyfnod. Mae ein priodoledd wedi cael ei yrru gan nifer o ffactorau sy'n cyfrannu ac rydym wedi mynd i'r afael â hyn trwy amrywiol gamau gweithredu gan gynnwys rhaglen sylweddol o ddatblygu rheolaeth, ffocws trylwyr ar ein gwerthoedd a DNA a chyflwyno tâl sy'n seiliedig ar allu.

Iechyd, Lles a Diogelwch

268. Rydym yn darparu amgylcheddau gwaith sy'n ddiogel ac yn iach i'n staff, ymwelwyr a'r rhai y mae ein gweithgareddau busnes yn effeithio'n uniongyrchol arnynt.
269. Mae iechyd a lles ein pobl yn bwysig i ni, ac mae gennym bolisi absenoldeb salwch cynhwysfawr. Rhwng Ebrill 2022 a Mawrth 2023 y nifer cyfartalog o ddiwrnodau ar gyfer absenoldeb salwch oedd 5.12 diwrnod y gweithiwr, o'i gymharu â 4.1 diwrnod fesul gweithiwr ar gyfer Mehefin 2021 – Mawrth 2022. Ar gyfer cyfanswm y cyfnod rhwng Mehefin 2021 a Mawrth 2023, nifer cyfartalog y diwrnodau absenoldeb salwch fesul gweithiwr yw 8.75.
270. Yr achos mwyaf o absenoldeb salwch yn ystod Mehefin 2021 – Mawrth 2023 oedd lles meddyliol ac wedyn COVID-19.
271. Rydym yn sicrhau bod gan staff addasiadau priodol yn y gweithle i'w galluogi i berfformio, â chymorth cyngor iechyd galwedigaethol.
272. Rydym yn cynnig trefniant iechyd a llesiant cynhwysfawr wedi'i deilwra i anghenion gweithwyr yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Mae'r cynnig yn cynnwys mynediad at Raglen Cymorth i Weithwyr sydd ar gael 24/7 gydag adnoddau ar-lein.
273. Ar ôl ei sefydlu, gwnaethom gyflwyno polisi iechyd a diogelwch cyffredinol. Yn y cyfnod nid oedd gan Awdurdod Rhwymedïau Masnach unrhyw ddiwyddiadau adroddadwy.

274. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gweithredu Pwyllgor Iechyd, Diogelwch a Lles sy'n cwrdd bob chwarter. Mae'r Pwyllgor yn cael ei gadeirio gan ein Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol ac mae'n cynnwys cynrychiolwyr yr Undebau Llafur a chynrychiolwyr o'r unedau busnes yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach.

Adnoddau a gallu

275. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach wedi ceisio denu a chadw pobl o dalent a phrofiad o amrywiaeth o sectorau a sicrhau amrywiaeth yn ein gweithlu. Rydym yn cynnal aelodaeth i Gomisiwn y Gwasanaeth Sifil, gan recriwtio a hyrwyddo ar sail cystadleuaeth deg ac agored. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gyflogwr sy'n hyderus o ran anabledd.
276. Rydym yn parhau i flaenoriaethu meithrin gallu i gyflawni ymatebion effeithiol i rwymedïau masnach y DU ac yn sylfaenol i hyn fu cyflwyno ein fframwaith gallu a phensaernïaeth cyflog sy'n seiliedig ar allu. Rydym yn cyflogi pobl i weithio ar draws polisi, cyfreithiol, dadansoddi, y maes unigryw o ymchwilio i rwymedïau masnach ac yn ein gwasanaethau corfforaethol. Er eu bod yn fach, mae'r amrediad o sgiliau a logir ac arbenigeddau cysylltiedig yn arwain yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gyson i archwilio cyfleoedd i ddenu'n arloesol yr amrediad amrywiol o sgiliau sydd eu hangen arnom. Rhoddir rhagor o wybodaeth am ein cyflawniadau yn ystod y cyfnod sy'n ymwneud ag amrywiaeth a chynhwysiant yn rhan o'r Adroddiad Perfformiad.

Perthynas Undebau Llafur

277. Mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn cydnabod bod y Gwasanaethau Cyhoeddus a Masnachol (PCS), FDA, ac Undebau Llafur Prospect yn cynrychioli buddiannau ein pobl mewn trafodaethau swyddogol. Mae gennym gangen leol PCS sy'n datblygu, mynediad at gynrychiolwyr ein hadrannau rhieni ac rydym yn defnyddio cynrychiolwyr cenedlaethol i ymgynghori ar faterion yn ogystal ag ar gyfer achosion cwyno a disgyblu.
278. Cyflwynir gwybodaeth amser cyfleuster undeb llafur yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach am y cyfnod (22 mis) hyd at 31 Mawrth 2023 isod.

Tabl 1	Rhif gweithiwr cyfwerth ag amser llawn
Swyddogion perthnasol yr undeb	
Nifer y gweithwyr a oedd yn swyddogion perthnasol yr undeb yn ystod y cyfnod perthnasol	2

Tabl 2	Rhif gweithiwr cyfwerth ag amser llawn
Canran yr amser a dreulir ar amser cyfleuster	
0%	
1%-50%	2
51%-99%	
100%	
Nifer y Gweithwyr	2

Tabl 3**Canran y bil a wariwyd ar amser cyfleuster**

Darparu cyfanswm cost amser cyfleuster £	£3,071
Darparu cyfanswm y bil cyflogau £	£16,300,000
(Cyfanswm cost amser cyfleuster / bil cyflog cyfanswm) X 100	0.02%

Tabl 4**Gweithgareddau Undebau Llafur a Dalwyd**

Mae'r amser a dreulir ar weithgareddau undebau llafur a dalwyd yn ganran o gyfanswm yr oriau amser cyfleuster a dalwyd wedi'u cyfrifo yn y modd hwn: (cyfanswm yr oriau a dreulir ar weithgareddau undeb llafur â thâl gan swyddogion perthnasol yr undeb yn ystod y cyfnod perthnasol / cyfanswm oriau amser y cyfleuster a dalwyd) X 100	0
--	---

Adroddiad atebolrwydd ac archwilio'r Senedd

Datgeliadau atebolrwydd i'r Senedd (yn amodol ar archwiliad)

Nid oedd gan yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach unrhyw ddatgeliadau sy'n bodloni'r gofynion (trothwyon) fel y'u diffinnir yn Managing Public Money i'w ddatgelu ar gyfer y cyfnod adrodd hwn.

Rheoleidd-dra

Am y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023, ni awdurdododd unrhyw aelod o staff yr Awdurdod Rhwymediâu Masnach gwrs gweithredu a oedd yn torri gofynion rheoleidd-dra fel y'u nodir yn Managing Public Money.

Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol i Dai'r Senedd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach am y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023 o dan Ddeddf Masnach 2021.

Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys rhwymedïau masnach yr Awdurdod

- Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2023
- Wedyn daeth datganiad o wariant net cynhwysfawr, Datganiad o Lifau Arian a Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr am y cyfnod i ben; a'r
- nodiadau cysylltiedig gan gynnwys y polisïau cyfrifo sylweddol.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i gymhwyso wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn gyfraith berthnasol ac mae'r DU wedi mabwysiadu safonau cyfrifo rhyngwladol.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o gyflwr materion yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ar 31 Mawrth 2023 ac yna daeth ei wariant net ar gyfer y cyfnod i ben; ac
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â Deddf Masnach 2021 a chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a Thrysorlys EM a gyhoeddwyd o dan hynny.

Rheoleidd-dra gwariant

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r incwm a'r gwariant a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail ar gyfer barn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) (ISAs UK), y gyfraith berthnasol a'r Nodyn Ymarfer 10 *Archwiliad o Datganiadau Ariannol a Rheoleidd-dra Cyrff Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig (2022)*. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng *nghyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio adran datganiadau ariannol* fy nhystysgrif.

Mae'r safonau hynny'n ei gwneud yn ofynnol i mi a'm staff gydymffurfio â Safon Foesebol Ddiwygiedig 2019 y *Cyngor Adrodd Ariannol*. Rwy'n annibynnol ar yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn unol â'r gofynion moesebol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU. Mae fy staff a minnau wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesebol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnydd yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach o sail cyfrifo'r busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach i barhau fel pryder parhaus am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Mae fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifo mewn perthynas â phryder yn cael eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r dystysgrif hon.

Mabwysiadir sail cyfrifo busnes gweithredol ar gyfer yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach i ystyried y gofynion a nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys EM, sy'n ei gwneud yn ofynnol i endidau fabwysiadu sail cyfrifo busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol lle rhagwelir y bydd y gwasanaethau y maent yn eu darparu yn parhau i'r dyfodol.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon ond nid yw'n cynnwys y datganiadau ariannol na thystysgrif fy archwilydd. Y Swyddog Cyfrifo sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall.

Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, heblaw am i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn fy nhystysgrif, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol, neu os yw'n ymddangos bod fy ngwybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad, neu fel arall yn ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn sylweddol.

Os byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf i, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad materol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth Ariannol a Staff sydd i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â'r Ysgrifennydd Gwladol a Chyfarwyddiadau'r Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Masnach 2021.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad.

- mae'r rhannau o'r Adroddiadau Atebolrwydd sy'n destun archwiliad wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Ysgrifennydd Gwladol a Thrysorlys EF a wnaed o dan Ddeddf Masnach 2021, ac

- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiadau Perfformiad ac Atebolrwydd am y cyfnod y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar ei gyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r gofynion cyfreithiol cymwys.

Materion yr wyf yn adrodd amdanynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiadau Perfformiad ac Atebolrwydd.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol yr wyf yn eu hadrodd wrthy ch chi os, yn fy marn i:

- Nad yw cofnodion cyfrifeg digonol wedi'u cadw gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach; neu
- Nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sy'n destun archwiliad yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifo; neu
- nad yw datgeliadau penodol o gydnabyddiaeth ariannol a bennir gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys EF wedi'u gwneud neu nid yw rhannau o'r Adroddiad Cydnabyddiaeth a Staff sydd i'w harchwilio yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddol; neu
- nad yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys EF.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifo am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifo, mae'r Swyddog Cyfrifo yn gyfrifol am:

- gadw cofnodion cyfrifo priodol;
- rhoi mynediad i'r C&AG i'r holl wybodaeth y mae'r rheolwyr yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i baratoi'r datganiadau ariannol megis cofnodion, dogfennau a materion eraill;
- darparu gwybodaeth ac esboniadau ychwanegol sydd eu hangen ar y C&AG ar gyfer ei archwiliad;
- darparu mynediad anghyfyngedig i'r C&AG i bersonau o fewn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach y mae'r archwilydd yn penderfynu bod angen cael tystiolaeth archwilio oddi wrthynt;
- sicrhau bod rheolaethau mewnol o'r fath ar waith fel y tybir eu bod yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiad ariannol i fod yn rhydd rhag camddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad;
- sicrhau bod y datganiadau ariannol yn rhoi barn wir a theg ac yn cael eu paratoi yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a Thrysorlys EM a wnaed o dan Ddeddf Masnach 2021,

- sicrhau bod yr adroddiad blynyddol, sy'n cynnwys yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth Ariannol a Staff, yn cael ei baratoi yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a Thrysorlys EF a wnaed o dan Ddeddf Masnach 2021, ac
- asesu gallu'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol o gyfrifyddu oni bai bod y Swyddog Cyfrifeg yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Masnach 2021.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi tystysgrif sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn ddeunydd os gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

I ba raddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu canfod diffyg cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau gan gynnwys twyll

Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas â diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gan gynnwys twyll. Nodir i ba raddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gan gynnwys twyll isod.

Nodi ac asesu risgiau posibl sy'n gysylltiedig â pheidio â chydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gan gynnwys twyll

Wrth nodi ac asesu risgiau camddatganiad materol mewn perthynas â diffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gan gynnwys twyll, rwy'n:

- ystyried natur y sector, yr amgylchedd rheoli a pherfformiad gweithredol gan gynnwys dylunio polisiau cyfrifo'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach, dangosyddion perfformiad allweddol a chymhellion perfformiad.
- holi am reolwyr, Pennaeth Archwilio Mewnol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach (GIAA) a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol yn ymwneud â pholisiau a gweithdrefnau'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach ar:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll; a'r
 - rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, gan gynnwys rheolyddion yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach sy'n ymwneud â chydymffurfiaeth yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach â Deddf Masnach 2021, a Rheoli Arian Cyhoeddus

- Holodd y rheolwyr, Pennaeth Archwilio Mewnol yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach (GIAA) a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a:
 - oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau;
 - a oedd ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, drwgdybiedig, neu honedig;
- trafod â'r tîm ymgysylltu ynghylch sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll.

O ganlyniad i'r gweithdrefnau hyn, ystyriais y cyfleoedd a'r cymhellion a allai fodoli yn yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach ar gyfer twyll a nodi'r potensial mwyaf ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: postio cyfnodolion anarferol, trafodion cymhleth, a gogwydd mewn amcangyfrifon rheoli. Yn gyffredin â phob archwiliad o dan ISA (DU), mae hefyd yn ofynnol i mi berfformio gweithdrefnau penodol i ymateb i'r risg o liniaru rheolwyr.

Cefais ddealltwriaeth o fframwaith awdurdod yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach a fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn gweithredu ynddynt. Canolbwyntiais ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar symiau a datgeliadau materol yn y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau'r Awdurdod Rhwymedïau Masnach. Roedd y deddfau a'r rheoliadau allweddol a ystyriais yn y cyd-destun hwn yn cynnwys Deddf Masnach 2021, Rheoli Arian Cyhoeddus, cyfraith cyflogaeth a deddfwriaeth treth a'r cytundeb fframwaith â'r Adran Busnes a Masnach.

Ymateb archwilio i risg a nodwyd

I ymateb i'r risgiau a nodwyd sy'n deillio o'r gweithdrefnau uchod:

- Adolygais ddatgeliadau a phrofion y datganiad ariannol i gefnogi dogfennaeth i asesu cydymffurfiaeth â darpariaethau deddfau a rheoliadau perthnasol a ddisgrifir uchod yn rhai sy'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol;
- Gofynnais i'r Pwyllgor Archwilio a Risg a chynghorydd cyfreithiol mewnol ynghylch ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- Adolygais gofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Bwrdd ac adroddiadau archwilio mewnol;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy reolwyr yn mynd y tu hwnt i reolaethau, profais addasrwydd cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau ar amcangyfrifon yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol; ac
- ystyried ffrydiau trafodion newydd i benderfynu a oeddent yn rheolaidd ar gyfer yr endid.

Cyfeiriais gyfreithiau a rheoliadau a nodwyd yn berthnasol a risgiau posibl twyll i bob aelod o'r tîm ymgysylltu ac arhosais yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae disgrifiad pellach o'm cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm tystysgrif.

Cyfrifoldebau eraill archwilydd

Mae'n ofynnol i mi gael tystiolaeth ddigonol i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol ymhlith materion eraill, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Gareth Davies

Dyddiad: 13 Gorffennaf 2023

Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

National Audit Office

157-197 Buckingham Palace Road

Victoria

London

SW1W 9SP

Datganiadau ariannol

Y datganiadau ariannol ar gyfer yr Awdurdod Rhwymedïau Masnach, ochr yn ochr â nodiadau ategol ac esboniadol.

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y cyfnod o 22 mis a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2021-23 £'000
Costau staff	7	17,728
Taliadau gweithredu eraill	8	5,744
Dibrisiant ac amorteiddiad	10, 11, 12	2,480
Gwariant Gweithredu Net cyn costau cyllid		25,952
Cost ariannol		13
Gwariant Net		25,965
(Incwm) / Gwariant Cynhwysfawr Arall		
Enillion gweithredu net yn sgil trosglwyddo trwy amsugno o DBT	3	(1,939)
Enillion net ar fynegai asedau anghyfredol (anniriaethol)	12	(99)
Cyfanswm y Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y cyfnod		23,927

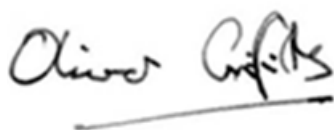
Mae'r holl wariant yn ymwneud â gweithgareddau parhaus.

Mae'r Nodiadau ar dudalennau 114 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2023

	Nodyn	31 Mawrth 2023
		£'000
Asedau anghyfredol		
Eiddo, peiriannau a chyfarpar	10	240
Asedau hawl i'w defnyddio	11	306
Asedau anniriaethol	12	2,099
Cyfanswm yr asedau anghyfredol		2,645
Asedau cyfredol		
Derbyniadau eraill	14	185
Cyfanswm yr asedau cyfredol		185
Cyfanswm yr asedau		2,830
Rhwymedigaethau cyfredol		
Masnach ac eitemau taladwy eraill	15	(2,382)
Atebolrwydd les	15	(645)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		(3,027)
Cyfanswm asedau heb rwymedigaethau cyfredol		(197)
Rhwymedigaethau anghyfredol		
Atebolrwydd les	15	(24)
		(24)
Cyfanswm rhwymedigaethau		(3,051)
Cyfanswm rhwymedigaethau net		(221)
Ecwiti trethdalwyr a chronfeydd eraill wrth gefn		
Cronfa Gyffredinol		(394)
Cronfa ailbrizio wrth gefn		173
		(221)

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan y Bwrdd ar 28 Mehefin 2023 ac fe'u llofnodwyd ar ei ran gan:

Oliver Griffiths
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifeg
12 Gorffennaf 2023

Mae'r Nodiadau ar dudalennau 114 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Datganiad o Lifoedd Arian am y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Nodyn	2021-23 £'000
Llifoedd arian o weithgareddau gweithredu		
Cyfanswm y gwariant net ar gyfer y cyfnod	SoCNE	(25,965)
Trafodion nad ydynt yn arian parod		25,965
Llifoedd arian net o weithgareddau gweithredu		-
Llifoedd allan arian net o weithgareddau buddsoddi		
Llifoedd arian o weithgareddau ariannu		-
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn y cyfnod cyn addasu ar gyfer derbyn Cymorth Grant		
Grant-mewn-cymorth a dderbyniwyd gan yr Adran Busnes a Masnach		-
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn y cyfnod ar ôl addasu ar gyfer derbyn Cymorth Grant		-
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod		-
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod²⁵		-

Mae'r Nodiadau ar dudalennau 114 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

²⁵ Nid yw TRA yn adrodd unrhyw drafodion arian gan fod y rhain wedi'u prosesu drwy'r Adran Busnes a Masnach (DBT), a ariannodd Grant-mewn-Cymorth TRA ar sail tybiedig yn y cyfnod.

Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti Trethdalwyr am y cyfnod o 22 mis a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfa ailbriso wrth gefn £'000	Cyfanswm diffyg trethdalwyr £'000
Balans fel y'i trosglwyddwyd o'r Adran Busnes a Masnach 1 Mehefin 2021 (nodyn 3)	1,745	194	1,939
Newidiadau o ran cronfeydd wrth gefn 2021-23			
Cyfanswm y Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y cyfnod (SoCNE)	(25,965)	-	(25,965)
Grant ar ffurf (nodyn 6)	23,706	-	23,706
Enillion mynegeio / (colledion) (nodyn 12)	-	99	99
Trosglwyddo i'r/(o'r) Gronfa wrth gefn Ailbriso	120	(120)	-
Balans ar 31 March 2023	(394)	173	(221)

Mae'r Nodiadau ar dudalennau 114 i 131 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Nodiadau i'r Cyfrifon

1 Polisiâu Cyfrifo

1.1 Sail Paratoi

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2022-23 (IAS 1 para 112) a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF a'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan Ddeddf Masnach 2021 Rhan 2 Atodlen 4.

Paratowyd y cyfrifon hyn ar sail croniadau o dan y confensiwn cost hanesyddol a addaswyd i gyfrif am ailbriso asedau anniriaethol.

Mae'r polisiâu cyfrifo a gynhwysir yn y FReM yn cymhwysio Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu eu dehongli ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Pan fo'r FReM yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifo, mae'r polisi cyfrifo y bernir ei fod yn fwyaf priodol i amgylchiadau'r Awdurdod Rhwymediâu Masnach (TRA), er mwyn rhoi barn wir a theg, wedi'i ddewis. Disgrifir y polisiâu cyfrifeg a fabwysiadwyd gan TRA isod. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ymdrin ag eitemau a ystyrir yn ddeunydd i'r cyfrifon, oni nodir yn wahanol.

1.2 Busnes gweithredol

Paratowyd y datganiadau ariannol ar sail barhaus sy'n cymryd yn ganiataol y bydd TRA yn parhau mewn bodolaeth weithredol am y dyfodol rhagweladwy.

Mae'r Bwrdd wedi ystyried sefyllfa TRA mewn perthynas â'i rwymedigaethau i sicrhau y gall y busnes barhaus mewn bodolaeth weithredol am y dyfodol rhagweladwy ac yn cadarnhau ei gymeradwyaeth i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol ar gyfer paratoi'r cyfrifon hyn.

Mae'r prif ffactorau y mae Bwrdd TRA wedi'u hystyried wrth ddod i'r casgliad hwn wedi'u crynhoi fel a ganlyn:

- Mae adolygiad y Llywodraeth o'r drefn Rhwymediâu Masnach, a ddaeth i ben ym mis Mawrth 2023, wedi cadarnhau rôl barhaus TRA yn gorff hyd braich.
- Mae TRA yn gorff cyhoeddus anadrannol sy'n cael ei ariannu gan yr Adran Busnes a Masnach drwy'r broses Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant (CSR) ac yna yn flynyddol drwy'r broses Cynllunio Busnes (BP).
- DBT yw rhiant adran y TRA, a chyfunwyd gweithgareddau TRA ar gyfer 2021-22 a 2022-23 yn unol â hynny yn y cyfrifon grŵp adrannol.

- Mae cyllidebau ar gyfer 2023-24 wedi cael eu cytuno a'u cadarnhau drwy lythyr awdurdod dirprwyedig at Swyddog Cyfrifeg TRA (AO). Mae'r adolygiad gwariant hyd at 2024-25 wedi'i setlo'n ddigonol gan ddarparu cyllid sicr digonol i TRA dros y cyfnod hwn.
- Mae'r TRA yn rhannu cyfriflyfr â DBT ac, o ganlyniad, nid yw'n defnyddio ei gyfrif banc ei hun, a rhai tybiannol yw'r taliadau Grant mewn Cymorth (GIA). Felly, mae DBT yn talu'r holl rwymedigaethau TRA yn uniongyrchol, gan ystyried y cyllid GIA tybiannol. Mae sefyllfa ariannu TRA net yn parhau i fod yn gadarnhaol ac, yn seiliedig ar ragolygon a chyllidebau cyfredol, bydd yn parhau i fod felly hyd y gellir rhagweld.

Ar y sail hwn, mae'r Bwrdd o'r farn ei bod yn briodol paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol.

1.3 Cyfnod Cyfrifo a Chyflwyniad Datganiadau Ariannol

Sefydlwyd Awdurdod Rhwymedïau Masnach yn Neddf Masnach 2021 o 1 Mehefin 2021. Ar sail Atodlen 4, paragraffau 30-31 o'r Ddeddf, mae'r cyfnod cyfrifo TRA cyntaf yn rhedeg rhwng 1 Mehefin 2021 a 31 Mawrth 2023. O'r herwydd, nid oedd yn ofynnol i TRA gynhyrchu cyfrifon ar gyfer y 10 mis hyd at 31 Mawrth 2022 – gan roi gollyngiad i TRA am ei flwyddyn ariannol gyntaf i bob pwrpas. Roedd hyn er mwyn hwyluso'r gwaith o reoli adnoddau ar gyfer yr holl randdeiliaid a chaniatáu digon o amser i ddatblygu ac ymgorffori systemau a phrosesau newydd. Mae hyn yn arwain at gyfnod cyfrifo cyntaf (22 mis) hir, sy'n cynnwys yr ail, yn ogystal â blwyddyn gyntaf bodolaeth.

O ganlyniad, mae'r datganiadau ariannol arweiniol a'r nodiadau cysylltiedig yn dangos dim ond y ffigurau 22 mis llawn. Er mwyn cefnogi gwell dealltwriaeth o'r Datganiadau Ariannol blyneddol hyn ac yn y dyfodol, datgelwyd manylion gwariant ar gyfer y 10 mis hyd at 31 Mawrth 2022 a'r 12 mis hyd at 31 Mawrth 2023 yn nodyn 4

1.4 Safonau Cyfrifo Newydd

IFRS16 'Lesi' yw'r unig safon newydd sy'n effeithiol yn y cyfnod cyfrifo hwn a gymhwyswyd gan TRA. Ni fu unrhyw safonau newydd cymwys eraill, diwygiadau i safonau a dehongliadau sydd wedi arwain at effaith sylweddol ar ei ganlyniadau na'i sefyllfa ariannol.

Mae *Lesi* IFRS 16 yn disodli IAS 17 ac mae Trysorlys EF wedi'i gymhwyso yn y FReM o 1 Ebrill 2022. Mae IFRS 16 yn cyflwyno un model cyfrifo lesddeiliad sengl, sy'n ei gwneud yn ofynnol i lesddeiliaid gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer pob les, oni bai mai 12 mis neu lai yw cyfnod y les neu fod gan yr ased sylfaenol werth isel. O dan IFRS 16, mae contract, neu sy'n cynnwys, yn les os yw'n cyfleu'r hawl i reoli'r defnydd o ased a nodwyd am gyfnod o amser.

Er bod y dyddiad dod i rym IFRS16 yw 1 Ebrill 2022, mae TRA yn mabwysiadu IFRS16 yn gynnar o ddyddiad ei sefydlu ar 1 Mehefin 2021. Mae mabwysiadu cynnar yn osgoi newid polisi yng nghanol cyfnod cyfrifo hir TRA. Cafwyd cymeradwyaeth angenrheidiol ar gyfer mabwysiadu cynnar gan HMT a DBT fel yr adran noddwyr. Nid oes angen datgeliadau pontio oherwydd mai hwn yw'r cyfnod cyfrifo cyntaf. Mae'r polisi lesi newydd wedi'i nodi yn ddiweddarach yn y nodyn hwn. Gweler nodyn 11 am fanylion asedau Hawl Defnyddio (ROU) a nodyn 15 am y manylion atebolrwydd.

1.5 Safonau, Diwygiadau, a Dehongliadau i'r Safonau Presennol nad ydynt yn Effeithiol eto

Mae cymhwyso unrhyw safon IFRS newydd neu ddiwygiedig yn cael ei lywodraethu gan eu mabwysiadu gan y FReM. Fel arfer, ni roddir newidiadau o'r fath ar waith gan y FReM tan ddyddiad effeithiol yr IFRS cysylltiedig, er bod rhai newidiadau weithiau'n cael eu mabwysiadu'n gynnar neu gellir eu gohirio. Mae'r safonau canlynol wedi'u cyhoeddi ond nid ydynt yn effeithiol ar gyfer y cyfnodau a gyflwynwyd ac mae TRA wedi dewis peidio â mabwysiadu'n gynnar (fel y bo'n amherthnasol):

Cyhoeddwyd 'Contractau Yswiriant' *IFRS 17* ym mis Mai 2017 ac unwaith y bydd yn effeithiol bydd yn disodli *IFRS 4* 'Contractau Yswiriant', sy'n gofyn am nodi contractau yswiriant, a chydabod atebolrwydd contract yswiriant ar gyfer y contractau hynny. Cyfrifir atebolrwydd y contract yswiriant yn werth presennol llifoedd arian yswiriant yn y dyfodol (llif arian cyflawn) ynghyd ag addasiad risg dilynol. Mae Trysorlys EM wedi cytuno gyda'r Bwrdd Cynghori Adrodd Ariannol (FRAB) i ohirio gweithredu IFRS17 mewn llywodraeth ganolog hyd at 1 Ebrill 2025. Mae TRA wedi cynnal asesiad rhagarweiniol o effaith y safon hon ac wedi penderfynu ei bod yn annhebygol o gael effaith sylweddol ar Ddatganiadau Ariannol TRA gan nad oes gan TRA unrhyw gontractau yswiriant sy'n bodloni meini prawf cydnabod IFRS 17.

1.6 Trosglwyddo drwy Amsugno

Mae trosglwyddiadau swyddogaeth rhwng cyrff sector cyhoeddus mewn grŵp adrannol yn cael eu cyfrif fel Trosglwyddiadau trwy Amsugno (*IFRS 3 Cyfuniadau Busnes*). Ar 1 Mehefin 2021, symudwyd Cyfarwyddiaeth Ymchwiliadau Rhwymedïau Masnach (TRID) yr Adran Busnes a Masnach (DBT) (yr Adran Masnach Fewnol ar y pryd) i'r TRA yn Gorff Cyhoeddus Anadrannol newydd ei greu. Trosglwyddwyd yr holl asedau a rhwymedigaethau a ddelid o fewn y DBT ac a oedd yn ymwneud â'r swyddogaeth Rhwymedïau Masnach i'r TRA am eu gwerthoedd cario. Cofnodir gwerth net asedau a drosglwyddir fel enillion nad ydynt yn gweithredu o fewn yr TRA (gweler nodyn 3). Yn unol â'r FReM, ni addaswyd gwerthoedd cario'r asedau a'r rhwymedigaethau a drosglwyddwyd i werth teg.

1.7 Cymorth Grant (GIA)

Nid yw TRA yn derbyn Cymorth Grant ar ffurf arian parod, ond mae ei wariant yn cael ei dalu trwy gyfrif banc DBT ac nid yw'n cael ei adfer. Mae'r broses hon yn creu Cymorth Grant tybiedig i'r corff sy'n noddï ac sy'n cael ei drin fel cyllid trwy ei gredydu i'r Gronfa Gyffredinol fesul FReM 8.1.13. Gweler nodyn 6 am ddatgeliad ychwanegol ar grantiau.

1.8 Pensiynau

Mae gweithwyr a benodwyd yn y DU yn y gorffennol a'r presennol wedi'u cynnwys yn nhrefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015 cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd ar gyfer gweision sifil - y Gweision Sifil ac Eraill

Cynllun Pensiwn neu Alpha, sy'n darparu buddion ar sail cyfartaledd gyrfa ag oedran pensiwn arferol sy'n hafal i oedran pensiwn y wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yn uwch). O'r dyddiad hwnnw ymlaen ymunodd yr holl weithwyr newydd a benodwyd yn y DU a'r mwyafrif o'r rhai sydd eisoes mewn gwasanaeth ag Alpha. Cyn y dyddiad hwnnw, cymerodd gweithwyr a benodwyd gan y DU ran ym mhrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth

Sifil (PCSPS). Mae gan y PCSPS bedair adran: tair yn darparu buddion ar sail cyflog terfynol (clasurol, premiwm, neu glasurol plws) ac un sy'n darparu buddion ar sail gyrfaf gyfan (nuvos).

Mae trefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil yn gynlluniau buddion diffiniedig heb eu hariannu, a reolir gan Swyddfa'r Cabinet. Mae TRA yn cydnabod y gost ddisgwyliedig o ddarparu pensiynau ar sail systematig a rhesymegol dros y cyfnod y mae'n elwa o wasanaethau gweithwyr drwy dalu symiau a gyfrifir ar sail gronni i Swyddfa'r Cabinet. Tâl ar y Cyfrif Blwydd-dal Sifil yn hytrach na TRA yw atebolrwydd i dalu budd-daliadau yn y dyfodol ac mae'r budd-daliadau'n cael eu talu o arian y pleidleisia'r Senedd arno bob blwyddyn

1.9 Treth ar Werth (TAW)

Nid yw TRA wedi'i gofrestru ar gyfer TAW ac o'r herwydd nid oes unrhyw symiau yn daladwy i Gyllid a Thollau Ei Fawrhydi, nac yn dderbyniadwy ganddo. O'r herwydd, mae'r holl TAW ar bryniannau yn anadferadwy.

Mae TAW anadferadwy wrth brynu ased wedi'i gynnwys yn ychwanegiadau at asedau nad ydynt wedi'u cyfalafu'n gyfredol.

1.10 Gosodiadau a Ffitiadau a Chyfarpar TG

Mae gosodiadau a ffitiadau yn cynnwys gosodiadau swyddfa a ffitiadau a dodrefn. Offer TG yn bennaf gliniaduron a ffonau symudol. Maent yn cael eu cydnabod i ddechrau yn unol ag IAS 16 *Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar* ar gost hanesyddol gan gynnwys costau i'w priodoli'n uniongyrchol. Nid yw'r asedau hyn yn ddarostyngedig i amrywiadau materol mewn gwerth, felly ar gyfer mesur dilynol, mae cost hanesyddol ddibrisiedig yn ddirprwy rhesymol am werth teg (FReM 10.1.14)

Mae gan TRA bolisi o gyfalafu pob gosodiad a ffitiad a chyfarpar TG dros £1,000.

1.11 Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar bob eitem o offer TG a gosodiadau a gosodiadau i ddileu gwerth cario eitemau yn gyfartal dros eu hoes economaidd ddefnyddiol disgwyliedig neu i'w gwerthoedd gweddilliol amcangyfrifedig. Fe'i cymhwysir ar y cyfraddau canlynol:

- Gosodiadau a ffitiadau – tair i bum mlynedd
- Offer cyfrifiadurol – tair i bum mlynedd

1.12 Asedau anniriaethol

Mae asedau anniriaethol yn cael eu datgan yn y lle cyntaf am gost, ac yna ar gyfradd ynghyd â mynegai llai amorteiddiad ac amhariad cronedig. Mae hyn yn ddirprwyol am werth teg gan nad oes marchnad weithredol yn bodoli ar gyfer ased anniriaethol TRA. Caiff mynegai ei ddiweddarau bob blwyddyn mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol (nodyn 12). Y lefel leiaf o gyfalafu ased anniriaethol yw £1,000.

Codir tâl ar amorteiddio asedau anniriaethol i'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr (SoCNE) ar sail llinell syth pan fydd yr asedau ar gael i'w defnyddio i ddyrannu symiau cario asedau anniriaethol dros eu hamcangyfrif o fywydau economaidd defnyddiol (UEL- pedair blynedd). Y prif ased anniriaethol yw porth y Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach (TRS) lle gellir cofrestru achosion TRA, a diweddarau cynnydd. Gan nad ased ffisegol mo hwn, fe'i hysyrir un anniriaethol. Mae porth TRS yn ased anniriaethol a gynhyrchir yn fewnol.

Nid oes unrhyw farchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau anniriaethol anghydeddol y TRA, sy'n cael eu priso ar gost disodli llai dibrisiedig, neu werth mewn defnydd. Mae asedau anniriaethol anghydeddol yn cael eu hailbriso drwy gyfeirio at fynegai cost llafur cyhoeddedig sy'n berthnasol i'r sector Technoleg Gwybodaeth. Mae'r mynegai hwn yn rhoi brasamcan o'r hyn y byddai'r TRA yn ei dalu i ail-adeiladu'r un asedau am brisiau cyfredol.

Mae enillion ailbriso yn cael eu cydnabod trwy Wariant Cynhwysfawr Eraill a'u credydu i'r Gronfa Ailbriso. Mae cyfran o falans y Gronfa Ailbriso yn cael ei drosglwyddo'n flynyddol i'r Gronfa Gyffredinol i dalu am amorteiddio ychwanegol a gydnabyddir yn y SoCNE oherwydd ailbrisiad.

1.13 Asedau sy'n cael eu datblygu

Mae costau datblygu y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddylunio a phrofi cynhyrchion meddalwedd adnabyddadwy ac unigryw yn cael eu cydnabod fel asedau anniriaethol sy'n cael eu datblygu pan fyddant yn bodloni'r meini prawf cydnabod o dan IAS 38 *Anniriaethol*.

Mae asedau sy'n cael eu datblygu yn cael eu gwerthfawrogi am gost hanesyddol. Mae gwerthoedd cario asedau'n cael eu trosglwyddo i'r categori asedau priodol ac nid ydynt wedi'u hamorteiddio nes eu bod ar gael i'w defnyddio fel y'i bwriadwyd gan y rheolwyr. Ar 31 Mawrth 2023, mae fersiwn 2 TRS wedi'i ddisbarthu'n ased sy'n cael ei ddatblygu (AUD) (gweler nodyn 2).

Mae TRA yn adolygu cynnydd yn rheolaidd ar brosiectau a'r cynhyrchion a ddarperir i asesu a ydynt wedi cael eu dwyn i wasanaeth yn unol â IAS 38 *Anniriaethol*.

1.14 Amhariadau

Mae TRA yn adolygu symiau cario ei offer TG, dodrefn a ffitiadau, hawl defnydd ac asedau anniriaethol i benderfynu a oes unrhyw arwydd bod yr asedau hynny wedi dioddef colled amhariad. Os oes unrhyw arwydd o'r fath yn bodoli, amcangyfrifir bod swm adenilladwy yr ased yn pennu maint unrhyw golled amhariad. Yn unol â FReM 10.4, cydnabyddir colled amhariad pan fydd swm cario ased yn fwy na'i swm adferadwy.

Swm y gellir ei adennill yw'r uchaf o werth teg llai o gostau i'w gwerthu a gwerth yn y defnydd Mae gwerthoedd gweddilliol a bywydau defnyddiol yn cael eu hadolygu a'u haddasu os yw'n briodol, ar bob dyddiad adrodd.

Ar 31 Mawrth 2023, nid oedd gan TRA unrhyw golledion amhariad i adrodd arnynt ynghylch ei asedau diriaethol neu anniriaethol.

1.15 Eitemau Taladwy a Chroniadau

Eitemau taladwy a chroniadau wedi eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio: Mae'r categori hwn yn cynnwys eitemau masnach taladwy a rhwymedigaethau ariannol tymor byr eraill, sy'n cael eu cydnabod ar gost lle mae'n ddyledus o fewn blwyddyn.

Cydnabyddir cronadau am nwyddau a gwasanaethau a ddarperir cyn diwedd y flwyddyn ariannol nad ydynt wedi'u hanfonebu.

1.16 Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Mae TRA yn datgelu rhwymedigaethau wrth gefn yn unol â Darpariaethau IAS 37 *Rhwymedigaethau Wrth Gefn, ac Asedau Wrth Gefn*. Rhwymedigaethau cyfreithiol ac adeiladol yw'r rhain sy'n ymwneud â digwyddiadau'r gorffennol, lle mae'r rhwymedigaethau o amseru neu werth ansicr ar y dyddiad adrodd. Yn ogystal, mae'r tebygolrwydd o dalu yn fwy nag annhebygol ond mae'n llai na thebygol. Ar gyfer y TRA, mae rhwymedigaethau wrth gefn yn gysylltiedig â'n gwaith achos sy'n gysylltiedig ag ymchwiliadau masnach ac unrhyw rhwymedigaethau cyfreithiol sy'n deillio o'r rhain. Amcangyfrifir bod gwerthoedd a ddatgelir yn seiliedig ar oriau disgwylidig a chyfraddau cyflenwyr fesul achos yn achos hawliad cyfreithiol sy'n ymwneud â chanlyniadau ein hymchwiliadau. Gweler nodyn 18.

1.17 Lesi

Gweler 'Atebolrwydd Les IFRS16' isod

Mae'r FReM yn mandadu'r hwylustod ymarferol na ddylai endid ailasesu a yw contract yn les, neu a yw'n cynnwys les, ar ddyddiad y cais cychwynnol.

Mae TRA wedi dewis peidio â chydabod unrhyw asedau ROU eraill ar gyfer tymor byr (llai na 12 mis) neu eitemau gwerth isel (llai na £3,000 fel sy'n cyd-fynd â pholisi cyfalafu les Grŵp DBT), nad oes gennym unrhyw un ohonynt yn FY 21-23.

1.18 Atebolrwydd Les IFRS16

Mae gan TRA drefniant les gydag Asiantaeth Eiddo'r Llywodraeth (GPA) ar gyfer ein swyddfydd yn Northgate House, Reading. Ein dadansoddiad o gymhwyso Lesi/IFRS 16 i'r trefniant hwn yw ei fod yn cyfleu'r hawl i reoli'r eiddo ac felly mae Lesi IFRS16 yn berthnasol. O ganlyniad, cafodd y les ei chydabod yn ased hawl i'w ddefnyddio (ROU). Caiff asedau ROU eu cydnabod i ddechrau ar werth presennol y taliadau les lleiaf, a hynny'n cyfateb i atebolrwydd y les. Yn dilyn hynny, mae TRA yn defnyddio'r model cost yn IFRS 16 yn ddirprwyol ar gyfer gwerth cyfredol mewn defnydd presennol neu werth teg. Mae cost yn ddirprwy priodol oherwydd natur tymor byr y les. Mae ased ROU yn cael ei ddibrisio dros gyfnod y les.

O'r dyddiad effeithiolrwydd, mae atebolrwydd les TRA wedi'i fesur i ddechrau ar werth presennol y taliadau les nad ydynt yn cael eu talu ar y dyddiad cychwyn sydd wedi'u disgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog a ddarperir gan HMT. Caiff taliadau les eu mesur ar gost amorteiddiedig gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol a'u hailfesur pan fydd newid mewn taliadau les yn y dyfodol yn deillio o newid yn y mynegai neu'r gyfradd. Pan fydd rhwymedigaeth les yn cael ei hailfesur, gwneir addasiad cyfatebol i'r ased hawl i'w ddefnyddio.

Yn unol ag IFRS16, mae atebolrwydd les TRA wedi'i gynnwys am ei elfennau cyfredol ac anghyfredol ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol fel y bo'n gymwys.

Gan fod IFRS16 wedi'i weithredu o ddechrau'r cyfnod adrodd, nid oes gan TRA unrhyw wahaniaethau nac ymrwymïadau gweithredol les eraill fel y bo'n berthnasol i *Lesi* IAS17. Nid oes gan les bresennol TRA ar gyfer Northgate House unrhyw opsiynau estyniad. O'r herwydd, mae dadansoddiad aeddfedrwydd (a'r risg i hylifedd sy'n gynhenid mewn dadansoddiad aeddfedrwydd) o rwymedigaethau les sy'n dangos nad yw'r aeddfedrwydd cytundebol sy'n weddill wedi'i wneud oherwydd y symiau anfaterol dan sylw.

2 Amcangyfrifon a Dyfarniadau Cyfrifeg Sylweddol

Mae TRA yn gwneud amcangyfrifon a rhagdybiaethau penodol ynghylch y dyfodol. Caiff amcangyfrifon a dyfarniadau eu gwerthuso'n barhaus yn seiliedig ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill, gan gynnwys disgwyliadau o ddigwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau. Yn y dyfodol, gall profiad go iawn fod yn wahanol i'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau hyn. Mae'r amcangyfrifon a'r rhagdybiaethau sydd â risg sylweddol o achosi addasiad sylweddol i'r symiau cario asedau a rhwymedigaethau o fewn y flwyddyn ariannol nesaf yn cael eu trafod isod.

Caiff asedau anniriaethol eu mesur ar werth teg a'u dibrisio dros eu bywydau defnyddiol i'w gwerthoedd gweddilliol amcangyfrifedig. Mae gwerthoedd teg, bywydau defnyddiol a gwerthoedd gweddilliol yn seiliedig ar amcangyfrifon rheolwyr ac yn cael eu hadolygu o bryd i'w gilydd er mwyn parhau i fod yn briodol. Gall newidiadau i amcangyfrifon arwain at amrywiadau sylweddol o ran cario gwerth a symiau a godir ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr mewn cyfnodau penodol.

Mae dyfarniad cyfrifeg arwyddocaol a wnaed wrth baratoi'r cyfrifon yn ymwneud â'r System Porth Rhwymedïau Masnach (TRS). Y prif offeryn ar gyfer ymchwiliadau Rhwymedïau Masnach yw'r System Porth Rhwymedïau Masnach (TRS). Mae gan y system hon, a etifeddwyd gan TRA, oes asedau sy'n dod i ben ar 31 Ionawr 2024. Sefydlodd TRA fod y cod pwrpasol sylfaenol ar gyfer y system hon yn ddrud i'w gynnal ac nad oedd yn bodloni'r gofynion TRA. Cychwynwyd prosiect newydd, ar ôl sefydlu TRA, i ddisodli'r cod dros gyfnod o amser (TRS fersiwn 2). Cynlluniwyd hyn mewn pedwar cam, pob un yn cynnwys dwy i dair taith, (cyfanswm un ar ddeg taith). Wrth i bob cam/taith gael ei chwblhau, byddai'n disodli'r hen deithiau TRS fersiwn1 (TRS V1). Mae'r gwaith terfynol wedi'i gynllunio ar gyfer diwedd 2024.

Er mwyn asesu Cost Amnewid Dibrisiedig (DRC) TRSV1 mae angen pennu cost adeiladu ased cyfatebol (MEA). Diffinnir MEA yn ased sy'n darparu swyddogaethau tebyg a defnyddioldeb cyfatebol os caiff ei ddefnyddio i ddisodli ased presennol pe bai'r cwmni'n cael ei amddifadu ohono yn ystod busnes arferol. Gan gymhwyso'r diffiniad o MEA, mae TRSV2 yn darparu swyddogaethau tebyg a defnyddioldeb cyfatebol yn TRSV1 - sef galluogi rheolaeth achosion, dilyniant a chydymffurfiaeth ddeddfwriaethol TRA. Felly, gellir dod i'r casgliad bod TRSV2 yn perfformio'r un gwasanaethau craidd â TRSV1 a'i fod yn MEA i TRSV1.

Mae cost MEA (TRSV2) wedi'i phennu o'r costau adeiladu rhagolwg diweddaraf ynghyd â'r gost wirioneddol hyd at 31 Mawrth 2023. Dangosodd y cyfrifiadau hyn fod cost adeiladu TRS2 yn agos iawn at werth llyfr TRSV1 ar 31 Mawrth 2023. Mae risg o fynd dros y gost a ragwelir ond mae tanwariant yn annhebygol.

Ar 31 Mawrth 2023 roedd rhan o god TRSV1 (tua 30%) wedi'i ailosod yn llawn, ond roedd yr ased TRSV1 hefyd wedi'i amorteiddio i oddeutu 25% o'i werth gros. Mae TRSV1 yn parhau i fod yn weithredol a bydd yn parhau i fod yn weithredol nes bod TRSV2 wedi'i gwblhau'n llawn. Ar y sail hon, mae TRA wedi barnu nad oes nam ar TRSV1 a bod ei fywyd ased yn briodol.

Hyd at ddiwedd mis Chwefror 2023, dyrannwyd cost adeiladu'r cod TRS fersiwn 2 (TRSV2) i Asedau dan Ddatblygu (AUD). Fodd bynnag, yn 2022-23 aeth peth o'r cod (teithiau) i ddefnydd byw ac erbyn mis Mawrth 2023 roedd tua 30% o'r datblygiad cod a gynlluniwyd yn cael ei ddefnyddio'n fyw. Yn unol â hynny, mae TRA wedi barnu ei bod yn briodol dibrisio cost datblygu'r cod TRS V2 o 1 Mawrth 2023 ymlaen.

3 Trosglwyddo Balans Agoriadol

Crëwyd TRA ar 1 Mehefin 2021. Cyfrifwyd hyn yn drosglwyddiad trwy amsugno, yn unol â FReM 9.1.12, daethpwyd â'r symiau a gofnodwyd o asedau net i ddatganiadau ariannol y trosglwyddai (TRA) o'r dyddiad trosglwyddo. Yn ogystal, yn unol â FReM 9.1.13, cofnodwyd gwerth cario asedau net yn enillion nad ydynt yn gweithredu o drosglwyddo swyddogaeth, trwy wariant cynhwysfawr arall, gyda'r trosglwyddwr (DBT) cofnodi cofnodion cymesur. Roedd yr effaith ar yr OFP fel isod:

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol

	Nodyn	01.06.21 £'000
Asedau		
Asedau anghyfredol		
Eiddo, peiriannau a chyfarpar	10	287
Asedau anniriaethol	12	2,133
Cyfanswm yr asedau anghyfredol		2,420
Asedau cyfredol		
Derbyniadau eraill	14	14
Cyfanswm yr asedau cyfredol		14
Cyfanswm yr asedau		2,434
Rhwymedigaethau		
Rhwymedigaethau cyfredol		
Masnach ac eitemau taladwy eraill	15	(495)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		(495)
Cyfanswm Asedau heb gyfanswm rhwymedigaethau		1,939
Ecwiti trethdalwyr a chronfeydd eraill wrth gefn		
Cronfa Gyffredinol		1,745
Cronfa ailbrizio wrth gefn		194
		1,939

4 Dadansoddiad Gwariant

Rhennir Gwariant Net yn 10 mis cyntaf (2021-22) a'r flwyddyn olaf (2022-23) fel isod:

	Nodiadau	Blwyddyn hyd at 31.03.23 £'000	10 mis hyd at 31.03.22 £'000
Costau staff	7	10,150	7,578
Taliadau gweithredu eraill	8	3,948	1,796
Dibrisiant ac amorteiddiad	10, 11, 12	1,456	1,024
Gwariant Gweithredu Net cyn costau cyllid		15,554	10,398
Cost ariannol		5	8
Gwariant Net		15,559	10,406

Rhennir costau staff yn gyfnodau 10 mis a 12 mis yn adran gostau staff yr Adroddiad Blynyddol (tudalen 94) Rhennir taliadau gweithredu eraill megis isod:

	Blwyddyn hyd at 31.03.23 £'000	10 mis hyd at 31.03.22 £'000
Prosiect Data CThEF	1,021	-
Contract Cymorth TG	757	225
Costau Llety Swyddfa	171	195
Hyfforddiant a datblygiad	482	150
Gwasanaethau proffesiynol	185	176
Teithio a chynhaliaeth	215	106
Costau TG eraill	186	392
Cronfeydd data ar-lein	195	170
Honoraria, ffioedd a threuliau	89	57
Ffioedd archwilio mewnol	109	76
Ffioedd archwilio allanol	30	18
Ymchwil TRS (Cyllideb cyfalaf)	152	-
Ymchwil a datblygu dadansoddol (Cyllideb cyfalaf)	76	57
Cyngor a Gwasanaethau recriwtio	44	61
Gweithgareddau hyrwyddo	60	25
Ymchwil i'r Farchnad a gwerthuso	61	-
Cyngor cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag achos	26	22
Costau staff eraill	20	25
Digwyddiadau	26	13

	Blwyddyn hyd at 31.03.23	10 mis hyd at 31.03.22
	£'000	£'000
Tanysgrifiadau proffesiynol a data	24	13
Costau eraill	19	15
Cyfanswm taliadau gweithredu eraill	3,948	1,796

Datgelir taliadau gweithredu blwyddyn lawn yn Nodyn 8.

5 Dadansoddiad Segmentol

Caiff Segmentau Gweithredu eu pennu yn unol â Segmentau Gweithredu IFRS 8 yn seiliedig ar ba wybodaeth a gyflwynir at ddibenion gwneud penderfyniadau i'r Prif Swyddog Gweithredol (Prif Swyddog Gweithredol) sydd hefyd yn Swyddog Cyfrifo. Yn gyffredinol, mae TRA wedi pennu chwe segment adroddadwy, sy'n cael eu trefnu a'u rheoli ar wahân yn ôl cyfuniad o natur y gwasanaethau a ddarperir a gwariant gweithredol.

Mae'r segmentau y gellir adrodd arnynt fel a ganlyn:

Galluogwr Cyflawni: Cefnogi swyddogaethau sy'n galluogi gwneud gwaith achos

Prif Swyddog Gweithredol: Swyddfa'r Prif Weithredwr.

Gwasanaethau Corfforaethol: Gwasanaethau digidol, technoleg, pobl, cyllid, llywodraethu, swyddfa a materion allanol TRA.

Cyflawni Gwaith Achos: Swyddogaethau cyflawni Gwaith Achos.

Ymchwiliadau - Cyflawni: Cynnal ymchwiliadau Rhwymedïau Masnach.

Ymchwiliadau – Cydymffurfiaeth: Sicrhau bod rhwymedïau masnach yn cydymffurfio â rheolau a rheoliadau perthnasol gan gynnwys dilysiadau.

Cyfreithiol: Darparu cyngor cyfreithiol i gefnogi Rhwymedïau Masnach.

Dadansoddwyr: Cynnal Profion Budd Economaidd (EIT) a darparu cymorth dadansoddol ar gyfer Rhwymedïau Masnach.

Mesur gwariant segment gweithredu

Mae polisïau cyfrifo'r segmentau gweithredu yr un fath â'r rhai a ddisgrifir yn y crynodeb o bolisïau cyfrifeg sylweddol.

Mae TRA yn gwerthuso perfformiad yn seiliedig ar y gwariant net. Nid oes unrhyw ffrydiau refeniw rhyng-segment.

Oherwydd natur busnes TRA, ni reolir asedau a rhwymedigaethau ar sail sector ac felly ni wneir dyraniad asedau a rhwymedigaethau i segmentau gweithredu unigol.

	Galluogydd Cyflenwi				Darparu gwaith achos		
	Prif Swyddog Gweithredol	Gwasanaethau Corfforaethol	Ymchwiliadau – Cyflawni	Cyfreithiol	Dadansoddi	Ymchwiliadau – Cydymffurfio	Cyfanswm TRA
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Costau staff	812	4,578	5,044	1,676	2,655	2,963	17,728
Costau gweithredu eraill	1,270	2,672	219	122	1,413	48	5,744
Gwariant net segment ar gyfer y flwyddyn	2,082	7,250	5,263	1,798	4,068	3,011	23,472
Dibrisiant ac amorteiddiad							2,480
Gwariant gweithredu net							25,952
Cost ariannol							13
Gwariant Net							25,965

6 Grantiau

Mae dyraniad grant mewn cymorth gan y llywodraeth o'r DBT i'r TRA yn £23,706k. Nid yw TRA yn dal arian parod, mae'r holl daliadau wedi'u gwneud ar ei ran gan DBT. Yn ogystal, mae DBT yn darparu gwasanaethau trethadwy i TRA. Gyda'i gilydd mae'r rhain yn adlewyrchu cyllid TRA. Mae'r Datganiad o Lifau Arian yn dangos sut mae gwariant net fesul SOCNE yn cysoni i grant mewn cymorth.

7 Costau staff

	2021-23		
	Parhaol £'000	Arall £'000	Cyfanswm £'000
Mae costau staff (gan gynnwys Cyfarwyddwyr) yn cynnwys:			
Cyflogau	11,790	-	11,790
Costau Nawdd Cymdeithasol	1,429	-	1,429
Costau pensiwn eraill	3,102	-	3,102
Staff asiantaeth a thros dro	-	1,426	1,426
Adferiadau o secondiadau sy'n mynd allan	(19)	-	(19)
Cyfanswm costau staff	16,302	1,426	17,728

I gael rhagor o wybodaeth am gostau staff, rhifau, pensiynau a chynlluniau iawndal, gweler yr Adroddiad ar Gydnyddiaeth Ariannol a Staff ar dudalennau 87 i 99.

8 Taliadau Gweithredu Eraill

	2021-23
	£'000
Prosiect Data CThEF	1,021
Contract Cymorth TG	982
Hyfforddiant a datblygiad	632
Costau TG eraill	578
Costau Llety Swyddfa	366
Cronfeydd data ar-lein	365
Gwasanaethau proffesiynol	361
Teithio a chynhaliaeth	321
Ffioedd archwilio mewnol	185
Ymchwil Defnyddwyr TRS (Cyllideb cyfalaf) ²⁶	152
Honoraria, ffioedd a threuliau	146
Ymchwil a datblygu dadansoddol (Cyllideb cyfalaf) 23	133
Cyngor a gwasanaethau recriwtio	105
Gweithgareddau hyrwyddo	85
Ymchwil i'r Farchnad a gwerthuso	61
Cyngor cyfreithiol sy'n gysylltiedig ag achos	48
Ffioedd archwilio allanol ²⁷	48
Costau staff eraill	45
Digwyddiadau	39
Tanysgrifiadau proffesiynol a data	37
Costau eraill	34
Cyfanswm taliadau gweithredu eraill	5,744

²⁶ Mae rhywfaint o ymchwil yn gyfalaf at ddibenion cyllideb (fesul ESA10) ond yn cael ei ddsbarthu'n wariant yn unol â'r FReM.

²⁷ Mae'r ffi archwilio allanol yn cynnwys £48k mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a gyflawnir gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol. Nid yw'n cynnwys unrhyw ffioedd am waith nad yw'n archwiliad gan na wnaed unrhyw waith o'r fath yn ystod y flwyddyn.

9 Gwariant nad yw'n defnyddio arian parod

	2021-23
	£'000
Dibrisiant (offer TG, dodrefn a ffitiadau) (nodyn 10)	292
Dibrisiant (Ased hawl i'w defnyddio) (nodyn 11)	517
Amorteiddiad (porth TRS) (nodyn 12)	1,671
Cyfanswm gwariant nad yw'n defnyddio arian parod	2,480

10 Peiriannau a Chyfarpar

	Offer TG	Ffitiadau a Gosodiadau	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad			
Trosglwyddwyd ar 01 Mehefin 2021²⁸	371	81	452
Ychwanegiadau	218	28	246
Gwarediadau	(3)		(3)
Balans ar 31 Mawrth 2023	586	109	695
Dibrisiant cronedig			
Trosglwyddwyd ar 01 Mehefin 2021*	130	35	165
Tâl ar gyfer y cyfnod	258	34	292
Gwarediadau	(2)		(2)
Balans ar 31 Mawrth 2023	386	69	455
Gwerth cario net			
Ar 31 Mawrth 2023	200	40	240
Gwerth cario net			
Ar ddyddiad trosglwyddo	241	46	287

Gwelliannau i offer TG a dodrefn, gosodiadau a ffitiadau

Mae'r dosbarthiadau hyn o asedau yn cael eu cario ar gost hanesyddol ac nid ydynt yn ddarostyngedig i ailbriso o dan Gyfrifeg Cost Hanesyddol Addasedig (MHCA) yn ystod y cyfnod. Mae'r FReM (10.1.14) yn nodi y gall endidau ddewis mabwysiadu sail cost hanesyddol ddibrisiedig fel dirprwy ar gyfer gwerth cyfredol mewn defnydd presennol neu werth teg ar gyfer asedau sydd â bywydau defnyddiol byr neu werthoedd isel. Ar gyfer yr asedau hyn, mae'r ddau amod yn berthnasol.

²⁸ Ar ôl eu sefydlu, trosglwyddwyd asedau a oedd ym mherchebogaeth DBT, ond a gedwid gan TRA, yn ffurfiol yn rhan o'r gwaith amsugno drwy drosglwyddo mantolen (Gweler nodyn 3).

11 Ased hawl i'w ddefnyddio

	Les £'000	Cyfanswm £'000
<i>Cost neu brisiad</i>		
Cydnabyddiaeth IFRS16 ar 01 Mehefin 2021	823	823
Balans ar 31 Mawrth 2023	823	823
<i>Dibrisiant cronedig</i>		
Cydnabyddiaeth IFRS16 a01 Mehefin 2021	-	-
Tâl ar gyfer y cyfnod	517	517
Balans ar 31 Mawrth 2023	517	517
Gwerth cario net		
Ar 31 Mawrth 2023	306	306

12 Asedau anniriaethol

	Technoleg Gwybodaeth (Porth TRS) £'000	Asedau sy'n cael eu datblygu (Porth TRS) £'000	Cyfanswm (Porth TRS) £'000
Cost neu brisiad			
Trosglwyddwyd ar 01 Mehefin 2021	3,163	-	3,163
Ychwanegiadau	350	1,188	1,538
Symudiadau mynegeo	195		195
Trosglwyddiadau	1,188	(1,188)	-
Balans ar 31 Mawrth 2023	4,896	-	4,896
<i>Amorteiddiad cronedig</i>			
Trosglwyddwyd ar 01 Mehefin 2021	1,030	-	1,030
Symudiadau mynegeo	96		96
Tâl ar gyfer y cyfnod	1,671		1,671
Balans ar 31 Mawrth 2023	2,797	-	2,797
<i>Gwerth cario net</i>			
Ar 31 Mawrth 2023	2,099	-	2,099
<i>Gwerth cario net</i>			
Ar ddyddiad trosglwyddo	2,133	-	2,133

Mae gan TRA un ased anniriaethol (porth Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach). Mae gwerth yr ased yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â'r mynegai cost llafur cyhoeddedig sy'n berthnasol i Dechnoleg Gwybodaeth. Effaith gronol y mynegeo hwn ar 31 Mawrth oedd £99k a gwerth heb ei addasu oedd £1,926k

Adeg sefydlu trosglwyddwyd asedau a oedd yn eiddo i DBT, ond a ddelid gan TRA yn ffurfiol (Gweler nodyn 3)

Mae gan ased porth TRS ddwy gydran ar wahân, sef y fersiwn wreiddiol (TRSV1) a'r fersiwn sydd newydd ei datblygu, a fydd yn ei disodli dros amser (TRSV2). Mae gan TRSV1 werth llyfr net o £935k ac mae ei oes asedau yn rhedeg hyd at 31 Ionawr 2024. Mae gan TRSV2 werth llyfr net o £1,164k ac mae ei fywyd asedau yn rhedeg hyd at 28 Chwefror 2027.

13 Offer Ariannol a Rheoli Risg

Y prif offer ariannol yw'r canlynol:

Derbyniadau eraill

Masnach ac eitemau taladwy eraill

Ar 31 Mawrth 2023, swm y derbyniadau eraill oedd £185k, a swm masnach ac eitemau taladwy eraill oedd £3,051k.

Mae asedau ariannol a rhwymedigaethau a fesurai ar gost amorteiddiedig a oedd yn cynnwys derbyniadau, eitemau taladwy, a rhwymedigaethau ariannol tymor byr eraill, a gydnabyddir ar werth teg ac a gludir wedyn am gost amorteiddiedig gan ddefnyddio'r dull cyfradd llog effeithiol. Nid oes gwahaniaeth materol rhwng y symiau cario net a'r gwerthoedd teg, ac o ganlyniad dim amorteiddiad llog ar y dosbarthiadau offer ariannol hyn oherwydd eu natur tymor byr.

Risg Hylifedd

Bodlonir gofynion arian parod TRA yn gyfan gwbl trwy gymorth grant tybiannol a ddarperir gan DBT o dan ddarpariaeth y Ddeddf. O ganlyniad, nid yw TRA yn agored i risg hylifedd sylweddol gan ein bod yn gweithredu ar sail nad yw'n arian parod ar gyfer FY 2021-23.

Risg Cyfradd Llog

Nid oes gan asedau ariannol a rhwymedigaethau TRA unrhyw log, felly mae TRA o'r farn nad yw ei amlygiad i risg cyfradd llog yn sylweddol.

Mae cost cyllid a gydnabyddir yn y SoCNE yn ymwneud â rhwymedigaethau les, yn hytrach nag unrhyw fath arall o offeryn ariannol.

Ni chaniateir i TRA gymryd morgesi na mathau eraill o fenthycia heb warant benodol gan y llywodraeth a dylai gael cytundeb DBT ar unrhyw ymrwymiad, gan gynnwys benthyca. Byddai unrhyw wariant sy'n cael ei ariannu drwy fenthyciadau heb ganiatâd penodol gan yr adran noddi a Thrysorlys EF yn cael ei ystyried yn un afreolaidd.

Nid oes gan TRA unrhyw fenthyciadau ar hyn o bryd felly nid oes dim yn afreolaidd.

Risg Arian Cyfred Tramor

Mae peth risg trafodiad cyfnewid arian tramor yn codi pan fydd TRA yn mynd i mewn i drafodion a ddynodir mewn arian cyfred heblaw eu harian swyddogaethol. Mae gan TRA amddiffyniad rhag colledion arian cyfred tramor trwy ei drefniant ariannu GIA, a DBT yn adran noddi. Mae trafodion cyfnewid tramor yn amherthnasol i TRA.

14 Asedau Cyfredol

	31 Mawrth 2023 £'000
Derbyniadau eraill	22
Taliadau ymlaen llaw	163
	185

Nid oes gwahaniaeth sylweddol rhwng y symiau cario net a gwerthoedd teg derbyniadwy eraill oherwydd eu natur tymor byr.

15 Masnach ac Eitemau Taladwy Eraill

	31 Mawrth 2023 £'000
Symiau dyledus mewn un flwyddyn	
Eitemau masnach taladwy	470
Eitemau les cyllid	645
Croniadau	1,912
	3,027
Symiau dyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	
Eitemau les cyllid	24
Cyfanswm masnach ac eitemau taladwy eraill	3,051

Nid oes gwahaniaeth sylweddol rhwng y symiau cario net a gwerthoedd teg masnach ac eitemau taladwy eraill oherwydd eu natur tymor byr.

16 Ymrwymadau

Ar 31 Mawrth 2023, roedd gan TRA ymrwymadau cytundebol o £616K yn ymwneud â chymorth TG.

17 Trafodion Parti Cysylltiedig

Fel Corff Hyd Braich yr adran Busnes a Masnach (DBT), mae gan TRA drafodion â'r adran graidd a Gwasanaethau Busnes a Rennir y DU (UKSBS). Mae'r trafodion hyn yn ymwneud yn bennaf â gwasanaethau technoleg gwybodaeth i gefnogi porth y Gwasanaeth Rhwymedïau Masnach, cymorth masnachol/caffael gan DBT a thrafodion ariannol cyflogres/cyfrifylfr/gwasanaethau prosesu trafodion ariannol eraill gan UKSBS. Yn unol â dehongliad Datgeliadau *Parti Cysylltiedig FReM IAS24*, ni ddatgelir manylion y trafodion hyn.

Nid oedd unrhyw drafodion perthnasol yn y cyfnod gyda chyrrff neu gwmnïau'r llywodraeth lle roedd gan Aelodau'r Bwrdd, Cyfarwyddwyr ac uwch staff ddiddordeb. Mae'r Adroddiad ar Gydabyddiaeth Ariannol ar dudalennau 87 i 99 yn cynnwys manylion taliadau a wneir i bersonél rheoli allweddol.

18 Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Roedd rhwymedigaethau wrth gefn o £63k mewn perthynas â heriau cyfreithiol posibl penderfyniadau achos TRA. Mae'r datgeliad hwn yn ddarostyngedig i ofynion cyfrinachedd i beidio â rhagfarnu unrhyw gamau gweithredu / canlyniadau cyfreithiol.

19 Digwyddiadau wedi'r Cyfnod Adrodd

Awdurdodwyd yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon i'w cyhoeddi gan y Swyddog Cyfrifo ar ddyddiad y dystysgrif archwilio.

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau eraill ar ôl y dyddiad Datganiadau Sefyllfa Ariannol.

Trade Remedies
Authority

Tanysgrifiwch i'n diweddariadau drwy e-bostio
news@traderemedies.gov.uk

[gov.uk/uktra](https://www.gov.uk/uktra)

[@TradeRemediesUK](https://twitter.com/TradeRemediesUK)

[uk-trade-remedies-authority](https://www.linkedin.com/company/uk-trade-remedies-authority)

E02942527

978-1-5286-4329-0